



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

STRATEGIA DE DEZVOLTARE

A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020



BENEFICIAR: PRIMARIA MUNICIPIULUI BRAD

ELABORATOR: S.C. STRUCTURAL SOLUTIONS S.R.L.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

BENEFICIAR: PRIMARIA MUNICIPIULUI BRAD

Str. Independentei, Nr. 2, Brad, Judet Hunedoara, Romania

Telefon: 0254 612 665, Fax: 0254 612 669, Email : bradprim@yahoo.com

ELABORATOR: S.C. STRUCTURAL SOLUTIONS S.R.L.

Str. Scoala de Inot, Nr. 3, Ap, 43, Sibiu, Jud. Sibiu

Telefon: 0369 416 810, 0740 953974, Email: structural.ltd@gmail.com





STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Cuprins

<u>INTRODUCERE</u>	6
<u>SECTIUNEA I. ANALIZA-DIAGNOSTIC A SITUATIEI EXISTENTE</u>	8
<u> 1. DEZVOLTARE URBANA</u>	8
<u> 1.1. LOCALIZAREA GEOGRAFICA SI INCADRAREA IN TERITORIU. SCURT ISTORIC</u>	8
<u> 1.2. POZITIA IN CADRUL RETELEI DE ASEZARI.....</u>	19
<u> 1.3. FUNCTIONALITATEA TERITORIULUI ADMINISTRATIV</u>	20
<u> 2. PROFILUL DEMOGRAFIC.....</u>	21
<u> 3. FONDUL LOCATIV</u>	23
<u> 4. STRUCTURA URBANA</u>	24
<u> 5. INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT.....</u>	26
<u> 5.1. RETEAEA STRADALA</u>	26
<u> 5.2. TRANSPORT PUBLIC</u>	26
<u> 5.3. TRANSPORT FEROVIAR.....</u>	27
<u> 5.4. TRANSPORT PUBLIC AUXILIAR.....</u>	28
<u> 5.5. TRANSPORT MARFA.....</u>	28
<u> 5.6. SISTEME ALTERNATIVE DE MOBILITATE</u>	29
<u> 6. INFRASTRUCTURA TEHNICO-EDILITARA</u>	31
<u> 6.1. RETEAEA DE ALIMENTARE CU APA SI CANALIZARE.....</u>	31
<u> 6.2. SISTEMUL DE GESTIUNE A DESEURILOR</u>	42
<u> 6.3. RETEAEA DE ALIMENTARE CU GAZE NATURAL</u>	43
<u> 6.4. RETEAEA DE ALIMENTARE CU ENERGIE TERMICA</u>	44
<u> 6.5. RETEAEA DE ALIMENTARE CU ENERGIE ELECTRICA</u>	47
<u> 6.6. RETEAEA DE TELECOMUNICATII</u>	50
<u> 7. ECONOMIE</u>	51
<u> 7.1. SCURT ISTORIC.....</u>	51
<u> 7.2. AGENTII ECONOMICI. ANTREPRENORIATUL</u>	52
<u> 7.3. ANALIZA SECTORIALA</u>	53



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

7.4. FORTA DE MUNCA.....	55
7.5. STRUCTURI DE SPRIJINIRE A AFACERILOR	56
<u>8.MEDIU.....</u>	57
8.1 MONITORIZAREA APELOR	57
8.2 MONITORIZAREA CALITATII AERULUI.....	58
8.3 MONITORIZAREA SOLULUI	60
8.4 BIODIVERSITATEA.....	62
8.5 SPATII VERZI	62
8.6 GESTIONAREA DESEURILOR	63
<u>9.TURISM.....</u>	66
9.1. RESURSE TURISTICE NATURALE SI ANTROPICE	66
9.2. INFRASTRUCTURA TURISTICA.....	70
<u>10. SERVICII SOCIALE</u>	71
10.1. DEZVOLTARE SOCIALA.....	73
10.2. INFRASTRUCTURA DE SERVICII SOCIALE.....	74
<u>11. EDUCATIE</u>	79
11.1. INFRASTRUCTURA EDUCATIONALA	79
11.2. POPULATIA SCOLARA	79
11.3. PERSONALUL DIDACTIC	80
11.4. OFERTA EDUCATIONALA	81
<u>12. SANATATE.....</u>	87
12.1. INFRASTRUCTURA SANITARA	87
12.2. PERSONALUL MEDICAL	93
<u>13. CULTURA SI SPORT.....</u>	94
13.1. INFRASTRUCTURA SI VIATA CULTURALA	94
<u>14. GUVERNANTA LOCALA.....</u>	100
14.1. ADMINISTRATIA PUBLICA LOCALA	100
14.2. STRUCTURI ASOCIATIVE ALE ADMINISTRATIEI PUBLICE LOCALE.....	103
<u>SECTIUNEA II. ANALIZA SWOT</u>	105
SECTIUNEA III. STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD PENTRU PERIOADA 2017-2020.....	117



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

<u>3.1. CONTEXTUL STRATEGIC</u>	<u>117</u>
<u>3.1.1. CONTEXTUL STRATEGIC EUROPEAN</u>	<u>117</u>
<u>3.1.2. CONTEXTUL STRATEGIC NATIONAL:.....</u>	<u>120</u>
<u>3.1.3. CONTEXTUL STRATEGIC REGIONAL.....</u>	<u>126</u>
<u>3.1.4. CONTEXTUL STRATEGIC LOCAL</u>	<u>128</u>
<u>TINTE SPECIFICE PENTRU ANUL 2020.....</u>	<u>129</u>
<u>SECTIUNEA IV – PORTOFOLIUL DE PROIECTE PRIORITARE STRATEGICE ALE MUNICIPIULUI BRAD PENTRU PERIOADA 2014-2020.....</u>	<u>132</u>
<u>SECTIUNEA V – SISTEMUL DE IMPLEMENTARE. PLANUL DE ACTIUNE PENTRU IMPLEMENTAREA STRATEGIEI.....</u>	<u>143</u>



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

INTRODUCERE

Orasele sunt motoarele economiei europene si pot fi considerate catalizatoare pentru creativitate si inovare in intreaga Uniunea Europeana. Cu toate acestea, tot aici se manifesta extrem de acut o serie de probleme permanente, precum somajul, segregarea si saracia. Prin urmare, politicile destinate zonelor urbane au o mai mare semnificatie pentru U.E. in ansamblul sau. Diversele dimensiuni ale vietii urbane – economica, sociala, culturala si de mediu – sunt strans legate intre ele si succesul in materie de dezvoltare urbana poate fi atins numai prin intermediul unei abordari integrate. Trebuie combinate masuri privind renovarea fizica a zonelor urbane cu masuri care promoveaza educatia, dezvoltarea economica, incluziunea sociala si protectia mediului. In plus, dezvoltarea unor parteneriate puternice intre cetatenii de la nivel local, societatea civila, economia locala si diversele niveluri de guvernare reprezinta o cerinta obligatorie.

O astfel de abordare este deosebit de importanta in aceasta perioada, data fiind seriozitatea provocarilor cu care se confrunta in prezent orasele din Romania. Aceste provocari variaza de la schimbari demografice specifice, la consecintele stagnarii economice in termeni de creare de locuri de munca si progrese sociale, precum si la impactul schimbarilor climatice. Raspunsul la aceste provocari va avea o importanta cruciala pentru realizarea obiectivului unei societati inteligente, durabile si favorabile incluziunii, prevazut in Strategia Europa 2020.

Autoritatatile publice locale din Municipiul Brad sunt interesate cu prioritate de dezvoltarea locala si, in acest sens, o abordare unitara a acestui obiectiv este fundamentala pentru conturarea perspectivei viitoare, pe termen mediu si lung. In acest context, s-a impus elaborarea Strategiei Locale de Dezvoltare Durabila a Municipiului Brad pentru perioada 2017-2020. Aceasta va constitui documentul-cadru, pe termen mediu si lung, pentru stabilirea planului de actiune locala pentru dezvoltarea durabila, a domeniilor prioritare care au nevoie de finantare si pregatirea portofoliului local de proiecte ce vor avea in vedere directiile perioadei 2014 – 2020 de programare financiara a fondurilor Uniunii Europene.

Metodologia realizarii Strategiei Locale de Dezvoltare Durabila a vizat urmatoarele **elemente cheie:**



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

- a) relevanta,
- b) eficacitate
- c) eficienta,
- d) consecventa si coerenta
- e) pragmatism,
- f) sustenabilitate,
- g) aranjamente de management si monitorizare;

- participarea si implicarea activa a factorilor locali interesati si a comunitatii in procesul de planificare strategica, pentru a construi sustinerea necesara in vederea implementarii ulterioare si stimularea construirii de relatii de parteneriat si abordarii in comun a unor probleme de importanta majora pentru comunitate;

- raportarea, de o maniera cat mai pragmatica, a strategiei de dezvoltare locala la prioritatile de investitii aferente perioadei 2014 – 2020, disponibile prin accesarea de finantari nerambursabile si/sau mobilizarea unor instrumente de creditare si/sau investitii private.

Prima parte a prezentei Strategii de Dezvoltare cuprinde o prezentare generala a municipiului – dezvoltare urbana, profil demografic, fond locativ, structura urbana, infrastructura de transport, infrastructura tehnico – edilitara, economie, mediu, turism, educatie, sanatate, cultura si sport, guvernanta locala.

Prezentarea generala este urmata de cea a analizei SWOT, prin care sunt identificate punctele tari si punctele slabe in principalele domenii cheie de dezvoltare.

Viziunea Municipiului Brad a fost conturata pe baza reunirii in cadrul unei imagini unitare a obiectivelor si prioritatilor reliefate in urma analizelor realizate. Aceasta viziune va fi transpusa in practica prin intermediul proiectelor propuse pentru perioada 2014-2020, (elaborate pentru fiecare domeniu/subdomeniu in parte), urmata de contextul strategic european, national, regional si local si de transpunerea nevoilor identificate in actiuni concrete care vor fi propuse spre implementare.

Ultima parte a documentului prezinta sistemul de implementare si monitorizare al strategiei, in vederea atingerii tintelor propuse pentru 2020.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

SECTIUNEA I. ANALIZA-DIAGNOSTIC A SITUATIEI EXISTENTE

1. DEZVOLTARE URBANA

1.1. Localizarea geografica si incadrarea in teritoriu. Scurt istoric

Municiul Brad este situat in partea central vestica a Romaniei, intersectat de paralela de 46 grade latitudine nordica si meridianul 23 grade longitudine estica.



Figura 1 – Localizarea geografica

Sursa: MDRAP. *Atlasul Teritorial Online al Romaniei*

Municiul Brad face parte din Regiunea de Dezvoltare Vest, care are o suprafata de 32.034 Km² (13,4 % din suprafata tarii) si este compusa din 42 orase (din care 12 municipii) si 276 comune



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

(318 unitati administrativ teritoriale), grupate in patru judete: Arad, Caras-Severin, Hunedoara si Timis, cu o populatie de 1.919.434 locuitori si o densitate a populatiei de 61.15 loc/km². Regiunea cuprinde provincia Banatului, provincie istorica romaneasca cu o dezvoltare economica timpurie si mai puternica in comparatie cu alte provincii din tara.

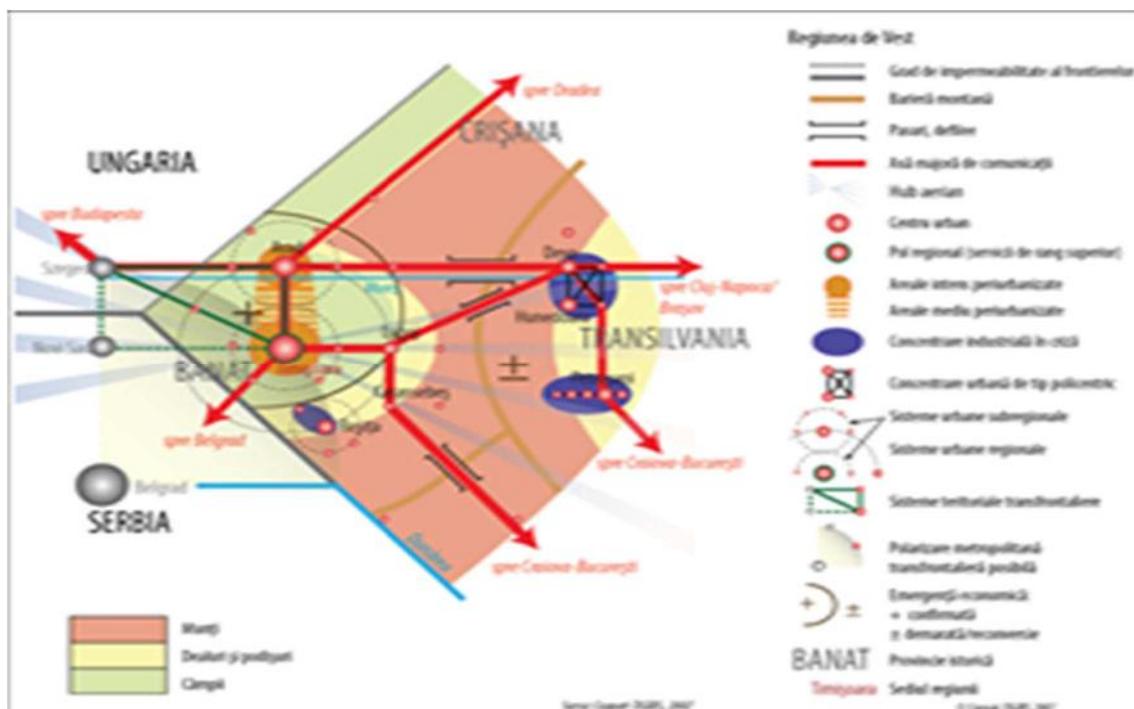


Figura 2 - Regiunea Vest

Sursa: MDRAP. *Atlasul Teritorial Online al Romaniei*

Municipiul Brad este situat in partea de nord a judetului Hunedoara, in depresiunea Zarandului, la 36 km distanta de municipiul resedinta de judet Deva, pe cursul superior al raului Crisul Alb, fiind traversat de la sud la nord-vest de drumul national DN 76 – E 79, din zona centrala la est de drumul national DN 74 si de drumurile comunale DC 10 din zona centrala la nord, DC 11 din zona centrala la nord-est, DC 16 de la sud la vest si DC 170B in partea de est a teritoriul administrativ, in zona localitatii Mesteacan.

Judetul Hunedoara este asezat pe cursul mijlociu al raului Mures, in vecinatatea Muntilor Apuseni (N), Orastiei si Sureanu (S-E), Retezat-Godeanu, Valcan si Parang (S) si Poiana Rusca (S-V).



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Cele mai importante rauri care il traverseaza sunt Mures, Strei, Raul Mare, Crisul Alb, si Jiu. Depresiunile intinse ale Hategului si Zarandului se afla pe teritoriul județului. Județul Hunedoara se intinde pe o suprafață de 7.063 km² (2,9% din teritoriul României) și are o populație de 511.300 locuitori (aproximativ 2,5% din populația țării). Județul este compus din 7 municipii, 7 orașe și 55 de comune. Municipiul Brad este al doilea ca și marime, după municipiul Deva, reședința de județ.



Figura 3 – Județul Hunedoara – localizare geografică

Sursa: MDRAP. Atlasul Teritorial Online al României

Municipiul Brad se învecinează în partea de nord cu localitatea Robita, în nord-est cu localitatea Blajen, în nord-est cu localitatea Buces, în est cu localitatile Bucuresci și Criscior, în sud cu localitatile Baita și Valisoara, în sud-est cu Luncioiu de Jos, în sud-vest cu localitatea Baia de Cris.

Localitatile aparținatoare teritoriului administrativ al municipiului Brad sunt legate de rețeaua națională de drumuri astfel:

- 1.Taratel - la 5 km de Mun. Brad, drumul național DN 74, pe cursul superior al Crisului Alb.
- 2.Ruda Brad, la 6 km de Brad, pe drumul național DN 76, drumul comunal DC 16
- 3.Mesteacan - drumul național DN 76
- 4.Valea Bradului -la 2,5 km de Brad, pe drumul național DN 76, drumul comunal DC 10
- 5.Potingani - la 2,5 km de Brad, pe drumul național DN 76, drumul comunal DC 10



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Localitatea TARATEL este situata in partea de est a municipiului Brad, la distanta de 5 km de municipiul Brad, pe cursul superior al raului Crisul Alb. Accesul in localitate se face prin drumul national DN 74, Brad – Abrud - Alba Iulia, drum care traverseaza localitatea de la un capat la celalalt. Localitatea, fiind situata in estul municipiului Brad, in sesul raului Crisul Alb, sunt oferite conditii favorabile ca terenul agricol sa fie propice pentru cultivarea cerealelor si legumelor. In zonele colinare predomina faneturile, pasunile, pomii fructiferi si padurile de foioase. Pe raza localitatii se afla 2 decante de steril provenite din prelucrarea minereurilor auro-argentifere.

Localitatea RUDA BRAD Localitatea Ruda Brad este situata in partea de sud - est a municipiului Brad, la distanta de 6 km fata de municipiul Brad. Accesul in localitate se face prin drumul comunal DC 16, DN 76 – Ruda Brad, drum care traverseaza localitatea de la un capat la celalalt. Bogatiile solului constau, in primul rand, in vegetatia forestiera, preponderent foioase, dar si rasinoase. Suprafete mai mici sunt ocupate de fanete si pasuni.

Pe teritoriul localitatii sunt situate mai multe depozite de steril, rezultate din saparea unui mare numar de guri de mina. In extremitatea estica a satului este conservata galeria " 12 Apostoli", in adancul careia se pastreaza , de peste 2000 de ani, "Treptele Romane", cea mai elocventa dovada istorica si arheologica a activitatii de extractie a aurului, inca din perioada ocupatiei Daciei de catre romani.

Localitatea Mesteacan este situata in partea de est a teritoriului administrativ al municipiului Brad, la distanta de 4 km distanta municipiului Brad. Accesul in localitate se face prin drumul national DN 76, drum care traverseaza localitatea de la est la vest. In agricultura satului predomina culturile de cereale pe ses, dar si fanete si pasuni in zonele colinare, unde sunt si multi pomi fructiferi. Zonele marginase sunt ocupate de paduri de foioase. In subsol si cateva perimetre de suprafata sunt cantonate zacaminte de carbune brun si lignit.

Localitatea VALEA BRADULUI este situata in partea nord - est a municipiului Brad la distanta 2,5 km. Accesul in localitate se face prin drumul comunal DC 10 Brad – Potingani, drum care traverseaza localitatea de la un capat la celalalt si urmareste cursul paraului Valea Bradului. Localitatea este recunoscuta mai ales pentru rolul pe care l-a jucat in istoria acestor locuri. Exista un document din anul 1445 care pomeneste numele maghiarizat al Bradului : Fenyopataka (feno=brad, patak=vale),



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

deci Valea Bradului , cu un voievod: Ioan de Valea Bradului. Acest document demonstreaza ca locuitorii din Valea Bradului au dat numele localitatii lor dupa numele de Brad, unde valea se varsă în Crisul Alb. Un alt moment crucial a avut loc în timpul Rascoalei de la 1784, a lui Horia, Closca și Crisan, cand - la data de 16 noiembrie 1784 - a avut loc marea adunare de la Valea Bradului, unde eroul Crisan a cerut drepturi pentru iobagi. Relieful este deluros, în agricultură predominând cultivarea legumelor, porumbului și, foarte puțin, cruciferele. Dealurile sunt ocupate, în principal, cu pomi fructiferi. Localitatea este traversată, de la un capăt la celălalt, de parcul Valea Bradului, care se varsă în Crisul Alb. Predomina, în general, foioasele și rasinoasele (molid și pin).

Localitatea Potingani este situată în partea de sud - est al municipiului Brad, la distanța de 4 km distanță față de municipiul Brad. Accesul în localitate se face prin drumul comunal DC10 Brad - Potingani, drum care traversează localitatea de la est la vest.

Municipiul Brad

Localitatea Brad este atestată documentar pentru prima dată în anul 1445, când un ban al Maceului denumește, printre alții, într-o scrisoare adresată voievozilor din Zarand referitoare la o pricina ivită între Simon, monetar din Sibiu și iobagii Baii de Cris, pe Ioan din Brad, document în care se pomenesc numele maghiarizat al Bradului - Fenyonpataka.

În 1585 localitatea este amintită într-un memoriu întocmit de austriacul Felician Herberstein, aflat în vizită la minele de aur din Ruda: „längs dem Dorf Ruda, nahe der Stadt Brad am Flusse Cris, habe ich eine Goldmine gesehen, die von dem Prinzen von Transsilvanien besessen ist”. Sub o altă denumire – Rudabania - o reîntâlnim în 1599.

Bradul este menționat ca centru administrativ în anul 1600, la trecerea lui Mihai Viteazul spre Praga, după infrangerea de la Miraslau.

Din Brad, la 28 august 1690 Prințipele de Baden, amintind de rezistența sângeroasă a brașovenilor fata de trupele imparateli, îndrumă pe conducătorii Transilvaniei la credința statornică fata de imparat și la ascultare fata de trimisul sau, generalul Castelli. În 1733 conscripția episcopului Inochentie Micu Klein amintește localitatea cu numele de Brad. În 1585 localitatea este amintită într-un memoriu întocmit de austriacul Felician Herberstein, aflat în vizită la minele de aur din Ruda: „längs dem Dorf Ruda, nahe der Stadt Brad am Flusse Cris, habe ich eine Goldmine gesehen, die von dem Prinzen von Transsilvanien besessen ist”.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

este a serenisimului principale al Transilvaniei". Sub o alta denumire – Rudabania - o reîntalnim în 1599. Bradul este menționat ca centru administrativ în anul 1600, la trecerea lui Mihai Viteazul spre Praga, după infrangerea de la Miraslau.

Din Brad, la 28 august 1690 Prințipele de Baden, amintind de rezistența sângeroasă a brasovenilor fata de trupele imparatести, îndruma pe conducătorii Transilvaniei la credința statornică fata de imparat și la ascultare fata de trimisul sau, generalul Castelli.

In 1733 conscriptia episcopului Inochentie Micu Klein aminteste localitatea cu numele de Brad. Localitatea ramas resedinta de district pentru deceniile urmatoare, iar in a doua jumatate a secolului al XVIII-lea se infiinteaza aici un oficiu de schimb pentru aur, menit ca prin activitatea lui sa previna specula cu acest metal pretios, care se extragea din diferitele mine particulare, aflate in jurul asezarii.

In octombrie 1784, din targul Bradului porneste chemarea la rascoala, de aici se fixeaza intalnirea din biserica Mesteacanului, unde urmau a fi ascultate poruncile imparatести. La 4 noiembrie 1784 nobilimea Bradului se ascunde de rasculati in turnul bisericii reformate. La 28 noiembrie se desfasoara la Brad lupte crancene intre trupele armatei imperiale conduse de maiorul Stoianici si grupurile de rasculati conduse de Crisan, care initial se indreptasera spre Abrud, dar afund despre aparitia trupelor regulate la Brad se reintorc la Buces, dezlanzind atacul.

Victoria inclina de partea rasculatilor si Stoianovici este nevoie sa evacueze Bradul, retragandu-se cu trupele sale de-a lungul Crisului Alb spre Halmagiu. Dupa inabusirea rascoalei, la Brad este adusa jumatarea din partea superioara a trupului lui Crisan si expusa la vedere in targ, atarnata intr-un par spre a inspaimanta multimea. Evenimentelor revolutionare al anului 1848 le cade victimă preotul ortodox Traian Baciu, impuscat.

La 23 ianuarie 1849 trupele regulate si un corp de 3500 de secui ai maiorului Béke ocupa Bradul in drum spre Abrud, la 20 februarie trece pe aici un escadron de husari si 2600 de soldati ai maiorului Csutak, iar la 6 mai a aceliasi an, campaniile lui Hatvany, in intentia atacarii Abrudului. La 19 aprilie soseste in Brad deputatul roman din Parlamentul budapestan Ioan Dragos, trimis de Kossuth pentru a initia tratative cu Avram Iancu si tot de aici sunt adusi de la Abrud prizonierii lui Hatvany, tribunii Buteanu si Vitianu, la 10 mai 1849, legati de tunuri.

In cursul evenimentelor revolutionare, biserica ortodoxa a fost si ea distrusa, la mai bine de un deceniu comunitatea ortodoxa nu a reusit sa o refaca: „facuta din zid, fara turn acoperit, numai din revolutia anilor 1848-1849 arzand, au ramas numai zidul, fara turn acoperit, cu doua bucati de pleu



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

deasupra altarului si la pridvor, iar deasupra acoperisului turnului craci de lemn”. Zidul ”se afla crapat pe patru locuri cam de catra altariu”, pentru ploile cele multe.

In 1894 printre cei solidari cu cauza Memorandumului se aflau si locitorii Bradului.

La sfarsitul secolului al XIX-lea, nevoia de capital pentru investitii a determinat construirea in Brad a Bancii Crisana. Initiata in mediul comerciantilor si al intelectualitatii, la constituire banca s-a bucurat de participarea exemplara a unor personalitati locale, care i-au asigurat credibilitatea si onorabilitatea: I. Ghisa, P. Oprisa, I. Radu, V. Damian, Al. Draia I. Papp. Acestia, impreuna cu alti actionari au alcătuit chiar personalul banchii, care in primul an au activat voluntar, atragand, prin exemplul propriu, economii ale depunatorilor din intreg Zarandul. Acelasi spirit comunitar s-a manifestat si in cazul unui fenomen cultural de exceptie, anume Constituirea Societatii pentru Crearea Fondului de teatru Roman. Initiat inca din 1869 de catre Iosif Vulcan, dupa turneele organizate in Transilvania de Fany Tardini si M. Pascali, fondul prinde contur si la Brad, mai ales in urma deselor dezbateri ale despartamentului Astrei despre istoria si continutul teatrului.

1.1.1. Relieful

Municipiul Brad este situat in Judetul Hunedoara, in partea sud-vestica a Transilvaniei si ocupa o parte a bazinelor hidrografie ale raurilor Mures si Jiu.

Judetul este intersectat de paralela de 46° latitudine nordica si de meridianul de 23° longitudine estica (valori absolute publicate 46016' latitudine nordica, localitatea Bulzesti, 23024' longitudine estica, localitatea Aurel Vlaicu, 45019' longitudine estica, Muntii Parang) . Punctele extreme ale judetului Hunedoara, fara indicarea coordonatelor absolute sunt: zona de NV a satului Rusesti(comuna Bulzestii de Sus) la nord, hotarul vestic al satului Pojoga (comuna Zam), la vest, izvoarele raului Lapusnic, la sud, si ramificatiile unor afluenti de dreapta ai paraului Jiet, la est. Catre nord si NV, judetul se invecineaza cu judetul Bihor, la vest cu judetul Timis, in SV cu judetul Caras-Severin, la sud si SE cu judetul Gorj, respectiv Valcea, iar la est si SE cu judetul Alba.

Municipiul Brad, centru al Tarii Zarandului, este o localitate situata in Sud - Vestul Muntilor Metaliferi, intr-o depresiune formata de o parte si de alta a Crisului Alb. In



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

contextul geografic al judetului Hunedoara, municipiul Brad este situat in partea de Nord a acestuia, la 36 de km de municipiul resedinta de judet Deva, la confluenta raului Crisul Alb cu paraul Luncoi .

Municipiul Brad este situat la 36 km de Deva, capitala judetului Hunedoara, de care este legat prin Drumul National 76, ce-si urmeaza apoi traseul spre Arad (165 km), respectiv Oradea (155 km). Din oras se desprinde o ramificatie : Drumul National 74 care conduce spre Abrud, jud. Alba(40 km).

Suprafata totala este de 7.998 hectare, din care 1.048 in intravilan si 6.950 in extravilan.

1.1.2. Clima

Temperat-continentala, in general blanda, umeda si moderata, cu nuante oceanice. Ambianta ecologica ospitaliera , cu o temperatura medie anuala de 80C si aproximativ 20 de zile de ninsoare pe an. de ninsoare pe an.

Din punct de vedere al situarii pe glob, municipiul Brad este traversat de paralela de 48 grade 8 minute, deci se afla in plina zona a climei temperate, distingandu-se 3 zone micro-climatice. Micro-climatul luncii Crisului, caracterizat printr-o cantitate sporita de umezeala, favorizand agricultura si legumicultura. Micro-climatul dealurilor nordice, cu o densitate si frecventa mai mare a precipitatilor, favorizeaza dezvoltarea vegetatiei forestiere: gorun, fag, mestecan. Micro-climatul dealurilor sudice, cu precipitatii mai reduse, este propice dezvoltarii padurilor de fag si altor esente amestecate.

In ceea ce priveste circulatia generala a atmosferei, vremea relativ calduroasa si umeda iarna si usor instabila iarna, este generata de circulatia dinspre vest, ce are si usoare influente maritime. Circulatia dinspre nord-vest si nord evidentiaza ierni reci, racoroase si veri instabile. In regiunile centrale si nordice ale judetului, circulatia maselor de aer se face predominant din sector vestic, in timp ce aspectele de föhn sunt tipice versantilor estici ai Muntilor Metaliferi.

1.1.3. Reteaua hidrografica

Ape de suprafata

Cursuri de apa cu caracter permanent



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Raul important ce curge in cadrul municipiului Brad este Crisul Alb . Crisul Alb strabate teritoriul judetului Hunedoara pe o lungime de 66 km, panta de scurgere fiind diferita in functie de unitatea morfologica pe care o parcurge (9-25% zona montana si 1-2 % zona depresionara joasa). Cei mai importanți afluenți sunt: Valea Satului (L=15 km) și Ribita (L=18 km). Debitul mediu multianual al raului in sectorul marcat de limita judetului este de circa 10 m³/s, fenomenele de inghet avand o durata medie de 40 zile si apar in circa 80% din ierni .

Cursuri de apa cu caracter semipermanent – torrential

Torrentii sunt cursuri de apa cu pante repezi si neregulate cu apa putina sau seci in cea mai mare parte a anului si care datorita ploilor mari sau topirii zapezilor prezinta viituri violente de scurta durata. Ei reprezinta forma cea mai avansata de distrugere a solului prin eroziune si provin fie prin dezvoltarea sau alungirea unei singure ravene, fie din dezvoltarea mai multor ravene. Torrentii intalniti in cadrul teritoriului studiat sunt vaile: Saratii, Valajiei, Larga, Dumitrei si Totoi. Acestei torenti sunt de podis sau de coline si s-au dezvoltat in formatiuni geologice mai noi si mai putin rezistente la eroziune, adica, in formatiuni levantine constituite din marne, argile si loessuri.

Apele subterane

Structura geologica variata a reliefului judetului determina conditii variate de zacamant acvifer : de la straturi acvifere in cristalin la straturi acvifere sub sedimentar. La marginea depresiunilor si in vaile largi sunt straturi acvifere in glacis, in formatiuni de terasa sau in depozite de lunca. O meniu aparte trebuie acordata apelor de infiltratie si cursurilor subterane in zonele calcaroase, precum si apelor de adancime din zona manifestarilor postvulcanice, care sunt mineralizate – in sudul Muntilor Metaliferi . Ca urmare a varietatii reliefului si raspandirii inegale a precipitatilor, densitatea retelei hidrografice variaza intre 0,3 si 0,5 km/km² Muntii Metaliferi si 0,9-0,11 km/km² in vestul depresiunii Brad .

Dupa tipul de alimentare, reteaua hidrografica a zonei apartine tipului nival moderat din zapada scursa superficial (60%) si alimentare subterana moderata (S=10- 35%) .



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

1.1.4. Morfologia teritoriului

Relieful este depresionar cunoscut sub numele de depresiunea Brad. Aceasta este dispus in forma de amfiteatru natural, cu alternante deal-vale. Dealurile au o altitudine de 500-600 m (ex. Dealul Lia -447 m) si coboara inspre albia Crisului Alb, la nivelul de 265 m : dealurile Corbului, Dosurile, Tudoranesc, Petritii, Gruiu, Cioroiu, Obarsiei, Zgleama, Taului.

In cadrul depresiunii intalnim urmatoarea zonificare :

Zona colinara:

Depresiunea Brad, ce se dezvolta in bacinul Crisului Alb, este dominata de un relief colinar. Spre sud aceasta depresiune este legata de depresiunea Ormindea-Baita si apare dezvoltata pe formatiuni sedimentar-tortoniene si inconjurata de maguri calcaroase sau vulcanice si culmi.

Zona de terasa:

Aceasta zona se evidențiaza pe cursurile de apă mai importante și a affluentelor mai importanți ai acestora. În zona studiată, zona de terasa s-a format în quaternar când rețeaua hidrografică reprezentată prin râul Crisului Alb a creat noi forme de relief.

Zona de lunca:

Datorită pantei de scurgere și a cursului meandrat, râul Crisului Alb prezintă o lunca redusă făță de alte râuri existente în România. În teritoriul studiat s-a observat dezvoltarea luncii pe ambele maluri ale râului cu extinderea maximă în dreptul localității Taratel. Menționăm migrarea cursului Crisului Alb în cadrul luncii la apele mari, însotită de fenomenul de eroziune laterală în zonele concave. Din punct de vedere litologic formatiunile sedimentare sunt alcătuite din depozite aluviale cu stratificare incrustată și o granclasare pe verticală. În suprafața se întâlnesc sedimente fine: argiloase, prafioase și nisipoase, sub care se interceptează pachetul aluvional grosier compus din bolovanisuri, pietrisuri și nisipuri.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

1.1.5. Vegetatia si fauna

Vegetatia este caracteristica celor trei zone micro-climatice. Vegetatia de lunca dezvoltata pe solurile cu umiditate ridicata, adeseori in exces, in campia aluviala, luncile vailor mari si terasele inferioare. Vegetatia lemnosa este reprezentata prin asociatii de plante, in care speciile edificatoare si dominante sunt arborii de esenta moale: salcia, plopul, aninul negru, macesul, porumbarul. Stratul ierbos este bine inchegat si compus din elemente hidrofile. Zavoiale de arin alb populeaza luncile din dealurile Bradului, in special lunca Crisului, in amonte de orasul Brad. Exista apoi vegetatia lemnosa si ierboasa a versantilor insoriti si umbrati, dar si o vegetatie cultivata: cereale, plante tehnice, furajere si legume (Padurile Bradului, lunca Crisului si dealurile de est). Vegetatia forestiera este compusa dintr-un amestec de fag si carpen in alternanta cu pajisti secundare si cu tcrenuri cultivate. Peisajul, in ansamblu, reprezinta o alternanta de culturi cerealiere, cu livezi extensive, boscheti, palcuri de paduri si gospodarii izolate.

Fauna acestei zone este reprezentata de: mistreti, caprioare, mici rozatoare (alunaru si veverita). In paduri, rareori mai poate fi vazuta pisica salbatica, fiind pe cale de disparitie, rasul si jderul, de asemenea, au disparut din zona, lupul, desi este o prezena destul de rara, se mai vede in padurile din vestul Zarandului, in cele de la izvoarele Crisului Alb si din partile muntelui Gaina.

1.1.6. Solurile si resursele solului

Conform datelor prezentate in cadrul Planului de Amenajare a Teritoriului Judetului Hunedoara, in Municipiul Brad predomina solurile silvestre brune si brun-galbui, mai mult sau mai putin podzolite. In suprafete restranse, se intalnesc rendzine si pseudorendzine. Sunt soluri formate din roci sedimentare carbonatate (psudorendzine si rendzine levigate), pe roci magmatice bazice (soluri silvestre podzolice brune si brune galbui), pe aglomerate si roci vulcanice, soluri silvestre brune-galbui si brune-acide, formate sub padure si pajisti secundare.

Din punct de vedere geomorfologic, zona Bradului este de lunca, avand in general urmatoarea stratificatie:

- 0,00 - (-) 1,00 m - umplutura de pamant, cu indesare ranjlocie, cafenie
- 1,00 -(-) 2,30m - argila prafoasa nisipoasa galbena, plastic vascoasa



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

- 2,30 - (-) 3,20m - pietris mic, maro cu nisip si var bolovanis, cu lemn putredie,
 - cenusiu, cu indesare mijlocie
- 3,20- (-)4,20m - argila prafoasa nisipoasa cenusie
- 4,20- (-) 5,20m -argila prafoasa nisipoasa cenusie plastic consistenta
- 5,20 - (-) 7,50m - pietris cu nisip si bolovanis cenusiu, cu indesare mijlocie.

1.2 Pozitia in cadrul retelei de asezari

Municipiul Brad este amplasat in zona de nord a judetului Hunedoara, la o distanta de aproximativ 40 km de Municipiul resedinta de judet Deva. Municipiul Brad este al doilea municipiu din judetul Hunedoara, ca marime, dupa Municipiul resedinta de judet, Deva, urmat de municipiile Hunedoara, Lupeni, Orastie, Petrosani, Vulcan.

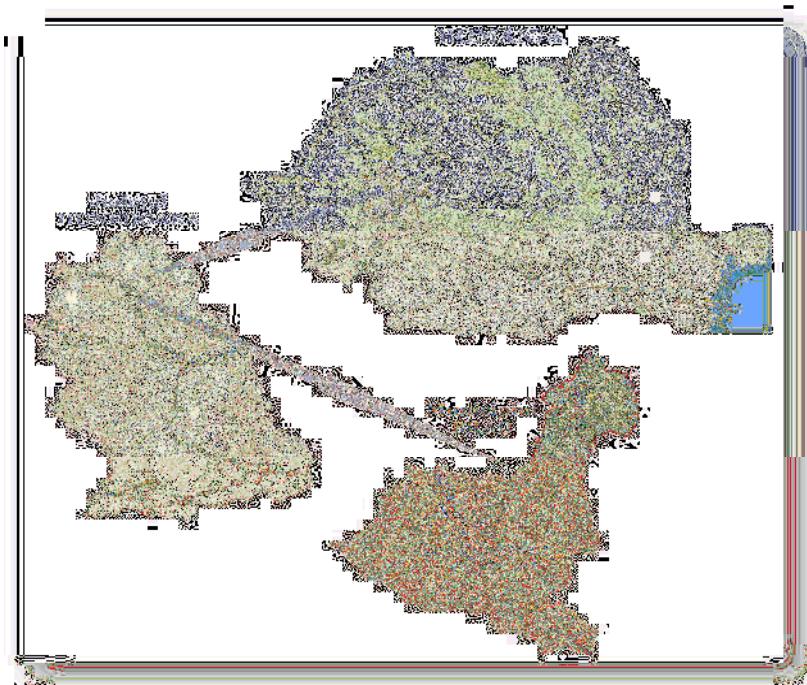


Fig. 4 Pozitia in cadrul retelei de asezari



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

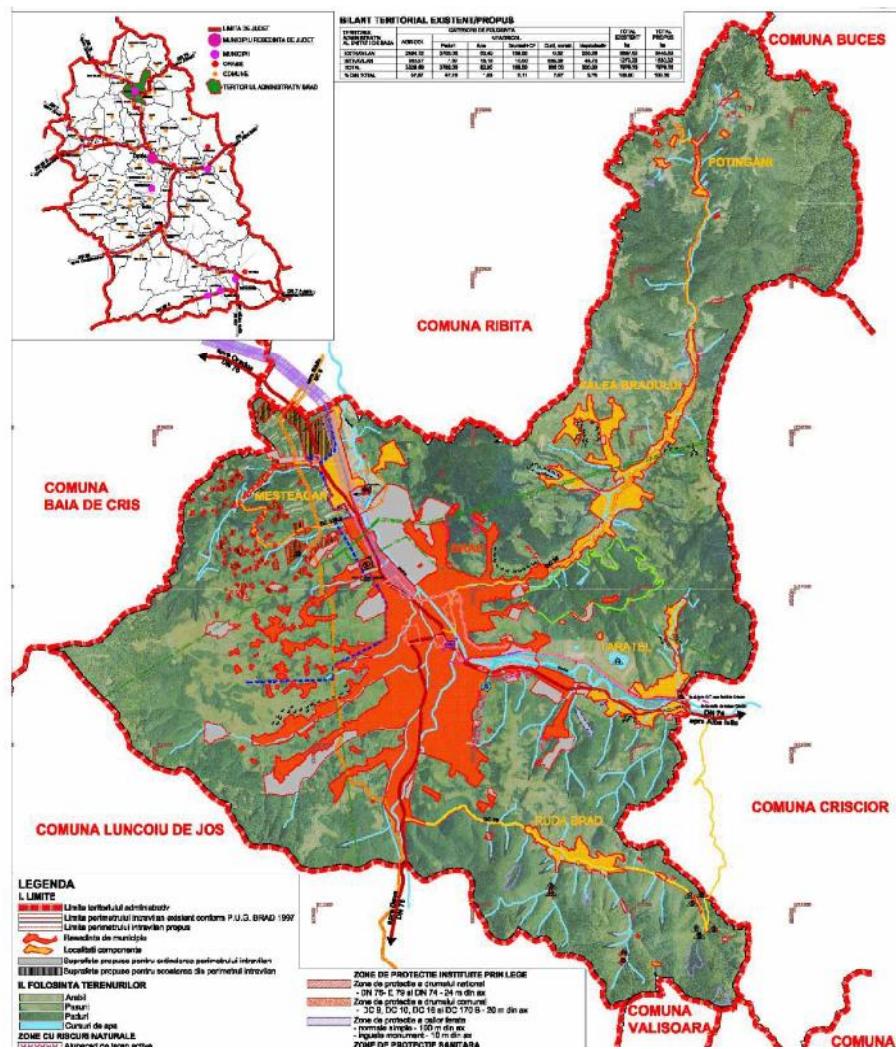


Fig. 5 Incadrarea in teritoriu a Municipiului Brad

1.3 Functionalitatea teritoriului administrativ

In prezent, teritoriul administrativ al municipiului este de 7.998 hectare, aproximativ 80 km, din care 1.879 ha se afla in proprietate publica si 6.119 ha in proprietate privata.

Pe de alta parte, in ceea ce priveste utilizarea terenurilor, 3.762 hectare este suprafata aferenta fondului forestier, 3.050 hectare suprafata aferenta fondului agricol, 3.037 ha ocupate de paduri, fructe de padure, plante medicinale variate.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

2. PROFILUL DEMOGRAFIC

Rezultatele finale ale Recensamantului General al Populatiei din anul 2011 indica o populatie stabila de 14.495 de locuitori in Municipiul Brad, din care 6.968 locuitori de sex masculin si 7.527 de sex feminin, reprezentand 32,53% din populatia judetului. Populatia Municipiului Brad este in scadere fata de recensamantul anterior din 2002, cand se inregistrasera 16.482 de locuitori.

Datele privind numarul total de locuitori disponibile pentru anul 2015 indica o populatie stabila in Municipiul Brad de 16104 locuitori, conform Institutului National de Statistica.

Majoritatea locuitorilor sunt romani (92,2%), cu o minoritate de romi (1,36%). Pentru 5,27% din populatie, apartenenta etnica nu este cunoscuta. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocsi (90,39%), cu o minoritate de romano-catolici (1,03%). Pentru 5,36% din populatie, nu este cunoscuta apartenenta confesionala.

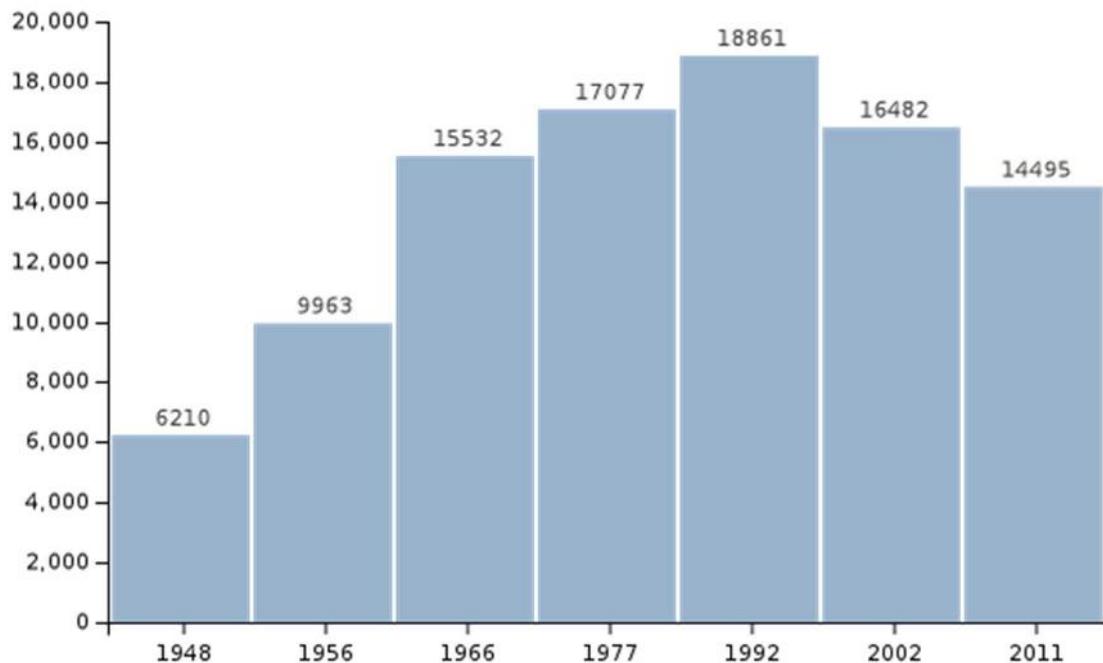


Fig. 6 Evolutia demografica a Municipiul Brad in perioada 1948 - 2011

Sursa: Institutul National de Statistica.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Distributia populatiei pe grupe de varsta in intervalul de analiza 2002- 2015 indica o scaderea populatiei la nivelul Municipiului Brad, conform datelor prezentate in figura 6.

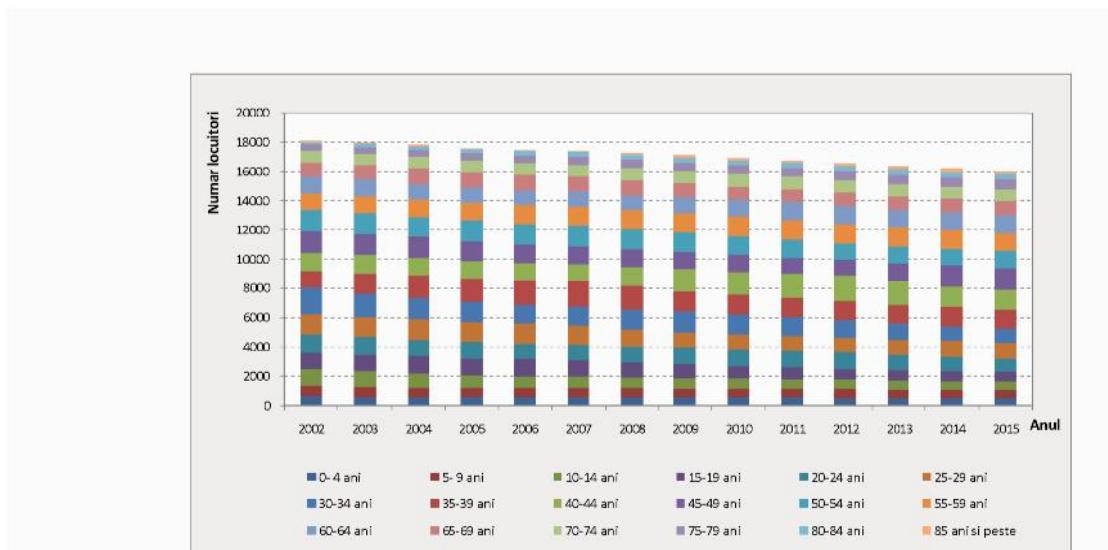


Fig 7 Distributia populatiei pe grupe de varsta in intervalul 2002-2015

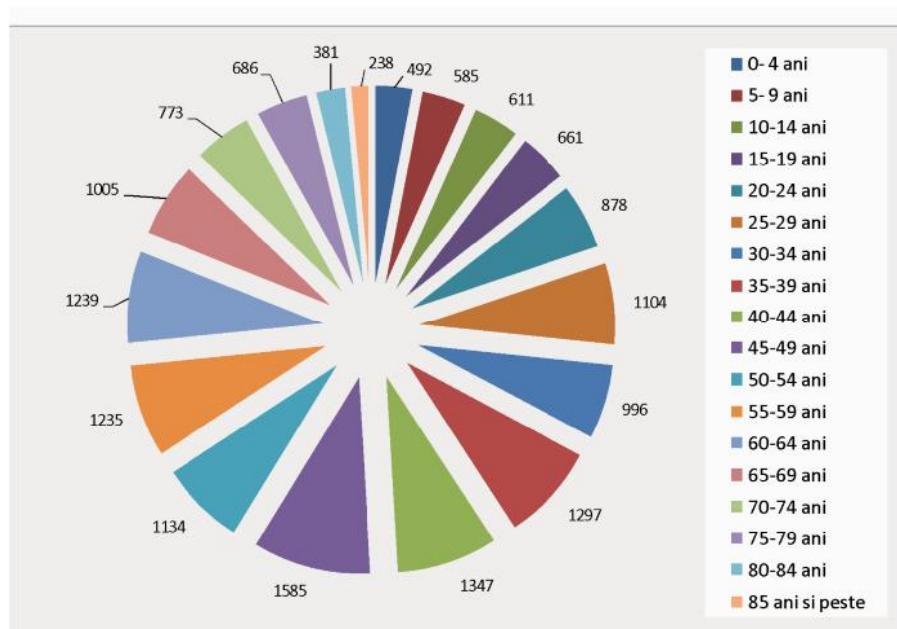


Fig. 8 Distributia populatiei inregistrata in anul 2015 pe grupe de varsta



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

3. FONDUL LOCATIV

Suprafata totala este de 7.998 hectare, din care 1.048 in intravilan si 6.950 in extravilan.

La nivelul Municipiului Brad, suprafata aferenta fondului forestier este de 3762 hectare, suprafata aferenta fondului agricol este 3.050 hectare.

Confor datelor furnizate de Primaria Municipiului Brad, la nivelul Municipiului Brad si a satelor apartinatoare, un numar de animale existente se prezinta astfel:

- bovine – 814,
- ovine – 3217,
- caprine – 314,
- cabaline – 93,
- porcine – 104,
- pasari - 17718,

Principalele resurse minerale care se regasesc la nivelul Municipiului Brad sunt:

- carbunele din zona satului Mesteacan
- minereuri auro-argentifere si pietre semipretioase.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

4. STRUCTURA URBANA

Actualul Plan Urbanistic General (PUG, incluzand si Regulamentul Local de Urbanism - RLU) al Municipiului Brad a fost elaborat in anul 2009, prin urmare acesta trebuie revizuit in conformitate cu situatia existenta in prezent la nivelul localitatii, mai ales in contextul modificarilor sociale, economice, legislative, etc. din ultimul deceniu, care a condus la extinderea intravilanului, la schimbarea functiunii unor zone, terenuri si cladiri, de exemplu prin restrangerea activitatilor industriale in favoarea proiectelor rezidentiale sau comerciale, la modificarea configuratiei si a aspectului unor spatii publice, etc. Prin urmare, PUG si RLU urmeaza a fi revizuite si aprobatte in noua forma de catre Consiliul Local, avandu-se in vedere inclusiv corelarea acestora cu documentele strategice (PMUD, Strategia de Dezvoltare a Municipiului Brad, etc.) elaborate la nivel local, judetean, regional si national.)

Conform legislatiei in vigoare, Planul Urbanistic General are caracter de reglementare si raspunde programului de amenajare a teritoriului si de dezvoltare a localitatilor care compun unitatea administrativ - teritoriala de baza. Acest document se elaboreaza cu scopurile:

- stabilirii directiilor, prioritatilor si reglementarilor de amenajare a teritoriului si dezvoltare urbanistica a localitatilor,
- utilizarii rationale si echilibrante a terenurilor necesare functiunilor urbanistice;
- precizarii zonelor cu riscuri naturale (alunecari de teren, inundatii, neomogenitati geologice, reducerea vulnerabilitatilor fondului construit existent);
- evidențierii fondului construit valoros si a modului de valorificare a acestuia in folosul localitatii;
- cresterii calitatii vietii, cu precadere in domeniile locuirii si serviciilor
- fundamentarii realizarii unor investitii de utilitate publica
- asigurarii suportului reglementar pentru eliberarea certificatelor de urbanism si autorizațiilor de construire
- corelarii intereselor colective cu cele individuale in ocuparea spatiului



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

La nivelul Municipiului Brad, structura urbana si principalele functiuni ale teritoriului se prezinta astfel:

Sectorul industrial

Activitatea in sectorul industrial este dominata de proprietatea privata, care este orientata in domeniile de activitate care cuprind industria alimentara, produse de panificatie si patiserie, abatoare si preparate din carne, servicii de transport marfa si calatori, prelucrarea lemnului si comert, prestari servicii catre populatie (zidarie, tamplarie, transport, reparatii, activitati mici mestesugaresti, etc.)

Sectorul agricol

Agricultura, pe langa industrie, reprezinta un domeniu de activitate foarte important pentru aceasta zona, in special in ceea ce priveste cresterea animalelor. Preocuparea pentru cresterea animalelor, vite si oi, reprezinta o traditie pentru locuitorii din aceasta zona de munte. Cele mai reprezentative activitati in acest domeniu sunt cele de morarit si panificatie, prelucrarea carnii, a laptelui, si a bauturilor alcoolice.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Sectorul intreprinderilor mici si mijlocii

Sectorul IMM-urilor a cunoscut in perioada de tranzitie, o importanta dezvoltare in cadrul economiei localitatii. Din totalul firmelor inregistrate la registrul comertului, cea mai mare parte o reprezinta sectorul intreprinderilor mici si mijlocii. Acest sector continua sa se dezvolte, manifestandu-si disponibilitatea pentru o varietate cat mai mare de activitati constituind un potential important pentru dezvoltarea acestei comunitati.

Exista o serie de facilitati pentru investitorii care doresc sa investeasca in aceasta zona, printre care amintim:

- pozitionarea geografica a zonei in vestul tarii, prezentand un grad sporit de interes pentru investitorii straini;
- potentialul economic al zonei, resursele bogate ale solului, gradul de urbanizare si industrializare;
- cadru legislativ favorizant;
- receptivitatea locuitorilor, gradul de civilizatie;
- forta de munca numeroasa, tanara, calificata profesional;
- disponibilitatea autoritatilor locale de a negocia cu posibilii investitori straini, daca prin investitiile lor se creeaza locuri de munca pentru populatia din zona;
- oamenii de afaceri existenti sunt dispuși si doresc asocierea cu firme puternice sau cu eventualii investitori.

Sectorul - Turism

Acest sector are posibilitati si resurse neexploataate inca. Pe teritoriul municipiului Brad sunt amenajate zone verzi de diferite categorii: zone verzi aferente cladirilor de locuit, institutiilor, parcuri de cartier, rondouri florale, parcuri centrale. Parcul „Central” din BRAD este un parc nou, amenajat modern, dotat cu mobilier stradal si de agrement pentru copii; parcul „Tineretului” are o caracteristica deosebita, si anume un cinematograf in aer liber; parcul „Avram Iancu” are o nota aparte data de impunatoarea statuie a eroului din Tara Zarandului. Mai exista doua complexe sportive, unul de stat si unul privat. Primul contine arene de tenis in aer liber, iar cel de-al doilea este dotat cu terenuri de tenis, bazin de inot si alte dotari care vin in sprijinul celor care doresc sa-si petreaca in mod placut timpul liber.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

„Muzeul Aurului, dupa terminarea lucrarilor de reabilitare va putea pune in valoare exponatele, atragand turistii in zona, zona fiind una dintre cele mai frumoase zone montane ale Transilvaniei bogata in valori materiale si spirituale.



5. INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT

5.1. Reteaua stradala

Reteaua stradala a Municipiului Brad este tesuta pe traseele drumurilor nationale care strabat teritoriul urban, formand o structura radiala. Drumurile care asigura conexiunea cu teritoriul invecinat si care se suprapun peste reteaua stradala a orasului sunt DN 74 si DN 76 I E79.

Trama stradala, a carei lungime insumeaza 70 km, este formata in principal din strazi cu 2 benzi, cu exceptia unui tronson din Str. Revolutiei care are 4 benzi de circulatie. In nomenclatorul stradal, strazile din Municipiul Brad sunt incadrate in 4 categorii.

Strazile de categoria I - magistrale gazduiesc traseele drumurilor nationale, iar cele de categoria a IV-a sunt cele de folosinta locala.

Ponderea cea mai ridicata o au strazile de categoria a III-a, a caror lungime reprezinta 36 % din lungimea totala a strazilor. Strazile care deservesc cartierele de locuinte din zonele periferice ale teritoriului urban sunt preponderent strazi de categoria a IV-a.

In cea mai mare parte (43 % din lungimea totala), strazile au imbracaminte din asfalt. Acestea sunt completate de strazi acoperite cu beton de ciment (4 %) si piatra cubica (15%). Restul strazilor (38 %) au imbracaminte de pamant si macadam.

5.2 Transport public

Principalul mod de transport public care se regaseste la nivelul Municipiul Brad este transportul rutier cu microbuze si autobuze. Aceasta opereaza la nivel local, judetean si interjudetean. Transportul feroviar de calatori deserveste locuitorii localitatii in statia Brad arnplasata pe linia 317 Santana - Pancota - Ineu - Brad.

La nivelul Municipiului Brad (zona urbana Brad si satele apartinatoare Valea Brad, Potingani, Taratel, Mesteacan si Ruda Brad) functioneaza un sistem de transport public local prin



curse regulate. Acesta este format din doua trasee care asigura legatura intre zona urbana Brad si satele:

- Valea Brad - Potingani;
- Ruda Brad.

Serviciul de transport public local este externalizat in baza unei proceduri competitive.

Sistemul de transport public judetean prin servicii regulate se regaseste pe teritoriul administrativ al localitatii Brad, operand curse care isi au originea sau destinatia in aceasta localitate. Serviciul de transport public judetean este gestionat de Consiliul Judejean Hunedoara, avand operatori privati.

5.3 Transport feroviar

Accesul locuitorilor Municipiului Brad la reteaua de cale ferata se face in statia Brad, statie terminus amplasata pe linia secundara 317, Santana - Pancota - Ineu - Brad. Aceasta este amplasata in zona de nord a localitatii, la distanta de aproximativ 1,5 km fata de centrul orasului. Linia 317 este linie simpla, neelectrificata. Conform Documentului de Referinta al Retelei C.F.R., Anexa 9, versiunea 5.4 actualizata la data de 01 martie 2016, statia Brad este de gradul III, amplasata pe sectie de circulatie neinteroperabila, deschisa traficului de calatori.

Operarea serviciului de transport de calatori este realizata de catre operatorul privat Regio Trans. In decursul unei zile lucratoare, in statia Brad circula 4 perechi de trenuri.

Intre Gara Brad si Statia Criscior (Barza) exista o linie de cale ferata cu ecartament ingust care incepand cu anul 2001 este valorificata in scop turistic. Pe aceasta circula in zilele de weekend si in cele de sarbatori legale un tren denumit "Mocanita Brad- Criscior", propulsat de locomotiva cu abur.

Prin Ordinul Ministerului Culturii si Cultelor Nr. 2379 I 2008, "Linia ferata industriala cu ecartament ingust Brad-Criscior", a fost clasata drept monument istoric la categoria ansamblu, grupa B, avand codul HD-II-a-B-20927 in Lista monumentelor istorice si cuprinzand doua componente:



- Linie ferata industriala cu ecartament ingust, Municipiul Brad, judetul Hunedoara, cod HD-II-m-B-20927.01;
- Linia ferata industriala cu ecartament ingust, comuna Criscior, judetul Hunedoara, cod HD-II-m-B-20927.02.

5.4 Transport public auxiliar

Serviciul de taxi In localitatea Brad este gestionat de Compartimentul Autorizare, Monitorizare, Control transport public local, Transport taxi si in regim de inchiriere, care functioneaza in cadrul Primariei Municipiului Brad. Potrivit datelor furnizate de acest compartiment, sunt emise licente de functionare in regim de taxi pentru 35 de autovehicule.

Conform datelor furnizate de Beneficiar, sunt autorizate sa functioneze 12 statii de taxi, fiecare avand capacitate care variaza intre 2 si 5 locuri de stationare.

5.5 Transport marfa

Pe teritoriul Municipiului Brad circulatia vehiculelor de marfa si a utilajelor cu masa totala maxima autorizata mai mare de 3,5 tone este reglementata prin H.C.L. Nr. 69 din 2014. In cadrul acestui document sunt stabilite sectoarele de infrastructura pe care este restrictionat accesul vehiculelor din categoriile mai sus mentionate si sectoarele pe care este permis accesul in conditiile obtinerii Autorizatiei speciale de transport (AST). Autorizatia speciala de transport se elibereaza de catre Biroul pentru Administrarea Domeniului Public si Privat, la solicitarea utilizatorilor (persoane fizice sau juridice), in urma achitarii unei taxe. Contravaloarea acesteia este stabilita in functie de tipul autovehiculului, lungimea parcursului si durata de valabilitate.



5.6. Sisteme alternative de mobilitate

Masura in care orasul ca un intreg este accesibil tuturor rezidentilor sai, incluzand aici persoane cu dizabilitati, persoane varstnice, persoane cu venituri reduse sau care sunt insotite de copii, caracterizeaza in mare masura mobilitatea. Optimizarea mobilitatii este direct dependenta de amplasarea in teritoriu a diverselor functiuni (locuire, comert, locuri de munca, locuri de agrement etc.), de tipul si caracteristicile infrastructurii, de siguranta circulatiei.

Astfel, tinand cont de cele mentionate, locuitorii opteaza pentru modul de transport cu care isi efectueaza deplasarile.

Orasele, in special cele de dimensiuni reduse, in care avem de-a face cu calatorii pe distante scurte, reprezinta mediul propice pentru utilizarea modurilor de transport nemotorizate, contribuind astfel la realizarea unei mobilitati durabile. In aceasta perioada de relocare modala a calatoriilor, in care se formeaza cultura cetatenilor catre dezvoltarea durabila, este esentiala oferta privind utilizarea modurilor de transport nemotorizate care le este pusa la dispozitie. In acest sens, se impune amenajarea spatiului public intr-o maniera care sa atraga cetatenii catre deplasarea pe jos sau cu bicicleta, asigurandu-le:

- spatii pietonale generoase;
- marcarea si indicarea traseelor pietonale catre principalele puncte de interes;
- siguranta in deplasare (iluminat public stradal, semnalizarea trecerilor de pietoni, amenajarea pasajelor denivelate);
- accesibilitatea persoanelor cu dizabilitati (borduri semi-ingropate la trecerile de pietoni, rampe de acces, maraje tactile la trecerile de pietoni, semnale acustice la semafoare);
- amenajarea pistelor pentru biciclete care sa asigure siguranta in deplasare;
- parcuri pentru biciclete in vecinatatea principalelor puncte de interes (statii de transport public extraurban, centre comerciale, institutii publice, scoli, locuri de agrement).

Reteaua de transport rutier a Municipiului Brad este prevazuta cu trotuare pentru deplasarea pietonală. În ultimii ani aceste elemente de infrastructură au primit o atenție deosebită. O parte



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

dintre trotuare au fost modernizate. In consecinta, in Municipiul Brad intalnim sectoare ale retelei pietonale care incurajeaza utilizarea acestui mod de deplasare, dar si sectoare care prezinta un grad ridicat de deteriorare sau in care aceste elemente de infrastructura lipsesc cu desavarsire.

Zona centrala a orasului a fost amenajata, urmarindu-se redarea catre cetateni a acestui spatiu pentru recreere, organizarea de spectacole, festivitati culturale, expozitii etc. si totodata asigurarea unei coerente a zonei pietonale modernizate.

In ceea ce priveste facilitarea deplasarii persoanelor cu mobilitate redusa (persoane cu dizabilitati, persoane varstnice, persoane insotite de copii, etc.), principalele institutii din oras sunt dotate cu rampe pentru accesul carucioarelor. Pentru aceasta categorie de locuitori sunt asigurate in mai multe zone din oras facilitati speciale, precum borduri ingropate sau semi-ingropate la trecerile de pietoni, rampe pentru carucioare.

Infrastructura care sa permita deplasarea bicicletelor in conditii de siguranta intre principalele zone de generare si atragere a calatoriilor inca nu este realizata, circulatia bicicletelor desfasurandu-se pe partea carosabila, pe benzile de circulatie dedicate autovehiculelor, aspect care pune in pericol siguranta circulatiei pentru toti participantii la trafic.



6. INFRASTRUCTURA TEHNICO-EDILITARA

6.1 Reteaua de alimentare cu apa si canalizare

Procesul de regionalizare a operatorului de apa in judetul Hunedoara a fost complet implementat si este functional. Elementele institutionale cheie ale procesului de regionalizare sunt

- Asociatia de Dezvoltare Intercomunitara (ADI);
- Operatorul Regional (ROC);
- Contractul de Delegare.

Consiliul Local Brad are calitatea de membru fondator al ADI "AQUA PREST HUNEDOARA" infiintata in anul 2008. Aceasta ADI a fost infiintata de un numar de 30 autoritatii publice din judetul Hunedoara inclusiv Consiliul Judetean Hunedoara, Consiliile Locale Deva, Hunedoara, Brad, Simeria, Calan, Hateg, Geoagiu si de Consiliile Locale ale altor 22 comune.

In anul 2011 a crescut numarul membrilor ADI "AQUA PREST HUNEDOARA" astfel incat sunt 45 de membri, acestia fiind: Consiliul Judetean Hunedoara, Consiliile Locale Deva, Hunedoara, Brad, Simeria, Calan, Hateg, Geoagiu si Consiliile Locale ale comunelor Baia de Cris, Baru, Banita, Densus, General Berthelot, Ghelari, Martinesti, Orastioara de Sus, Pestisu Mic, Pui, Rachitova, Riu de Mori, Sarmizecetusa, Soimus, Vetel, Zam, Criscior, Ilia, Bacia, Santamaria-Orlea, Bretea Romana, Dobra, Certeju de Sus, Luncoiu de Jos, Gurasada, Tomesti, Teliucu Inferior, Vata de Jos, Branisca, Cerbal, Ribita, Totesti, Valisoara, Vorta, Bucuresci, Lelese, Salasu de Sus.

Conform cadrului legal in vigoare unitatile administrativ-teritoriale, prin intermediul Asociatiei de dezvoltare intercomunitara ai carei membri sunt, deleaga gestiunea serviciului de alimentare cu apa si de canalizare prin atribuirea directa catre un operator regional a unui contract de delegare a gestiunii, prin care acestea confera pe o perioada determinata operatorului, care actioneaza pe riscul si raspunderea sa, dreptul si obligatia de a furniza/presta serviciul, inclusiv dreptul si obligatia de a administra si de a exploata infrastructura tehnico-edilitara aferenta serviciului.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Serviciile de alimentare cu apa, canalizare si epurare a apelor uzate pe teritoriul administrativ Brad sunt asigurate de *Operatorul regional licentiat S.C. APA PROD S.A.*

Sistemul zonal de alimentare cu apa Brad – Criscior include localitatile: Brad, Taratel, Valea Bradului precum si Criscior. Sistemul zonal asigura alimentarea cu apa a 12.697 locuitori ceea ce reprezinta 6,9 % din populatia deservita in aria de operare a operatorului regional.

In organizarea operatorului, zona de colectare si tratare a apelor uzate (denumita Aglomerarea Brad) include localitatile Brad, Criscior, Bucuresci.

Pentru municipiul Brad , din anul 2013 tariful pentru furnizarea apei potabile este de 4,15 lei/mc iar pentru canalizare este de 3 lei/mc.

La nivelul anului 2016, in municipiul Brad s-a facturat cantitatea de 42.661 mc/an.

Pentru Sistemul Zonal de alimentare cu apa Brad-Criscior cerinta de apa este reprezentata de o sursa de suprafata amenajata pe Crisul Alb. Stacia de tratare este amplasata la Criscior.

Sistemul Zonal de Alimentare cu apa Brad-Criscior prezinta urmatoarele caracteristici:

- sursa de suprafata (60 l/s)
- statie de tratare (ST Criscior - 60 l/s)
- aductiuni (13 km, Dn=200mm, OL)
- facilitati de inmagazinare (Vtot= 3.500 m³);
- retea de distributie (44,9 km, Dn=25-500 mm).

Rata de racordare pentru SZA Brad-Criscior este de 69.9%

In ce priveste sistemul de canalizare , reteaua are 34,462 km iar rata de racordare este de 90%.

Situatia sistemului de alimentare cu apa din municipiul Brad:

Alimentarea cu apa potabila a aglomerarii Brad-Criscior se face din sursa Crisul Alb . Sistemul de alimentare cu apa are urmatoarele elemente :

- Surse
- Instalatii de captare
- Statie de tratare
- Statia de pompare
- Debitmetre



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

- Conducte de transport
- Rezervoare
- Distributie

Alimentarea cu apa potabila a consumatorilor din aglomerarea Brad-Criscior se face din doua surse dupa cum urmeaza :

- Sursa de suprafata Crisul Alb prin intermediul unei prize de apa amplasata pe malul stang la ieșirea din localitatea Criscior spre Abrud .
- Sursa subterana compusa din :
 - o Dren de captare amplasat pe malul stang al raului Crisul Alb
 - o 11 puturi din care 6 buc. sapate pe malul stang al raului Crisul Alb si 5 buc. sapate pe malul drept . Puturile sunt neutilizate, dar pastrate ca sursa de rezerva . Puturile au adancimea de 4,80 m si sunt construite din tuburi din beton armat cu diametrul de 1,50 m, prevazute cu barbacane la partea inferioara. La partea superioara sunt protejate cu capace din tabla



Instalatii de captare

A. Captarea de suprafata are in componenta urmatoarele instalatii :

- prag devesor (prag de beton L=12 m, H=2 m)
- priza captare - stavilar mal stang, conducta Dn=250 mm, L=10 m
- lacul de linistire cu suprafata S=0.25 ha si adancimea apei h=1-1.5 m
- canalul de aductiune rectangular cu lungimea **L=876 m**



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Captarea de suprafata este reabilitata – lucrari finalizate la sfarsitul anului 2015 - asigura un debit mediu de cel putin $Q = 60 \text{ l/s}$.

B. Captarea subterana tip dren este construita din tuburi de beton cu diametrul Dn 500 mm prevazute cu barbacane dn 50 mm pozate la adancimea de 7 m cu o inclinatie de $I = 0.1\%$. Lungimea drenului este de 900 m si este prevazut cu 19 camine de vizitare confectionate din tuburi de beton cu diamtreul Dn 1000 mm .

Captarea de subterana tip dren asigura un debit $Q = 23 \text{ l/s}$

C. Captarea subterana tip puturi sapate – in conservare - pot asigura in caz de nevoie un debit total de 22 l/s (18 l/s pentru cele 6 puturi de pe malul stang al Crisului Alb si 4 l/s pentru cele 5 puturi de pe malul drept) .

Statia de tratare

Statia de tratare apa Criscior a fost modernizata in cadrul lucrarilor execute conform „Contract HD-CL-02 - Construirea si reabilitarea captarilor de apa, statiilor de tratare apa, rezervoarelor si statiilor de pompere apa in Deva, Simeria si Brad” și „Contract HD-CL2 – Construirea și reabilitarea captărilor de apă, stațiilor de tratare apă, rezervoarelor de apă și stațiilor de pompere apă în Deva, Simeria și Brad.”

Captarea din sursa de suprafata si statia de tratare au fost dimensionate astfel incat sa asigure urmatoarele debite de apa tratata de:

Capacitate hidraulica	m^3/zi	m^3/h	l/s
Debit zilnic maxim	6.480	270	75
Debit orar mediu	5.192	216	60

Conducte de transport

Transportul apei potabile se realizeaza in doua directii :

- conducta de transport principala Dn 300 OL+Dn 315 PEHD (1926 m), cu o lungime de 6,7 km alimenteaza ambele rezervoare din municipiului Brad, o mica parte a satului Taratel si statia de pompere a Spitalului TBC Brad .



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

- conducta de transport secundara Dn 200/300 OL+Dn 200 PEHD , cu o lungime de 6,611 km alimenteaza consumatorii din localitatea Criscior si rezervorul de 1000 mc din municipiului Brad . Conducta de transport (spre rezervorul de 1000 mc) ce se compune din tronsoane cu diametre de OL Ø 300 mm pe o lungime de 2200 m, PEHD Ø 200 mm pe o lungime de 2911m, OL Ø 200 mm pe o lungime de 1500 m.

Cele doua conducte sunt prevazute cu sistem by-pass intre ele cu scopul de a optimiza functionarea statiei de pompare .

Rezervoare

Municiul Brad dispune de doua rezervoare avand volumul de $V_1 = 1000$ mc si $V_2 = 2500$ mc . Ambele rezervoare sunt amplasate la o altitudine de 317 m, intr-o incinta ingradita la periferia municipiului Brad, pe Dealul Lia, sunt construite din beton armat, semiingropate, cu hidroizolatie .

Rezervoarele sunt incluse in sistemul de monitorizare SCADA . Rezerva de incendiu este de 675 mc.

Reteaua de distributie

A. Reteaua de distributie Brad

Retelele de distributie a apei din municipiul Brad sunt din PEHD si otel cu gama de diametre cuprinse intre 20 mm si 500 mm , pe o lungime totala de 55,016 km . Detaliile sunt evidenitiate in tabelul de mai jos :

Material	Diametru	Lungime
	[mm]	[km]
PEHD vechi sau reabilitat	20-100	13.83
	110-315	17.45
PEHA extindere	110-160-200	18.066
Sub-total PEHD		49.34
Otel	25-100	3.33
	133-500	2.35



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Sub-total otel		5.67
TOTAL Lungime		55.016

In municipiul Brad exista 1972 de bransamente de apa din care 1609 sunt contorizate .

Gradul de contorizare este de 95 %.

Situatia infrastructurii de apa uzata din municipiul Brad:

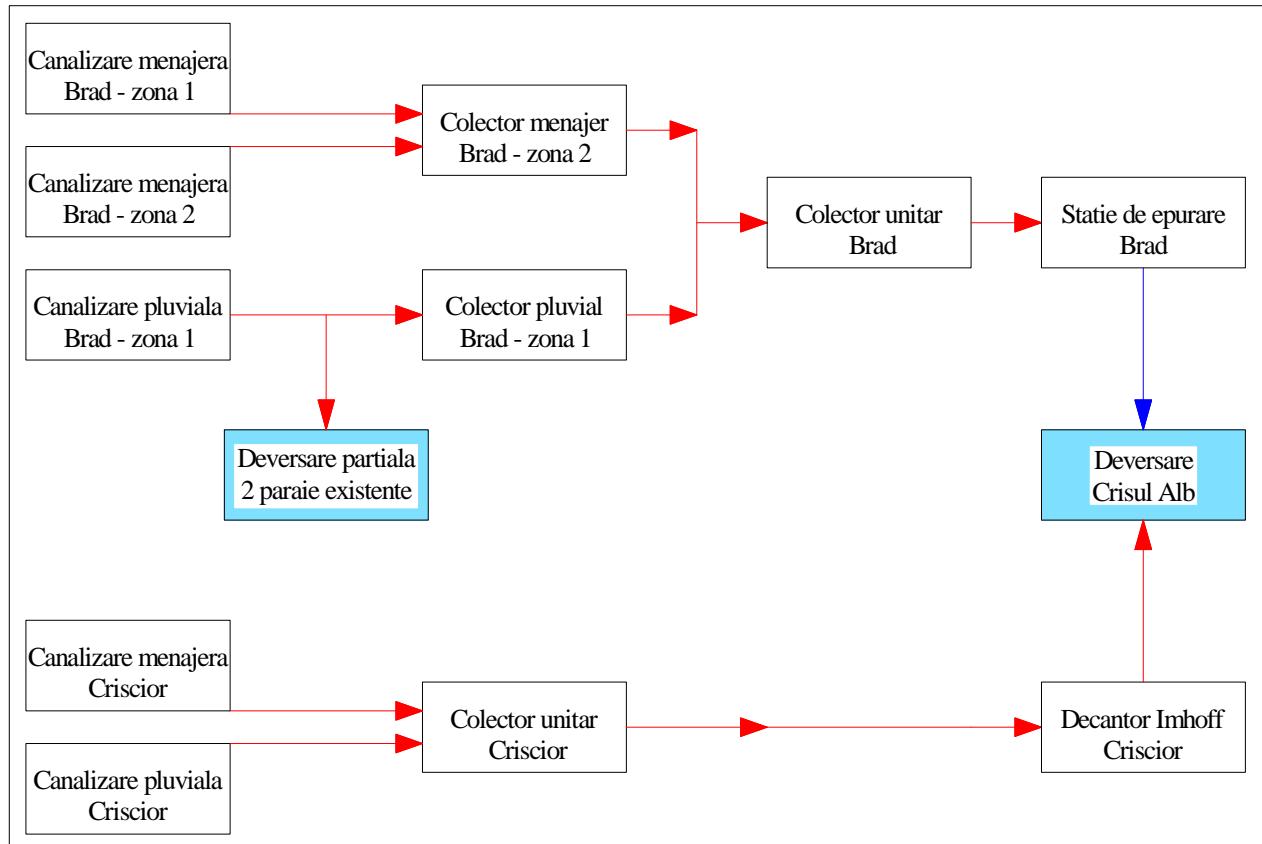
Sistemul de canalizare existent deserveste 61.45% din populatia municipiului Brad, respectiv 8.760 de locuitori.

Colectarea apelor uzate

Sistemul de colectare a apelor uzate din aglomerarea urbana Brad-Criscior se compune din doua parti distincte : reteaua de canalizare in municipiul Brad si reteua de canalizare din localitatea Criscior (situatia existenta pana la finalizarea investitiilor)



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020



Sistemul existent de canalizare in municipiul Brad este sistem separativ

In urma finalizarii investitiilor (PIF 31.03.2016) retelele de canalizare din municipiul Brad sunt din Beton si PVC cu gama de diametre cuprinse intre 110 mm si 800 mm , pe o lungime totala de 54,12 km . Detaliile sunt evidențiate in tabelul de mai jos :

Canal Brad 2016

Material	Diametru	Lungime
	[mm]	[km]
Canalizare menajera		
Beton	150-200	3.31
	250-500	12.09
	OV 600/900	3
Sub-total Beton		18.4
PVC	110-315	32.274



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Sub-total PVC		32.274
Pafsin		3.448
Sub-total Pafsin		3.448
TOTAL Lungime canalizare menajera		54.122

Canalizare pluviala		
Beton	200-500	2.68
Sub-total Beton		2.68
TOTAL Lungime canalizare pluviala		2.68
TOTAL CANALIZARE		56.802

In municipiul Brad exista 605 de racorduri individuale de canalizare

Reteaua de canalizare in orasul Brad cuprinde un numar de 9 statii de repompare apa uzata, dupa cum urmeaza :

- SPAU 1 – situata pe strada Savesti, avand o conducta de refulare cu lungimea de 89 m, cu diametrul de 110 mm, realizata din PEID, PE 100, SDR 26, PN 6; Statia de repompare este echipata cu 2 electropompe (1A+1R) cu urmatoarele caracteristici : debit $Q = 42.8$ mc/h si inaltime de pompare $H = 9.8$ mCA fiecare
- SPAU 2 – situata pe strada Valea Bradului, avand o conducta de refulare cu lungimea de 332 m, cu diametrul de 90 mm, realizata din PEID, PE 100, SDR 26, PN 6; Statia de repompare este echipata cu 2 electropompe (1A+1R) cu urmatoarele caracteristici : debit $Q = 16.6$ mc/h si inaltime de pompare $H = 22.6$ mCA fiecare
- SPAU 3 – situata pe strada Valea Bradului, avand o conducta de refulare cu lungimea de 112 m, cu diametrul de 90 mm, realizata din PEID, PE 100, SDR 26, PN 6; Statia de repompare este echipata cu 2 electropompe (1A+1R) cu urmatoarele caracteristici : debit $Q = 16.2$ mc/h si inaltime de pompare $H = 9.9$ mCA fiecare
- SPAU 4 – situata pe strada Magura Florilor, avand o conducta de refulare cu lungimea de 173 m, cu diametrul de 90 mm, realizata din PEID, PE 100, SDR 26, PN 6; Statia de repompare este echipata cu 2 electropompe (1A+1R) cu urmatoarele caracteristici : debit $Q = 14.1$ mc/h si inaltime de pompare $H = 16.1$ mCA fiecare



- SPAU 5 – situata pe strada Crisan, avand o conducta de refulare cu lungimea de 110 m (80 m reprezentand conducta pozata in trama stradala si 30 m reprezentand o supratraversare de rau), cu diametrul de 110 mm, realizata din PEID, PE 100, SDR 26, PN 6; Statia de repompare este echipata cu 2 electropompe (1A+1R) cu urmatoarele caracteristici : debit $Q = 28.9 \text{ mc/h}$ si inaltime de pompare $H = 8.5 \text{ mCA}$ fiecare
- SPAU 8 – situata pe strada Lunca, avand o conducta de refulare cu lungimea de 319 m, cu diametrul de 90 mm, realizata din PEID, PE 100, SDR 26, PN 6; Statia de repompare este echipata cu 2 electropompe (1A+1R) cu urmatoarele caracteristici : debit $Q = 16.6 \text{ mc/h}$ si inaltime de pompare $H = 22.2 \text{ mCA}$ fiecare
- SPAU 9 – situata pe drumul national DN 74, avand o conducta de refulare cu lungimea de 86 m (36 m reprezentand conducta pozata in trama stradala, 31 m reprezentand o supratraversare de rau si 19 m reprezentand o subtraversare de drum national), cu diametrul de 160 mm, realizata din PEID, PE 100, SDR 26, PN 6; Statia de repompare este echipata cu 2 electropompe (1A+1R) cu urmatoarele caracteristici : debit $Q = 91.8 \text{ mc/h}$ si inaltime de pompare $H = 7.5 \text{ mCA}$ fiecare
- SPAU 10 – situata pe drumul national DN 74, avand o conducta de refulare cu lungimea de 587 m, cu diametrul de 160 mm, realizata din PEID, PE 100, SDR 26, PN 6 ; Statia de repompare este echipata cu 2 electropompe (1A+1R) cu urmatoarele caracteristici : debit $Q = 71.3 \text{ mc/h}$ si inaltime de pompare $H = 30.2 \text{ mCA}$ fiecare
- SPAU 11 – situata pe strada Radu Salajan, avand o conducta de refulare cu lungimea de 23 m, cu diametrul de 225 mm, realizata din PEID, PE 100, SDR 26, PN 6; Statia de repompare este echipata cu 2 electropompe (1A+1R) cu urmatoarele caracteristici : debit $Q = 178.6 \text{ mc/h}$ si inaltime de pompare $H = 7.4 \text{ mCA}$ fiecare

Epurarea apelor uzate

In municipiul Brad epurarea apelor uzate se realizeaza cu o statie de epurare cu treapte mecano-biologice si terciara pusa in functiune in anul 2011 .

Debitul proiectat al statiei de epurare este de **$Q = 60 \text{ l/s}$**

Coordonatele STEREO 70 ale evacuarii sunt X=519657, Y=328084

Din punct de vedere constructiv statia de epurare are urmatoarele elemente :



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

a. Treapta mecanica :

- Camin de intrare
- Camin by-pass (de ocolire) cu sigiliu
- Gratar manual si Gratar automat grosier cu container montate in paralel . Gratarul mecanic este confectionat din otel inoxidabil, are o latime de 800 mm, cu distanta dintre bare de 30 mm, este echipat cu un motor electric cu o putere de 1,2 kW.

Gratarul manual este confectionat din otel nioxidabil, are o latime de 600 mm cu distanta dintre bare de 30 mm

- Statie de pompare apa uzata bruta echipata cu 3 electropompe (2A+1R) avand urmatoarele caracteristici : debit $Q=30 \text{ l/s}$, inaltime de pompare $H=12.5 \text{ mCA}$, putere $p=6.5 \text{ kW}$ fiecare

- Camera prevazuta cu trei colectoare-distribuitoare (pentru apa uzata, namol si namol in exces)

- Statie pompare namol primar echipata cu un grup de 5 pompe :

3 pompe pentru recircularea namolului avand urmatoarele caracteristici : debit $Q=30 \text{ l/s}$, inaltime de pompare $H=12.5 \text{ mCA}$, putere $P=6.5 \text{ kW}$

2 pompe pentru namolul in exces avand urmatoarele caracteristici : debit $Q=2.5 \text{ l/s}$, inaltime de pompare $H=45 \text{ mCA}$, putere $P=2 \text{ kW}$

- Instalatie combinata de epurare mecanica (desnisipare cu melc-filtrare-separare grasimi) alimentata prin pompare, este prevazuta cu debitmetru electronic Dn 300 mm cu afisaj. Instalatia are un debit de 60 l/s .

- Decantor primar de tip Imhoff cu 2 compartimente din beton armat ingopat . Timp de decantare $0.5 - 1 \text{ h}$. Namolul decantat este evacuat gravitational la statia de pompare namol .

- camin de precipitare si indepartare a fosforului

Caracteristicile instalatiei de stocare si dozare clorura ferica:

- Pompa dozare clorura ferica $Q = 20 \text{ l/h si } H = 0-100 \text{ mCA}$
- Putere electrica: $P= 18 \text{ W}$
- Nr. buc $1A+1R$
- Recipiente de stocare reactiv dublu perete $3 \times 1 \text{ mc (3.000 litri)}$
- Automatizare livrata cu instalatia de dozare



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

b. Treapta biologica

- Bazin de denitrificare 1 avand volumul de 293 mc, echipat cu mixer cu diametru de 2.3 m, turatie 16 rpm

- Bazin de nitrificare-denitrificare 2 avand volumul de 293 mc, echipat cu mixer cu diametru de 2.3 m, turatie 16 rpm, cu echipament de aerare cu bule fine (4 panouri de aerare cu o suprafata de 5 mp fiecare)

- Bazin de nitrificare 3 avand volumul de 1133 mc echipat cu mixer cu diametru de 2.5 m, turatie 24 rpm, cu senzori de oxigen dizolvat, temperatura si suspensii .

- decantor secundar, o constructie ingropata din beton armat monolit de forma circulara, cu diametrul de D = 20 m are drept scop retinerea namolului - materii solide in suspensie si separabile prin decantare – namol rezultat in urma tratarii biologice . Este echipat cu pod raclar, avand raclar de adancime pentru namol si raclar de suprafata cu pompa pentru indepartarea spumei. Spuma colectata va fi pompata in conducta de namol secundar recirculat . Debitul maxim orar este Q = 216 mc/h

- statie de suflante echipat cu 3 suflante identice care sigura un debit maxim de 20 mc/min la o prsiune de 1,5 bar

- corp administrativ si de comanda

c. Treapta tratare namol

- decantor primar format din doua bazine tip Imhoff, din care periodic se pompeaza namolul in bazinile de stabilizare namol prin intermediul unui grup de pompare format din doua pompe namol submersibile (1A+1R) avand caracteristicile : debit Q=8l/s, inaltime de pompare H=8 mCA, putere P=2,6 kW fiecare

- bazine de stabilizare si ingrosare namol (6 bucati) in care namolul este stabilizat in conditii anaerobe (min 45 zile) apoi evacuat pe platforma de uscare namol prin sifonare . Namolul provine de la decantorul primar si namolul in exces

- platforma de uscare namol cu patru platforme din beton pentru uscare cu expunere naturala. Fiecare compartiment are urmatoarele caracteristici dimensionale: lungime 33 m, latime 10 m, inaltime 0,50m. Namolul stabilizat ajunge pe platformele de uscare, prin sifonare, din bazinile



de stabilizare si ingrosare namol. Dupa ce s-a uscat la min. 30% SU va fi incarcat in containere si transportat la un deponeu ecologic.

d. Debitmetru evacuare

Caracteristici debitmetru Parshall apa epurata:

- Debit nominal: 60 l/s
- Montaj: in camin subteran
- Echipament: traductor de nivel cu ultrasunete

Pentru epurarea apelor uzate provenite din reteaua de canalizare Criscior este folosit un decantor Imhoff pe partea stanga a raului Crisul Alb, in localitatea Taratel, in aval de Gurabarza.

Decantorul este construit din beton, avand diametrul interior de 7,20 m, iar adancimea de 9,39 m, grosimea peretilor este de 60 cm, iar a radierului este de 20 cm. El este acoperit cu un planseu din beton armat monolit si partial cu placi prefabricate din beton armat.

Apa uzata intra in decantor printr-o conducta din beton de Ø 300mm, la partea superioara a acestuia, apoi se repartizeaza egal pe cele doua jgheburi. Suspensiile grele se lasa in bacinul de fermentare, iar apa ramane la partea superioara, dupa limpezire fiind evacuata. Namourile fermentate sunt evacuate periodic prin vidanjare.

Coordonatele STEREO 70 ale evacuarii decantorului (Taratel) sunt urmatoarele :

X=516638 , Y=332501

Dupa finalizarea lucrarilor aferente contractului de lucrari HD-CL-06 decantorul va fi scos din circuitul de epurare, apele uzate fiind preluate de statia de tratare din municipiul Brad .

6.2 Sistemul de gestiune a deseurilor

In prezent deseurile sunt preluate de societatea comerciala SC RETIM ECOLOGIC SERVICE SA, in acord cu reglementarile in vigoare si cu cadrul contractual.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

In anul 2010 s-a infiintat Asociatia de Dezvoltare Intercomunitara -Sistemul Integrat de Gestionare a Deseurilor Judetul Hunedoara- care are 70 de membri fondatori- autoritati locale si Consiliu Judetean Hunedoara. Municipiul Brad este membru in acest ADI .

La jumateata anului 2016 s-a finalizat implementarea proiectului **“Sistem de Management Integrat al Deseurilor in judetul Hunedoara”**. In cursul anului 2016 s-a selectat operatorul din sistemul de gestiune a deseurilor, care opereaza si in municipiul Brad, prin preluarea selectiva a deseurilor menajere.

6.3 Reteaua de alimentare cu gaze naturale

Conceptul dezvoltarii durabile in domeniul alimentarii cu energie termica a localitatilor presupune aplicarea unor solutii tehnice performante capabile sa asigure, pe de-o parte, conditii normale de viata si de munca comunitatilor locale si satisfacerea nevoilor sociale ale acestora in conditii de rentabilitate economica si eficienta energetica si, pe de alta parte, conservarea resurselor primare, protectia si conservarea mediului, fara a afecta echilibrul ecosferei si accesul generatiilor viitoare la resursele energetice primare.

Munincipiul Brad nu dispune de aducțiune si sistem de distributie a gazelor naturale. La ora actuală la Societatea Nationala de Transport al Gazelor Naturale „Transgaz” Medias exista proiectul realizarea unei conducte de gaze naturale Mintia – Brad – Stei cu DN-300mm- 34 km, concomitant cu înfiintare sistem de distribuție gaze natural in municipiul Brad, elaborandu-se in acest sens un Studiu de Feazabilitate in vederea demararii procesului de concesionare a serviciului public de distributie a gazelor naturale in Mun. Brad. Aceasta conducta este necesara pentru asigurarea alimentarii cu gaz metan a zonei de vest a tarii, pentru cresterea nivelului de trai si pentru dezvoltarea economica a zonei.



6. 4 STRATEGIA LOCALA DE ALIMENTARE CU ENERGIE TERMICA A MUNICIPIULUI BRAD-2017-2024

In Municipiul Brad locuiesc aproximativ 16.000 locuitori, din care cca 10.000 locuiesc in 147 de blocuri construite in perioada 1960-1969, iar 4000 de apartamente sunt beneficiare ale serviciului public de alimentare centralizata cu energie termica.

Inca de la inceput, incalzirea in Municipiul Brad era asigurata de „Uzina Electrica Gurabarza” care la vremea respectiva producea atat energie electrica, cat si energie termica pentru oras. In anul 1939 a fost construita centrala termoelectrica care asigura producerea energiei termice in localitate. Pana in anul 2004, Municipiul Brad a avut ca singura sursa de incalzire aceasta centrala, construita in tehnologia anilor 1930. Combustibilul folosit in centrala era carbunele, care genera o poluare excesiva si costuri de producere foarte mari.

Centrala termica a fost construita in anul 1939 de catre Societatea Mica Brad - societate anonima pe actiuni - in vederea asigurarii cu energie electrica a minelor din zona Muntilor Apuseni. Centrala a fost echipata cu trei cazane de abur Babcock - Wilson, acvaturiale cu tevi putin inclinate si tambur 2×19 t/h; 35 atm; 420°C (C1 si C2) si unul 1×24 t/h; 35 atm; 420°C (C3) si doua turbine de 7,5 Mw.

In anul 1957 s-a montat al patrulea cazan tip TKZ de 36 t/h; 35 atm; 420°C ; si o turbina in condensatie de 4,5 Mw. Incepand cu anul 1963 prin dezvoltarea industriala a orasului Brad si a zonei industriale Gurabarza s-a infiintat sistemul de incalzire centrala si apa calda menajera SACET Brad. La acea vreme centrala producea atat energie electrica cat si energie termica.

Din anul 1986 datorita consumurilor specifice mari si a infiintarii unor central termoelectrice de capacitatii mari, moderne, s-a sistat producerea energiei electrice, centrala urmand sa produca numai energie termica.

Centrala a functionat ca sectie a SC Electrocentrale Mintia SA pana in anul 2002. Din anul 2002 centrala termica a fost preluata de Ministerul Industriilor si Economiei sub numele de S.C. UZINA ELECTRICA GURABARZA pana in 2003, cand a fost preluata de SC Acvacalor SA preluand intreg SACET din BRAD.

Datorita vechimii mari a instalatiilor din centrala termica si a calitatii tot mai precare a combustibilului furnizat de minele din Valea Jiului si mina Tebea, a trebuit sa se caute o solutie de inlocuire a sursei de producere si in anul 2014 s-a construit o noua centrala cu combustibil pacura formata din 3 cazane de apa fierbinte de 7 Gcal/h fiecare, dotate cu arzatoare Saake. Constructia centralei a fost facuta in regie proprie de personalul cu inalta calificare provenit de la Uzina Electrica Gurabarza in perioada 8 septembrie - 28 noiembrie 2004.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Societatea SC Acvacalor SA a administrat in perioada 2004 - 2013 intregul sistemul centralizat de termoficare, a inregistrat an de an situatii economice negative intrand in insolventa in anul 2010 si ulterior in 2013 in faliment. Consiliul Local al Municipiului Brad a prevazut trendul acestei societati si in anul 2010 a infiintat o noua societate SC TERMICA BRAD SA pe care a activat-o in 18 septembrie 2013, zi din care a preluat printr-un contract de delegare a gestiunii, administrarea sistemului centralizat de alimentare cu energie termica in Brad.

Printra-o preocupare permanenta de administrare corecta si economica a sistemului de termoficare, cu sprijinul Primariei Municipiului Brad, care acorda o mare importanta asigurarii confortului termic in oras, SC TERMICA BRAD SA a imbunatatit calitatea serviciului centralizat de alimentare cu energie termica si a redus costurile si pierderile.

Eficientizarea SACET Brad a devenit o prioritate absoluta a administratiei publice locale, preocuparile indreptandu-se spre realizarea unei noi centrale termice pe biomasa care sa se incadreze in criteriile de competitivitate europeana.

In anul 2004 s-a retehnologizat centrala termica Gurabarza, fiind primul pas in eficientizarea intregii activitatii de productie si furnizare a energiei termice in Municipiul Brad.

In anul 2004 a fost construita o centrala termica ce utilizeaza combustibil pacura. Beneficiile aduse de aceasta investitie au constat in reducerea pierderilor in procesul de productie cu 40%, cresterea randamentului de producere a energiei termice de la 35% la 85%, ecologizarea in totalitate a zonei prin eliminarea emisiilor poluante atmosferice si a rezidurilor de zguri si cenusu provenite de la arderea carbunelui, combustibilul care era utilizat anterior, reducerea semnificativa a poluarii zonei, cresterea confortului termic la consumatori.

In prezent municipiul Brad dispune de un sistem centralizat de producer si distributie a energiei termice, sistem operat de catre SC Termica Brad SA. Centrala termica utilizeaza ca si combustibil pacura cu trei cazane de cate 7Gcal/h. In mod curent functioneaza 2 cazane iar al treilea este tinut de rezerva. Retelele de distributie agent termic sunt invecchite si au pierderi mari. Datorita faptului ca in municipiu nu exista retea de gaz metan pastrarea in functiune a sistemului centralizat de termoficare a fost si este o necesitate.

Energia termica produsa in centrala termica este transportata catre punctele termice prin reteaua de transport care are o lungime de 2x6 km. Reteaua de transport este alcatauita din o conducta tur 250mm si o conducta retur 250 mm izolate clasic. Pierderile in reteaua de transport sunt de aproximativ 18%.

In municipiul Brad exista un numar de 9 puncte termice care distribuie energie termica catre consumatori.

Reteaua de distributie este inlocuita cu tevi preizolate in proportie de 70%. Pierderile in retele de distributie sunt de aproximativ 20%.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Sistemul de alimentare centralizata cu energie termica (SACET) a consumatorilor urbani si agentilor economici din Municipiul Brad este compus din :

- sursa de producere a caldurii : CT Gura Barza;
- retele de transport a agentului termic primar;
- puncte termice;
- retele termice de distributie a agentului secundar.

In prezent, Centrala termica Gurabarza amplasata la intrarea in localitatea Criscior, pe malul drept al riului Crisul Alb, pe partea stinga a DN 74 Brad-Abrud, la o distanta de cca. 5 km de mun. Brad, functioneaza cu combustibil lichid (pacura), produce agent tremic apa fierbinte (peste 115°C). Cresterea pretului la pacura a generat cresterea tarifului energiei termice astfel incat, in prezent, s-a ajuns la un pret foarte mare pentru energia termica produsa si livrata, atingand valoarea de 675 lei/Gcal.

Actualul sistem de transport al agentului termic primar aste alcatuit din conducte de otel, cu pierderi calorice mari datorita termoizolatiei distruse sau chiar lipsa acestei pe unele portiuni. Din acest motiv sunt necesare lucrari se reabilitare ale unor componente tehnice (conducte, camine de vane, armaturi, elemente de sustinere), refacerea izolatiei termice ale unor trosoane de conducte.

Prin Programul „Termoficare 2006- 2015 – caldura si confort” au fost realizate urmatoarele lucrari: Modernizarea Punctelor Termice PT1, PT5, PT9 si a retelelor termice aferente, iar prin Programului "Termoficare 2006-2020 caldura si confort": “Modernizare Punct Termic PT2 si a retelelor aferente” si “Modernizare Punct Termic PT22 si a retelelor aferente”, care se afla in curs de executie.

Punctul Termic nr. 3 a fost modernizat in anul 2010 prin fonduri de la bugetul local, iar Punctul termic nr. 6 in anul 2003 prin accesarea fondurilor de preaderare RICOP.

Administratia Publica Locala isi propune realizarea unor obiective de investitii prin accesarea sumelor alocate Programului " Termoficare 2006 -2020 caldura si confort" si anume:

1. Adaptarea si optimizarea retelei de transport agent termic pentru centrala termica cu functionare pe biomasa (Etapa II)-tronson intre punctele de racord la reteaua existenta C-F1 (PT6)

Pentru acest obiectiv exista Studiul de Fezabilitate – proiect nr. 1012/2017, elaborat de S.C. GEVIS PROTEAM S.R.L.Deva.

Investitia are ca obiectiv optimizarea sistemului de termoficare prin reducerea lungimilor de retea agent termic primar, a volumului de agent termic si a pierderilor calorice pe portiunile cu termoizolatie inexistentă sau necorespunzatoare.

Reteaua termica intre centrala termica pe biomasa si racordul la reteaua existenta- punctul C, denumita Etapa I, cade in sarcina investitorului centralei termice pe biomasa.

2. Intr-o etapa ulterioara se vor executa lucrari de investitii constand in optimizarea retelei de transport agent termic de la punctul F1 (PT6) – punctul G (PT3) - punctul H (PT 20).

3. Modernizarea Punctului Termic nr. 4 si a retelelor termice aferente.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Pentru acest obiectiv de investiții există întocmite documentațiile: Studiu de Fezabilitate - proiect nr. 1019/2017 și Proiectul Tehnic de Execuție - elaborate de S.C. GEVIS PROTEAM S.R.L.Deva.

4. Modernizarea Punctului Termic nr. 20 și a retelelor termice aferente.

Pentru menținerea în funcțiune a sistemului de termoficare, ca unică alternativă la incalzirea localității, au fost identificate etapele principale de dezvoltare a sistemului energetic local, constând în:

Realizarea unei centrale termice în cogenerare de 7,325 MWH energie termică, pe combustibil ieftin(biomasa) printr-un investitor privat prin Programul Operational Infrastructura Mare 2014 -2020, Axa prioritara 6 Obiectiv specific 6.1 Cresterea productiei de energie din resurse regenerabile mai putin exploataate(biomasa, biogaz, geothermal)/productie. Sistemul de producere a energiei în cogenerare este singurul viabil și performant din punct de vedere tehnico-economic.

Reabilitarea punctelor termice și a retelelor de termoficare ale circuitului secundar, precum și modernizarea sistemului de contorizare la brânsamente prin accesarea sumelor alocate Programului " Termoficare 2006 -2020 caldura și confort"

- Reabilitarea rețelei de agent primar de la centrala termică actuală până la punctul termic nr. 1, prin accesarea sumelor alocate Programului " Termoficare 2006 -2020 caldura și confort"

- Reabilitarea unității de producere a agentului termic prin accesarea sumelor alocate Programului " Termoficare 2006 -2020 caldura și confort"

Dezvoltarea durabilă în domeniul alimentării cu energie termică a municipiului presupune aplicarea unor soluții tehnice performante capabile să asigure, pe de-o parte, condiții normale de viață și de muncă comunității locale, satisfacerea nevoilor sociale ale comunității locale în condiții de rentabilitate economică și eficiență energetică, iar pe de alta parte, conservarea resurselor primare, protecția și conservarea mediului, și accesul generatiilor viitoare la resursele energetice primare.

6.5 Reteaua de alimentare cu energie electrică

Municipiul Brad și localitățile aparținătoare sunt alimentate cu energie electrică din Sistemul Energetic Național prin intermediul a două stații de transformare de 110 / 20 Kv din care una situată pe teritoriul comunei Criscior.

Consumatorii căsnici, social-ediliți și agenții economici din municipiul Brad sunt alimentați cu energie electrică prin intermediul a 45 posturi de transformare. Cele 45 posturi de transformare sunt alimentate din stația de transformare prin intermediul liniilor electrice de medie tensiune LEA 20 kV: LEA I, LEA II, LEA III și LEA IV.

În partea centrală a municipiului și în incintele marilor consumatori liniile electrice de medie tensiune ce alimentează posturile de transformare respective sunt montate subteran (LES 20 kV).



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Posturile de transformare din municipiul Brad sunt în mare majoritate de tip inzidit, restul fiind executate în montaj aerian pe stalpi de beton. Puterea posturilor de transformare variază între 40-:-250-:-400-:-630 kVA. Traseele retelelor electrice, amplasamentele posturilor de transformare și puterea instalată a acestora se gasesc pe planul cu echiparea tehnico-edilitară. Societatile comerciale din oraș au instalate posturi de transformare proprii, iar micii consumatori și consumatorii casnici sunt alimentați cu energie electrică prin intermediul retelelor de 0,4 kV existente în oraș, montate atât aerian pe stalpi de beton cât și subteran.

Iluminatul public stradal, este rezolvat pe toate strazile municipiului și ale localităților aparținătoare, cu excepția localității Potingani, fiind realizat prin colaborare cu societatea ELBA Timisoara cu care Primaria are contract de întreținere și exploatare pe 7 ani, contractual fiind în derulare de 3 ani.

Localitatea Mesteacan

Alimentarea cu energie electrică a localității Mesteacan se realizează din Sistemul Energetic Național prin intermediul liniilor electrice de medie tensiune LEA 20 kV, care străbat zona studiată. Consumatorii casnici, sociali ediliți și agenții economici sunt alimentați cu energie electrică prin intermediul a 3 posturi de transformare de 20/0,4 kV: PTZ15-100kVA, PTA 180-250kVA, PTA 110-63kVA. Reteaua electrică de 0,4 kV destinată consumatorilor este realizată cu conductoare neizolate montate pe stalpi de beton. Iluminatul public stradal se realizează prin corpuri cu descarcări montate pe stalpii retelei de distribuție, fiind alimentat prin circuite separate din posturile de transformare și comandat cu luminostat.

Localitatea Potingani

Alimentarea cu energie electrică a localității Potingani se realizează din Sistemul Energetic Național, prin intermediul liniei electrice de joasă tensiune LEA 1 kV în lungime de circa 6km, alimentată din reteaua de joasă tensiune de 0,4kV a localității Dumbrava de Jos, prin intermediul unui transformator ridicător de 0,4/1kV-63kVA. Consumatorii casnici, social-ediliți și agenții economici sunt alimentați cu energie electrică prin intermediul a 2 posturi de transformare de 1/0,4kV-25kVA. Reteaua electrică de 0,4 kV destinată consumatorilor este realizată cu conductoare torsadate montate pe stalpi de beton. Localitatea nu are iluminat public stradal.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Localitatea Ruda

Localitatea Ruda este alimentata cu energie electrica din Sistemul Energetic National, prin intermediul liniei electrice de medie tensiune LEA 20 kV alimentate din statia de 220/20kV din municipiul Brad. Consumatorii casnici, social-edilitari si agentii economici sunt alimentati cu energie electrica prin intermediul postului de transformare ateran PTA122 de 20/0,4kV-63kVA. Reteaua electrica de 0,4 kV destinata consumatorilor este realizata cu conductoare neizolate montate pe stalpi de beton. Iluminatul public stradal se realizeaza prin corpuri cu descarcari montate pe stalpii retelei de distributie, fiind alimentat prin circuit separat din postul de transformare si comandat cu luminostat.

Localitatea Taratel

Alimentarea cu energie electrica a localitatii Taratel se realizeaza din Sistemul Energetic National prin intermediul liniilor electrice de medie tensiune LEA 20 kV, care strabat zona studiata. Consumatorii casnici, sociali edilitari si agentii economici sunt alimentati cu energie electrica prin intermediul a 3 posturi de transformare de 20/0,4 kV: PTA28-100kVA, PTA 29-100kVa, PT185-250kVA. Reteaua electrica de 0,4 kV destinata consumatorilor este realizata cu conductoare neizolate montate pe stalpi de beton. Iluminatul public stradal se realizeaza prin corpuri cu descarcari montate pe stalpii retelei de distributie, fiind alimentat prin circuite separate din posturile de transformare si comandat cu luminostat.

Localitatea Valea Bradului

Alimentarea cu energie electrica a localitatii Valea Bradului se realizeaza din Sistemul Energetic National prin intermediul liniilor electrice de medie tensiune LEA 20 kV, care strabat zona studiata. Consumatorii casnici, sociali edilitari si agentii economici sunt alimentati cu energie electrica prin intermediul a 2 posturi de transformare de 20/0,4 kV: PTZ13-100kVA, PTA 108-110kVA. Reteaua electrica de 0,4 kV destinata consumatorilor este realizata cu conductoare neizolate montate pe stalpi de beton. Iluminatul public stradal se realizeaza prin corpuri cu descarcari montate pe stalpii retelei de distributie, fiind alimentat prin circuite separate din posturile de transformare si comandat cu luminostat.



6.6. Reteaua de telecomunicatii

Municiul Brad si localitatile aparținătoare sunt racordate la Sistemul Internațional de Telecomunicatii prin intermediul unei centrale telefonice digitale instalate în clădirea fostei centrale telefonice urbane a CN ROMTELECOM, care funcționează fără personal, exploatarea și menținerea fiind asigurată de DTC Hunedoara-Deva. Capacitatea centralei satisface necesarul de posturi telefonice existente la ora actuală și eventuale cereri de instalare de noi posturi telefonice.

Prin intermediul acestei centrale telefonice ROMTELECOM prestează și servicii de telefonie mobilă, televiziune prin cablu și internet. Rețelele de telefonice din oraș sunt pozate atât aerian cât și subteran. În municipiul Brad există două societăți comerciale care prestează servicii de televiziune prin cablu și internet prin retele proprii montate în majoritatea cazurilor pe stâlpuri rețelei de distribuție de joasă tensiune. Localitatea Potingani nu dispune de rețea de telefonie fixă.



7 . ECONOMIE

7.1 Scurt istoric.

Zona cu importante resurse ale subsolului, economia Municipiului Brad a fost caracterizata de-a lungul timpului de activitatile preponderent miniere bazate pe extractia minereurilor auro-argentifere.

Mineritul in zona Brad este atestat documentar din anul 21 d. Ch. De-a lungul timpului de aici aurul a ajuns in piramidele egiptene, la Roma, in Imperiul Austro – Ungar, dar si in Uniunea Sovietica. Aurul aluvionar din zona Muntilor Apuseni a fost folosit in piramidele egiptene. Apoi, romani au fost atrasi de aurul din zona. Pe Columna lui Traian exista indicii din care rezulta ca rolul lor a fost sa ia aurul din zona. Se stie ca imparatul Traian a dus la Roma, din Dacia, 165.000 de kilograme de aur si 331.000 de kilograme de argint.

La finele primului razboi mondial, firma germana din Gotha, care exploata minele de aur din zona Brad, a ajuns in pragul falimentului. Contra 15 milioane de marci aur, Societatea Anonima MICA a cumparat in 1920 minele de aur, iar presedinte al Consiliului de Administratie devine inginerul Ion Gigurtu, care mai tarziu ocupa si postul de prim – ministru. Presedinte al CA al fost la un moment dat si Octavian Goga. Pana in 10 iunie 1948, minele de aur din zona Brad au reusit sa scoata importante cantitati din pretiosul metal, astfel ca, de exemplu, in perioada 1936 – 1940 din productia totala de aur a Romaniei de 24.528 kilograme, 13.896 de kilograme au provenit de la Societatea „MICA”. Datele arata ca beneficiile totale ale producatorilor de aur din Romania au fost, in 1940, de 280 de milioane de lei, din care 170 de milioane „MICA”. Mai mult, pe langa exploatarea zacamintelor de aur, Societatea „MICA” a dezvoltat zona: a deschis o exploatare de carbune la Tebea, astfel incat s-a introdus curentul electric si s-au facut o multime de investitii in subteran, dar



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

si in localitate, unde a fost infiintat un sanatoriu, s-au construit locuinte etc. Pe de alta parte, in acea perioada au fost aduse instalatii de afinare si la exploatarele miniere s-a produs aur foarte pur, de 999,96 kilograme la mie, permitand ca lingourile de la Brad sa fie introduse in circuitul international de valori, pe baza unui poanson, marca ce demonstra ca este vorba despre aur certificat. In 1948 s-a incheiat o etapa din istoria mineritului aurifer din zona Brad. Statisticile arata ca in anii 30 – 40, la Brad, s-a produs unu la suta din aurul lumii.

Dupa 1948, minele au trecut in subordinea Ministerului Afacerilor Interne. Se spune ca la comanda a ajuns un colonel: „In acea perioada s-a lucrat foarte mult cu detinutii in subteran. Atunci a avut loc o exploatare abuziva si irationala a zacamantului. Putem vorbi chiar despre chiar despre o jefuire a lui. O mare parte a si fost dirijata catre sovietici. Astfel, intai au fost romani care au luat aurul de aici, au urmat austro-ungarii, apoi rusii”. Din pacate, productia mare duce la saracirea in timp a zacamintelor de aur. Fost miner, Florin Cazacu, povesteste ca in 1989, urma ca la exploatarea de la Barza sa fie alocate cinci miliarde de lei: „Ceausescu avea o patima sa creasca productia de aur a tarii. Prin Programul „Aur” urma sa investeasca la Barza 5 miliarde de lei pentru retehnologizare si punerea in valoare a noi zacaminte. Era o suma fantastica”. O perioada, Barza si-a pastrat dreptul de poanson, dar pentru ca s-a exploatat haotic, procesul final nu a mai fost de punere in valoare a aurului. Nemaiavand puritatea de 999,96 la mie, a fost retras acel drept.

7.2 Agentii economici. antreprenoriatul

In anul 2015 pe teritoriul administrativ al Municipiului Brad au fost inregistrate 414 unitati economice in care si-au desfasurat activitatea 4733 salariati. Potrivit datelor furnizate de Inspectoratul Teritorial de Munca Hunedoara, societatile comerciale sau institutiile cu peste 100 de angajati sunt in numar de 10. Societatile comerciale si institutiile semnificative din Municipiul Brad sunt reprezentate in figura 9.

Societatea comerciala/ Institutia	Numar de angajati



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Adige Manufacturing	340
Teba Brad Industry	298
Spitalul Municipal Brad	252
Consulting For Wood	225
Fabri	206
Rostyle Alex	167
Primaria Municipiului Brad	113
Selle Top	107

Fig. 9 – Societatile comerciale si institutiile semnificative din Mun.Brad

7.3 Analiza sectoriala

Personalul angajat al Municipiului Brad si Tarii Zarandului a fost activ cu preponderenta in sectorul industriei miniere. Restructurarile in aceata ramura a economiei, care au avut loc dupa 1990, au schimbat dinamica economiei in zona si domeniul de activare al personalului angajat.

Dupa cifra de afaceri inregistrata la nivelul anului 2015, situatia firmelor din Municipiul Brad este reflectata in figura urmatoare:

Nr crt	Societatea comerciala	Cifra de afaceri(lei)
1	TEBA BRAD INDUSTRY SRL	30.801.120
2	DAMIAS AS SRL	24.017.501
3	PARAPHARM SRL	20.424.800
4	BORGHESI SRL	17.244.507
5	TIN LAVIR SERV SRL	15.298.43
6	ADIGE MANUFACTURING SRL	14.605.838
7	MARINI TRANS SRL	12.892.492
8	HORATIU DISTRIBUTION SRL	12.765.944



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

9	PALROM PRODUCTS SRL	11.809.407
10	FABRI SRL	11.446.644

Fig. 10 - situatia firmelor din Municipiul Brad dupa cifra de afaceri

Sursa: Baza de date Borg Design

Dupa domeniul de activitate, cele mai importante firme din Municipiul Brad activeaza in domeniul productiei, urmat de comert.

Nr crt	Societatea comerciala	Domeniul de activitate
1	TEBA BRAD INDUSTRY SRL	Fabricarea altor articole de imbracaminte (exclusiv lenjeria de corp)
2	DAMIAS AS SRL	Intermediari in comertul cu material lemnos si materiale de constructii
3	PARAPHARM SRL	Fabricarea altor produse alimentare n.c.a.
4	BORGHESI SRL	Lucrari de constructii a cladirilor rezidentiale si nerezidentiale
5	TIN LAVIR SERV SRL	Lucrari de instalatii sanitare, de incalzire si de aer conditionat
6	ADIGE MANUFACTURING SRL	Fabricarea altor piese si accesorii pentru autovehicule si pentru motoare de autovehicule
7	MARINI TRANS SRL	Comert cu ridicata al materialului lemnos si a materialelor de constructie si echipamentelor sanitare
8	HORATIU DISTRIBUTION SRL	Comert cu ridicata al bauturilor
9	PALROM PRODUCTS SRL	Taierea si rindeluirea lemnului
10	FABRI SRL	Fabricarea de articole confectionate din textile (cu exceptia imbracamintei si lenjeriei de corp)

Fig. 11 Situatia firmelor din Municipiul Brad dupa obiect de activitate



Sursa: Baza de date Borg Design

7.4. Forta de munca

La momentul actual, numarul cel mai mare al numarului de angajati la nivelul Municipiului Brad este reprezentat de populatia ocupata in sectorul industriei auto, urmat de sectorul industriei textile si sanatate.

Nr crt	Societatea comerciala/ Institutia	Numar de angajati
1	Adige Manufacturing	340
2	Teba Brad Industry	293
3	Spitalul Municipal Brad	252
6	Fabri	186
7	Rostyle Alex	168
8	Primaria Municipiului Brad	113
9	Palrom Products SRL	87
10	Selle Top SRL	81

Fig. 12 – Top angajatori din Mun. Brad

Sursa: Baza de date Borg Design

Din analiza datelor prezentate, raportat la esantionul de top 10 angajatori la nivelul Municipiului Brad, ponderea cea mai mare a angajatilor activeaza in industria textila, urmat de sectorul administrativ si industria prelucrarii lemnului.

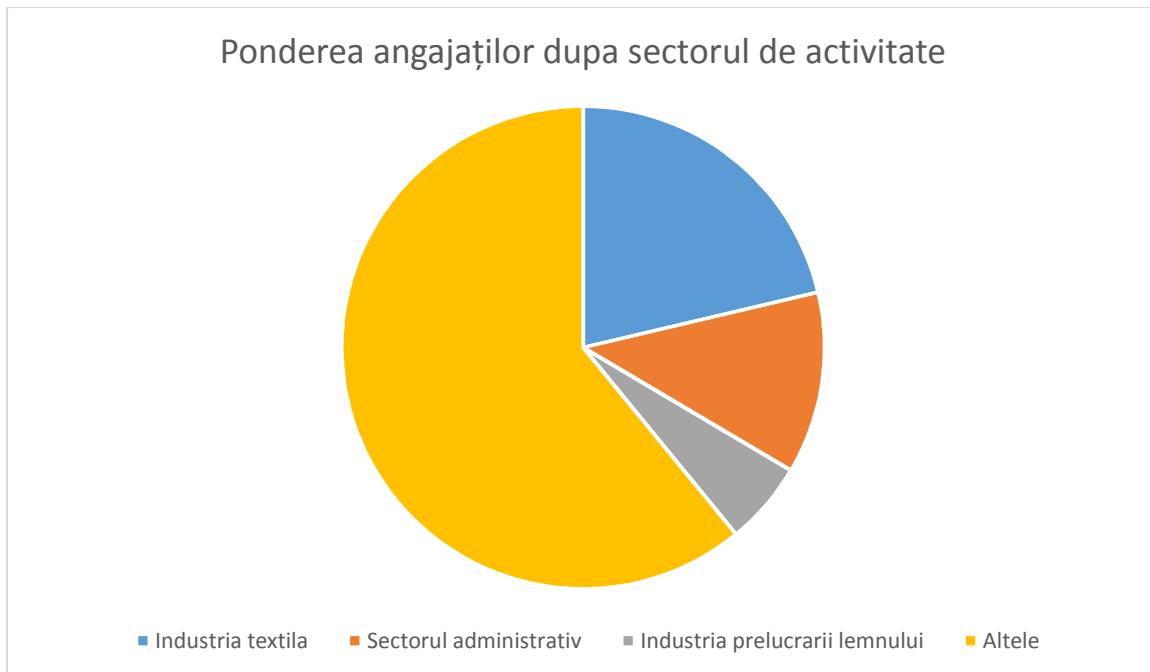


Fig. 12 – Ponderea angajatilor după sectorul de activitate

7.5. Structuri de sprijinire a afacerilor

Structurile de sprijinire a afacerilor reprezinta structuri clar delimitate care asigura o serie de facilitati (accesul la utilitati publice etc) si/sau spatii pentru desfasurarea unor activitati economice de productie, prestare servicii, avand ca scop atragerea investitiilor, astfel incat sa se valorifice potentialul material si uman al zonei in care sunt amplasate.

La momentul actual, la nivelul Municipiului Brad nu functioneaza nicio structura de sprijinire a afacerilor. Una dintre nevoile identificate de municipalitate vizeaza dezvoltarea infrastructurii de afaceri, infiintarea unui incubator de afaceri care sa ofere sprijin si sa incurajeze dezvoltarea de noi firme.

Spatiul identificat de municipalitate in acest scop este fosta platforma a Exploatarii Miniere Tebea, dezafectata.



8. MEDIU

8.1 Monitorizarea apelor

La nivelul Municipiului Brad, operatorul regional licentiat S.C. APA PROD S.A. Deva asigura in prezent servicii de alimentare cu apa, canalizare si epurare a apelor uzate. Sistemul zonal de alimentare cu apa Brad – Criscior include localitatile: Brad, Taratel, Valea Bradului si Criscior. Sistemul asigura alimentarea cu apa a 12.697 locuitori, reprezentand 6,9 % din populatia deservita in aria de operare. Zonele de colectare si tratare a apei uzate cuprinde localitatile Brad, Criscior, Bucuresci.

La nivelul ariei de operare a S.C APA PROD S.A. DEVA serviciile de alimentare cu apa, canalizare si epurare a apelor uzate sunt tratate si monitorizate prin intermediul celor 13 statii de tratare existente. Statia de tratare aferenta monitorizarii calitatii apei la nivelul Municipiul Brad si arealului aferent este situata pe teritoriul localitatii Criscior.

La nivelul municipiului se realizeaza monitorizarea calitativa prin analize fizico-chimice si biologice. Calitatea apelor furnizate la nivelul Municipiului Brad este realizata in permanenta de Administratia Nationala Apele Romane, Administratia Bazinala de Apa Mures - Tg.Mures, Sistemul de gospodarie a APELOR Hunedoara si de Agentia pentru Protectia Apelor Hunedoara.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

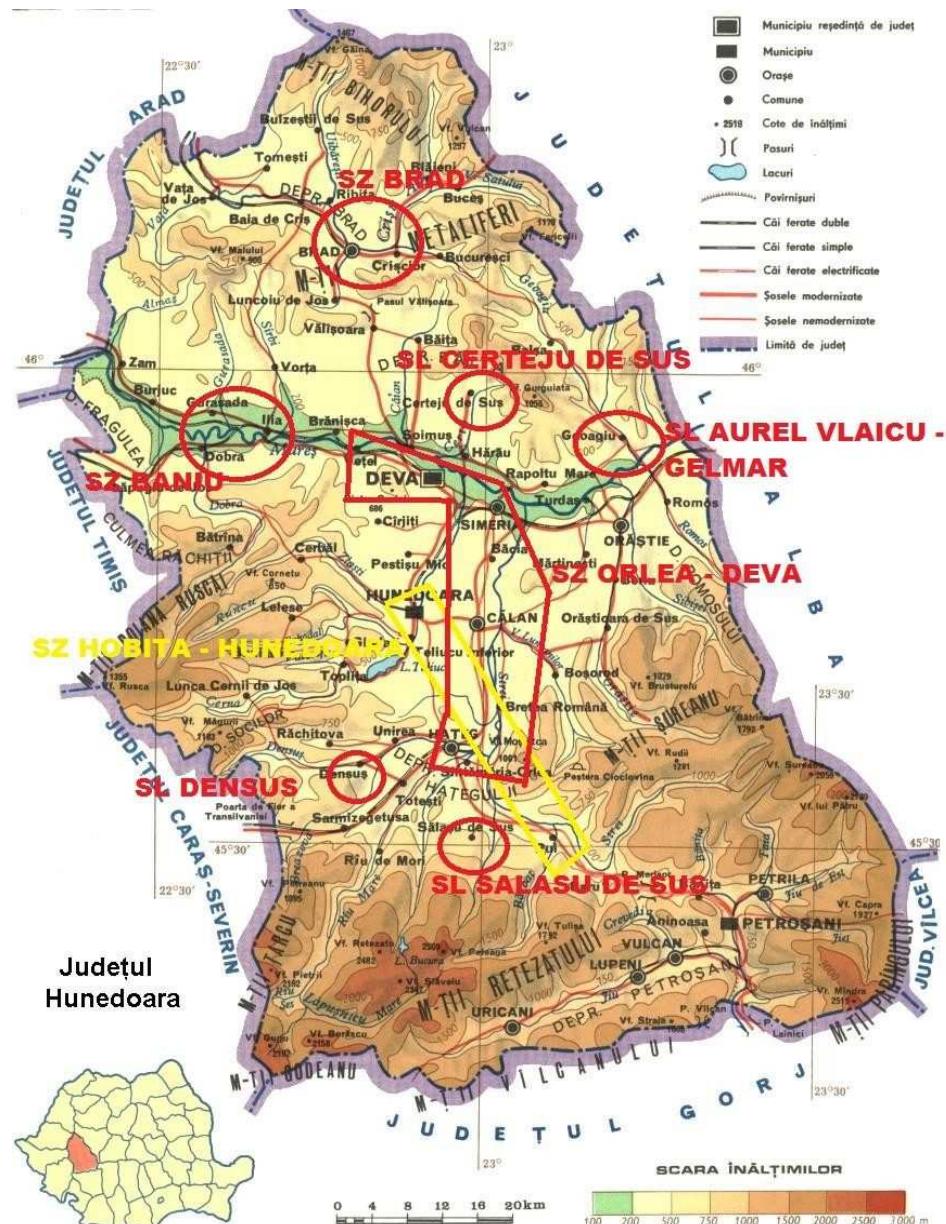


Fig. 13 Aria de operare S.C. APA PROD S.A. Deva

8.2 Monitorizarea calitatii aerului

Pe teritoriul municipiului Brad nu exista surse majore de poluare a aerului, dar pot fi mentionate o serie de surse cu caracter temporar: procesele de ardere pentru incalzirea locuintelor si



a obiectivelor social-economice si transportul rutier. Din cauza extinderii parcului auto si a vechimii acestuia, sectorul transporturilor devine un important factor de poluare a aerului.

Calitatea aerului este un factor important in asigurarea dezvoltarii durabile a unui oras. Avand in vedere ca emisiile de substante poluante pot avea efecte negative atat asupra mediului, cat si asupra sanatatii populatiei, care in mediul urban prezinta densitate ridicata, acestui aspect negativ al transporturilor trebuie sa i se acorde o atentie deosebita.

Responsabilitatea monitorizarii calitatii aerului revine Agentiei pentru Protectia Mediului. La nivelul Municipiului Brad insa nu este amplasata o statie de masurare a calitatii aerului care sa realizeze aceste masuratori.

Pentru Municipiul Brad a fost elaborat Planul de Mobilitate Urbana Durabila, in care sunt evidențiate sursele actuale de poluare a aerului datorate emisiilor de la vehicule, principalele substante poluante si efectele acestora asupra organismului, precum si masurile propuse in vederea diminuarii poluarii aerului la nivelul Municipiului.

Substantele din atmosfera urbana care ridica probleme privind calitatea aerului pe termen scurt sunt dioxidul de azot, particulele materiale aflate in suspensie si ozonul. Totodata monoxidul de carbon apare printre substantele emise de vehicule.

Potentialele efecte ale acestor compusi chimici sunt:

- CO: monoxid de carbon impiedica transportul oxigenului catre organele vitale ale organismului. Exponerea la monoxid de carbon provoaca amelali, oboseli, dureri de cap si amplifica efectele generate de afectiunile cardiace. Inspirarea in concentratii mari este fatala.

- N02: exponerea populatiei la concentratii ridicate de dioxid de azot poate duce la aparitia tusei si a dificultatilor in respiratie. Pe termen lung acest lucru genereaza risc ridicat de instalare a bolilor respiratorii. De asemenea, a fost demonstrat faptul ca in urma reacțiilor dintre ca N02 si alte substante din atmosfera apar ploile acide, care au efecte negative asupra plantelor si animalelor.

- S02: printre sursele de producere a dioxidului de sulf se regasesc si emisiile provenite de la motoarele cu aprindere prin comprimare. In functie de concentratie, dioxidul de sulf are diferite efecte asupra sanatatii umane. Exponerea la o concentratie mare de dioxid de sulf, pe o perioada scurta de timp, poate provoca dificultati respiratorii severe. Sunt afectate in special persoanele cu astm, copiii, varstnicii si persoanele cu boli cronice ale cailor respiratorii. Dioxidul de sulf poate



potenta efectele periculoase ale ozonului aflat in apropierea solului. In atmosfera, contribuie la acidifierea precipitatilor cu efecte toxice asupra vegetatiei si solului.

In scopul reducerii acestor efecte, municipalitatea propune proiecte de mobilitate urbana care incurajeaza transportul in comun si transportul nemotorizat.

8.3 Monitorizarea solului

La nivelul Municipiului Brad au fost identificate o serie de procese de degradare naturala si antropica a solului, care produc modificari ale peisajului prin rezultatul interactiunii mai multor factori naturali sau antropici: geologici, climatici, hidrologici, seismic, carora li se adauga cei socio – economici.

Alunecarile de teren se dezvolta pe fondul unui relief foarte fragmentat, a unei structuri geologice formate din roci moi si a unei structuri litologice care le favorizeaza: marne, argile, nisipuri, depozite aluvionare si loessoide, soluri gleice de versant sau lacovisti a caror formare este determinata de prezenta izvoarelor de coasta.

Principalele cauze naturale care determina si agraveaza instabilitatea solurilor sunt:

-actiunea apelor subterane manifestata sub diferite forme genereaza cele mai multe alunecari de teren sau taluze ;

-precipitatii atmosferice – care datorita influentei apei la patul de alunecare conduc la reactivarea unor alunecari vechi si la aparitia unor alunecari noi;

-eroziunea apelor curgatoare – cu actiune permanenta la baza versantilor;

Dintre cauzele antropice amintim:

-sapaturile execute pe versanti sau la baza lor pentru construirea de drumuri, case particulare etc.;

-defrisarea abuziva a plantatiilor, lizierelor si padurilor care au dus la declansarea alunecarilor de teren;

-araturile transversale pe versanti duc la producerea de vai torrentiale si in final la distrugerea dealurilor. Apele se scurg libere pe suprafata solului mai intai in firisoare subtiri, apoi in suvoaie din ce in ce mai mari formand torrenti.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

In zona Bazinului Hidrografic Crisuri se produc inundatii cu repetare in fiecare primavara, vaile de pe versanti, afluenti ai Crisului Alb cu reversare spre municipiu Brad.

Panta medie scazuta de curgere a raului Crisul Alb ii confera un curs liniștit, erodand malurile si depunand sedimentele acumulate pe celalalt mal. Astfel, se poate caracteriza cursul raului Crisul Alb printr-o stare colmatata a albiei minore si maluri foarte erodate.

In cadrul teritoriului prezinta inundatii si cursurile vailor principale ce traverseaza localitatile. Valea Bradului se varsă in raul Crisul Alb in dreptul localitatii Brad, aducandu-si aportul la transportul materialelor detritice si la cresterea debitului raului, zona unde produce inundatii mari. Valea Steaului traverseaza localitatea Taratel pe care o si inunda in perioadele cu precipitatii cand din amonte capteaza torrentii cu volum mare de apa si aport considerabil de material detritic. Valea Bradului care impreuna cu affluentii torrentiali dreneaza intreaga retea locala a localitatii Valea Bradului produce inundatii in perioadele cu precipitatii. Valea Satului se varsă in raul Crisul Alb in dreptul localitatii Mesteacan, aducandu-si aportul la transportul materialelor detritice si la cresterea debitului raului, zona unde produce inundatii mari.

Aceste inundatii se activeaza la cresterea volumului de precipitatii si afecteaza terenurile si gospodariile in fiecare primavara. Cursurile de apa cu caracter semipermanent se activeaza de regula la ploi si la topirea zapezilor si odata cu volumul mare de apa antreneaza si materialul detritic din amonte.

De asemenea, la nivelul municipiului sunt identificate zone care prezinta accentuate degradari ale solului. Aceste zone sunt cele aferente fostei platforme miniere Tebea, aflata intr-o stare de degradare accentuata. Inchiderea acestei platforme a condus la disponibilizarea unui numar foarte mare de persoane si a generat o serie de implicatii sociale negative, precum cresterea ratei somajului, migratie externa a fortelei de munca, imbatranirea populatiei, cresterea numarului de persoane asistate social, dar si implicatii cu impact negativ semnificativ asupra mediului. La nivelul zonelor de exploatare, procesul de ecologizare a zonei a fost sistat, iar nivelul de degradare al solului s-a accentuat.

In scopul solutionarii acestor inconveniente, Municipalitatea Bradeana propune proiecte de ecologizare a zonei si dezvoltarea de structuri de sustinere a afacerilor de tipul incubatoarelor de afaceri.



8.4 Biodiversitatea

Teritoriul administrativ al localitatii Brad este situat la cca. 120 metri de limita Ariei naturale protejate de importanta comunitara ROSCI0325 – “Muntii Metaliferi” si la o distanta de cca 3,5 km de limita ROSPA0132 „Muntii Metaliferi”.

Aria naturala protejata de importanta comunitara ROSCI0325 – “Muntii Metaliferi” Situl include zona de paduri compacte din vestul Muntilor Metaliferi. Tipurile principale de padure sunt gorunetele si fagetele. Situat in judetul Hunedoara, situl are o suprafata de 14,373 hectare. Sit important pentru carnivorele mari (lup, urs si ras), conserva habitate favorabile pentru toate cele trei specii si este o posibila zona de expansiune naturala a subpopulatiei de urs din Apuseni, in prezent fiind o zona de mortalitate pentru aceasta specie. Contribuie la eficienta si coerenta retelei Natura 2000, facand parte din reteaua de situri care conecteaza Muntii Apuseni cu Carpatii Meridionali.

8.5 Spatii verzi

Conform informatiilor furnizate de Primaria Municipiului Brad, suprafata spatilor verzi din zona urbana este de 212.167 mp. Suprafata pe locitor: 23,58 mp/loc.

Conform normelor europene, suprafata de spatii verzi pe cap locitor trebuie sa se situeze peste valorile de 26 mp/locitor.

Remarcam faptul ca Municipiul Brad este aproape de indeplinirea indicatorului European privind suprafata de spatii verzi pe cap locitor.

Pentru perioada de programare actuala, municipalitatea va avea in vedere accesarea de fonduri europene pentru crearea si extinderea suprafetelor verzi la nivelul zonei urbane, prin amenajarea de parcuri, revitalizarea spatilor verzi existente si crearea de noi spatii verzi, acolo unde infrastructura permite.

In urma analizelor care au stat la baza elaborarii Planului de Mobilitate Urbana, a nevoilor identificate si a concluziilor desprinse, s-a constat necesitatea realizarii de perdele verzi care sa minimizeze impactul negativ al transportului.



8.6 Gestionarea deseurilor

In municipiul Brad, marea parte a deseurilor colectate sunt reprezentate de deseuri menajere (municipale si asimilabile), deseuri medicale, deseuri din constructii si demolari, deseuri provenite din intretinerea spatiilor verzi, deseuri de echipamente electrice si electronice si deseuri industriale.

Colectarea deseurilor la nivelul Municipiului Brad se realizeaza in baza proiectului finantat prin Programul Operational Sectorial de Mediu 2007 – 2013 care se refera la dezvoltarea unui sistem integrat de gestionare a deseurilor in judetul Hunedoara.

Implementarea proiectului deserveste o populatie de aproximativ 457.662 locuitori (in 2011), respectiv 24,8% din populatia regiunii de vest si 2,23% din populatia totala a tarii. Aproximativ 75% din populatie locuieste in mediul urban, in timp ce restul de 25% locuieste in mediul rural. Judetul Hunedoara are o suprafata totala de 7.063 km² si se invecineaza cu judetul Gorj la sud, cu judetele Arad, Timis si Caras Severin la vest si cu judetele Alba si Valcea la est. Pe teritoriul judetului Hunedoara se afla 7 municipii, 7 orase si 55 de comune.

Proiectul rezolva problemelor ecologice si operationale semnificative asociate generarii si gestionarii deseurilor, precum si dezvoltarea unui sistem integrat de gestionare a deseurilor la nivelul judetului, care sa imbunatateasca nivelul de trai al cetatenilor. Sistemul propus cuprinde toate elementele gestionarii deseurilor, de la preventie si colectare pana la eliminare si este adaptat nevoilor judetului, fiind identificat drept cel mai rentabil si accesibil pentru locitorii judetului.

Proiectul „Sistem de management integral al deseurilor in judetul Hunedoar” este derulat de Asociatia de Dezvoltare Intracomunitara denumita „Sistemul Integral de gestionare a deseurilor in judetul Hunedoara”, asociatie in care Municipiul Brad este membru.

In baza proiectului, a fost implementat sistemul de management integral al deseurilor pe toata raza judetului Hunedoara.

Sistemul de Management al Deseurilor cuprinde urmatoarele componente:

- ✓ Colectarea pe 4 fractii (hartie, sticla, resturi de reciclabile si fractia umeda) va fi implementata in tot judetul;
- ✓ Compostarea individuala va fi dezvoltata in toate zonele rurale si se va composta 20% din totalul deseurilor biodegradabile generate (3.000tn/an);
- ✓ Inchiderea depozitelor neconforme - 9: Aninoasa, Galan, Orastie, Hateg, Petrila, Deva, Hunedoara, Lupeni, Rapoltu Mare;



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

- ✓ Campanie de informare si conștientizare a populației, asistența tehnică și supervizarea lucrarilor de construcții;
- ✓ O stație de transfer nouă în Petrosani (zona 4), cu o capacitate de 42.600 t/an
- ✓ O stație de sortare care se va realiza la Bircea Mare (Zone 3), capacitatea totală a stației de sortare este de 29.400 t/an;
- ✓ O stație de sortare care se va realiza la Petrosani (Zone 4). Capacitatea totală a stației de sortare este de 16.000 t/an
- ✓ O stație de TMB centrală (tratament aerobic, producere de CLO) din Bircu Mare (Zone 3), Capacitatea: 82.400 t/an;
- ✓ Un nou depozit se va realiza la Bircea Mare pentru depozitarea deșeurilor

La nivelul județului au fost stabilite 4 zone de colectare, astfel:

Zona 1

Zona de gestionare a deșeurilor 1, care acoperă partea de nord a județului. Zona va fi deservită de instalația de compostare, de stația de sortare și de stația de transfer de la Brad.

Zona 2

Zona de gestionare a deșeurilor 2, care acoperă partea de sud a județului. Zona va fi deservită de stația de transfer de la Hateg.

Zona 3

Zona de gestionare a deșeurilor 3, care acoperă partea centrală a județului. Aceasta zonă va fi deservită direct de noua unitate centrală de gestionare a deșeurilor, care constă în noua stație de sortare, noua instalație de tratare și noul depozit din Barcea Mare.

Zona 4

Zona de gestionare a deșeurilor 4, care acoperă partea de sud a județului (zona Vaii Jiului). Aceasta zonă va fi deservită de unitatea de sortare din Vulcan și de noua unitate de sortare și noua stație de transfer din Petrosani.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Depozitul judetean de deseuri

In Barcea Mare s-a construit un nou depozit salubru pentru deseuri, integral conform cu Directiva 99/31/CE si cu legislatia nationala in vigoare, care va deservi intregul judet.

Capacitatea anuala estimata a reziduurilor care vor ajunge in depozitul de deseuri este de aproximativ 111.200 tone/an (101.100 tone/an deseuri municipale solide) sau 127.400 m³/an. De asemenea, alte 14.500 tone/an (sau 19.100 m³/an) de CLO se pot folosi ca material de acoperire pentru depozitul de deseuri.

Suprafata primei celule este de aproximativ 62.500 m², cu o capacitate totala de aproximativ 1.236.800 m³, din care 1.050.000 m³ capacitatea de eliminare (pentru o durata de viata de peste 7 ani). Suprafata viitoarelor celule va fi de aproximativ 75.000 m². Prelungirea depozitului de deseuri va avea o capacitate totala de aproximativ 3.340.000 m³, din care 3.100.000 m³ vor reprezenta capacitatea de eliminare. Numai constructia primei celule este inclusa in proiect.

Depozitul de deseuri face obiectul Directivei privind emisiile industriale 2010/75/CE si, de asemenea, se aplica o autorizare integrata, care cuprinde o evaluare detaliata a tehnicilor si performantelor propuse. Astfel, in proiectarea depozitului de deseuri de la Barcea Mare, au fost luate in considerare toate dispozitiile Directivei 1991/31/CE, precum si ale Normei tehnice privind depozitele de deseuri.



9 TURISM

9.1. Resurse turistice naturale si antropice

a. Listarea zonelor istorice de referinta, dupa caracteristicile acestora Obiective istorice protejate (patrimoniu cultural national)

- **Galeria de mina " 12 Apostoli" si "Treptele romane"** a exploatarii miniere Barza. Situata in extremitatea estica a satului Ruda - Brad si declarata monument istoric in LMI 2004. Galeria " 12 Apostoli" are o lungime de 180m si a fost executata din dalta in epoca guvernarii romane a Daciei. La capatul galeriei se pastreaza de 2000 de ani "Treptele Romane" care reprezinta cea mai elocventa dovada istorica si arheologica a activitatii de extractie a aurului, inca din perioada ocupatiei Daciei de catre romani.



Fig. 13 – Galeria „Treptele Romane”

- **Centrul istoric al municipiului Brad** – plasat in zona strazilor Republicii, Motilor, Closca, Zarandului, Independentei, Horea.



Fig. 14 – Centrul istoric Mun. Brad

➤ **Gara Brad – str. Avram Iancu nr.52**



Fig. 15 – Gara Brad

- Colegiul National ”Avram Iancu” – str. Liceului nr.18
- Troita comemorativa 1784 – situata in parcarea de langa DN 76, spre Mesteacan.

Obiective turistice in municipiul Brad

- In acest oras a fost instalata o copie a Statuii Lupoacticei (Lupa Capitolina), simbolul latinitatii poporului roman precum si Monumentul Noi Dacii din Piata Centrala.

➤ **Muzeul Aurului**



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Un punct de atractie deosebit pentru cei care calatoresc prin Muntii Apuseni este Colectia mineralogica din Brad, cunoscuta sub numele de "Muzeul Aurului". Ea apartine Companiei nationale "MINVEST" SA din Deva si a fost fondata in urma cu mai mult de 100 de ani, timp in care s-au adunat peste 2000 de exponate din foarte multe tari de pe toate continentele. Intre acestea se remarcă în mod deosebit cele cu aur nativ, provenite din minele din Muntii Metaliferi, constituind din acest punct de vedere una din cele mai importante colectii din lume.

Desi a avut intotdeauna un caracter particular, cu un orar de vizitare limitat la programul de lucru al unitatii care il gestioneaza, colectia a fost vizitata de un mare numar de persoane. Elevi, studenti sau iubitori ai frumusetilor naturii, specialisti in domeniul geologiei si mineritului, personalitati ale vietii culturale, politice si stiintifice din tara si de peste hotare, care au ramas impresionati de frumusetea deosebita a exponatelor si de valoarea stiintifica a multora dintre ele. Marturie stau numeroasele impresii inscrise de acestia in registrele de vizitatori, cel mai vechi pastrat fiind din anul 1912.

Colectia incepe prin prezentarea unor obiecte arheologice descoperite in zona Brad-Criscior care dovedesc existenta omului in urma cu 5000 de ani si a unei activitati de extragere a aurului de 2000 de ani. Sunt expuse unelte si obiecte vechi folosite la extragerea si prelucrarea minereului aurifer, specifice ultimelor doua secole, precum si imagini fotografice sugestive privind aceste activitati.

In salile muzeului vizitatorul are prilejul de a cunoaste aurul intr-o ipostaza inedita, aceea de minereu, in care el apare sub diverse forme: fin dispersat, liber sau concrescent cu alte minerale, lamele, filamente, dendrite, granule si rarele combinatii chimice naturale ale aurului cu telurul, intre care silvanitul si nagyagytul s-au identificat pentru prima data in lume in zacaminte din Muntii Apuseni.

Majoritatea zacamintelor de aur din Romania se regasesc in muzeu cu exponate reprezentative pentru toate tipurile de mineralizatii. Zacamintele din zona Bradului sunt cel mai bine reprezentate, de aici provenind si cele mai spectaculoase forme. Intre acestea se remarcă unele care sugereaza vizitatorului plante, animale sau alte obiecte: frunze, flori, sarpe, catel, aripi de pasare, tun, harta Romaniei.

Muzeul prezinta in continuare o colectie mineralogica generala, cu peste 800 exponate provenind din foarte multe tari. Organizata pe criterii stiintifice, ea incepe cu notiuni generale



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

despre minerale, geneza acestora, proprietati fizice dupa care pot fi determinate, fiind expuse in continuare dupa criteriul componitiei chimice.

Se incepe cu elemente native si continua cu sulfuri metalifere, saruri halogenate, oxizi, saruri oxigenate (carbonati, sulfati, silicati, etc) si se incheie cu o interesanta vitrina in care sunt prezentate cateva dintre mineralele care au fost identificate pentru prima oara in lume in zacaminte din Romania.

Prin varietatea formelor si a culorilor, aceste minerale incanta privirea si creeaza o stare de multumire pentru cei care doresc sa-si largeasca orizontul cunostintelor despre natura in general si lumea minerala in special.



Fig. 16 Muzeul Aurului Brad

➤ MUZEUL DE ETNOGRAFIE BRAD

Muzeul de Etnografie a fost fondat in 1987, avand ca nucleu o colectie particulara - Stefan Safian. Cuprinde exponate representative pentru etnografia Tarii Zarandului. Numara aproximativ 1800 piese din lemn, metal, textile, ceramica, foto si cuprinde peste 120 piese de patrimoniu cultural national. Exponitia de baza este structurata in doua registre:



1. Profan : asezari, ocupatii, sate specializate, interior taranesc, port popular;
2. Sacru: coltul sacru al locuintei, icoane, produse artistice cu insemne crestine.

Pentru infrumusetarea aspectului urbanistic al orasului, au fost executate diferite statui care reprezinta personalitati marcante in istoria orasului: Statuia lui Horia din fata postei a fost executata de sculptorul Nicolae Pascu, cel care a sculptat si bustul lui Avram Iancu din curtea liceului.

➤ **Statuia din bronz a lui Avram Iancu**

In parcul Orasul Nou a existat o statuie din bronz a lui Avram Iancu, executata de sculptorul Naum Corcescu, dar aceasta statuie a fost mutata langa Gara CFR la periferia orasului pe motivul ca nu il reprezinta concret pe Avram Iancu. In locul ei a fost adusa o noua statuie a lui Avram Iancu executata de sculptorul Horia Flamand. Dupa un anumit timp statuia de la gara a fost desprinsa de pe soclu de niste cabluri metalice trase de o locomotiva, iar aceasta s-a deteriorat. Statuia a fost depozitata intr-un depozit de la Racova. Dupa 1989, statuia a fost reparata si reamplasata langa gara.

9.2. Infrastructura turistica

La nivelul Municipiului Brad sunt inregistrate un numar de 8 unitati de cazare, reprezentate de pensiuni, majoritatea fiind clasate intre 2 si 3 stele, ca si grad de confort.

Capacitatea de cazare la nivelul municipiului este de aproximativ 120 de locuri, oferite de cele 8 pensiuni mentionate, conform datelor furnizate de operatorii din domeniu.



10 SERVICII SOCIALE

Serviciile sociale reprezinta activitatea sau ansamblul de activitati realizate pentru a raspunde nevoilor sociale, precum si celor speciale, individuale, familiale sau de grup, in vederea depasirii situatiilor de dificultate, preventiei si combaterii riscului de excluziune sociala, promovarii incluziunii sociale si cresterii calitatii vietii.

Serviciile sociale sunt servicii de interes general si se organizeaza in forme/structuri diverse, in functie de specificul activitatii/activitatilor derulate si de nevoile particulare ale fiecarei categorii debeneficiari.

Serviciile sociale au caracter proactiv si presupun o abordare integrata a nevoilor persoanei, in relatia cu situatia socioeconomica, starea de sanatate, nivelul de educatie si mediul social de viata al acesteia.

Pornind de la nevoile fiecarei persoane, serviciile sociale pot avea o adresabilitate mai larga, la nivel de grup sau comunitate.

La nivelul Municipiului Brad, o atentie deosebita trebuie acordata copiilor ai caror parinti sunt plecati in strainatate. Acestia reprezinta un grup defavorizat la nivel local, fiind necesara o atentie deosebita si adoptarea de masuri din partea autoritatilor locale responsabile in scopul sprijinirii copiilor aflati in aceasta situatie.

Principala consecinta negativa asupra copiilor este legata de suferinta emotionala, psihologica, in plus, lipsa ingrijirii si supravegherii parintesti are efecte grave asupra calitatii nutritiei si a rezultatelor scolare. In ceea ce priveste educatia, unii dintre ei risca sa abandoneze scoala, cu precadere adolescentii care parasesc scoala si cauta un loc de munca, copiii care preiau munci in gospodarie (in totalitate sau partial), precum si cei care aleg activitati recreative de risc, in absenta protectiei parentale adecvate.

Situatia statistica la nivelul judetului cu privire la copiii ai caror parinti sunt plecati la munca in strainatate se intocmeste in baza datelor fumizate de primarii. Nu de putine ori acestea nu au cunostinta de toate aceste cazuri intrucat multi parinti pleaca in strainatate **nu**



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

anunta autoritatile locale, iar copii sunt lasati in grija unor rude sau cunostinte fara a se intocmi nici un document in acest sens.

Masurile propuse pentru instrumentarea cazurilor copiilor alflat in situatii de risc, elaborate la nivel judetean si cu transpunere la nivel de municipiu, vizeaza:

- Angajarea/ extinderea personalului specializat
- Diversificarea serviciilor sociale pentru copil si adult in functie de nevoile comunitatilor locale si a cazuisticii;
- Responsabilizarea comunitatilor locale pentru prevenirea separarii copilului de parinti si sustinerea farniliei - sprijin metodologic pentru dezvoltarea si diversificarea serviciilor de preventie;
- Interventia multisectoriala si parteneriatul dintre institutiile publice si organizatiile neguvernamentale in vederea respectarii interesului superior al copilului in toate domeniile;
- Promovarea drepturilor copilului cu dizabilitati la educatie, recuperare, reabilitare si integrare; specializarea si profesionalizarea serviciilor pentru copii si tineri, grupuri vulnerabile care necesita o atentie speciala;
- Combaterea retelelor tratamente in cadrul familiei
- Facilitarea accesului la toate formele de educatie in conditii nediscriminatorii - prevenirea abandonului scolar;
- Continuarea activitatilor de preventie a abandonului copilului in unitati sanitare si a institutionalizarii copilului;
- Sprijinirea tinerilor beneficiari ai masurii de protectie si a celor care parasesc sistemul de protectie;
- Prevenirea si combaterea actiunilor si comportamentelor deviante ale copiilor;
- Reintegrarea scolara si familiala a copiilor aflati in situatii de risc
- Prevenirea si combaterea consumului de tutun, alcool si droguri in randul copiilor si tinerilor;
- Specializarea personalului - in scopul cresterii calitatii serviciilor prestate;
- Atragerea de fonduri interne si externe prin proiecte pentru diversificarea si profesionalizarea continua a serviciilor sociale;
- Incurajarea voluntariatului;



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Masurile propuse sunt identificate si trasate in cadrul Strategiei Judetene privind protectia si promovarea drepturilor copilului si adultului in dificultate pentru perioada 2014-2020.

10.1. Dezvoltare sociala

Municipiul Brad va acorda in perioada urmatoare o atentie deosebita copiilor aflati in situatii de risc, copii identificati ca aflati in aceasta situatie fiind cei cu parinti plecati la munca in strainate si va adopta o serie de masuri menite sa asigure integrarea acestora in societate, sa asigure o dezvoltare armonioasa si corecta a acestora si sa previna situatiile de risc la care aceste copii pot fi supusi.

Pentru perioada 2017 -2020, obiectivele vizate, prin parteneriate, pentru strategia de dezvoltare promovata de Municipiul Brad in aceasta directie au in vedere:

- Intarirea rolului familiei pentru cresterea, ingrijirea si educarea copiilor;
- Promovarea si respectarea drepturilor si libertatilor civile ale copiilor;
- Cresterea accesului la serviciile de sanatate si de promovare a sanatatii si bunastarii copiilor;
- Realizarea unui acces egal la educatie, inclusiv la educatia timpurie, pentru toti copiii;
- Respectarea dreptului copilului la odihna si promovarea activitatilor recreative si culturale;
- Monitorizarea drepturilor copilului;
- Asigurarea dreptului copilului la protectie impotriva abuzului, neglijarii, exploatarii si a oricror forme de violenta, prin interventie multidisciplinara si interinstitutionala;
- Promovarea formarii profesionale;
- Asigurarea tranzitiei de la ingrijirea institutională a copilului la cea bazata pe familie si comunitate, in beneficiul copiilor care traiesc in prezent in institutii, dar si pentru cei care traiesc in cadrul comunitatilor, fiind lipsiti adeseori de sprijinul adevarat;
- Continuarea reformei serviciilor sociale pentru copil si familie;



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

- Protectia grupurilor vulnerabile de copii si tineri care necesita o atentie speciala (copiii strazii, copiii delinventi, copiii cu handicap si in special copii care au plecati parintii la munca in strainatate);
- Parteneriate intre institutiile publice si private – administratie publica locala, unitati scolare, unitati de cult, ONG-uri;
- Derularea de programe de tip After School pentru incluziunea copiilor aflati in situatii de risc a caror parinti sunt plecati in strainatate;
- Dezvoltarea in parteneriat de produse edcuationale pentru copii ai caror parinti sunt plecati in strainatate;
- Monitorizarea si interventia la nivel institutional si in comunitate;
- Elaborarea si implementarea de proiecte cu finantare POCU pentru incluziunea sociala.

10.2. Infrastructura de servicii sociale

In ceea ce priveste furnizorii publici de servicii sociale, in municipiul Brad isi desfosoara activitatea urmatorii:

a) Centru de plasament Brad



Fig. 17 – Centrul de plasament Brad



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Centrul de plasament Brad este un serviciu rezidential organizat pe module familiale, cu o capacitate de 30 de locuri. În acest centru se oferă gazduire, îngrijire, suport emotional, consiliere, dezvoltarea deprinderilor de viață independentă precum și pregătire în vederea reintegrării sau integrării socio-profesionale pentru copiii / tinerii care sunt separați de familia lor naturală pentru o perioadă de timp.

Totii copiii de varsta scolară din cadrul Centrului de plasament Brad sunt cuprinși într-o formă de învățământ.

Beneficiari:

Copii și tineri separați temporar sau definitiv de familiile lor pentru care s-a instituit o masură de protecție specială – plasament conform Legii nr. 272 / 2004.

Personal:

Sef centru

Psiholog

Asistent social

Educator specializat

Asistent medical

Supraveghetori de noapte

Personal administrativ



Fig. 18- Activități derulate în centrul de plasament



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

In cadrul centrului sunt derulate o serie de activitati menite sa integreze copii aflati in situatii de risc, sa le incurajeze dezvoltarea armonioasa, astfel incat sa simta cat mai putin situatia sociala defavorizata in care se afla. Astfel, se deruleaza o serie de proiecte, precum:

- S-au desfasurat proiecte educationale cu elevi de la Colegiul National Avram Iancu Brad, Liceul Tehnologic Crisan Criscior, Colegiul National Decebal Deva 1;Ji copii prescolari din cadrul Gradinitelor cu program prelungit Floare de Colt Brad.
- Iesiri in oras, participare la spectacole organizate de Primaria Brad.
- 5 copii au participat la concursuri nationale de aeromodelism si 2 copii au participat la concursul international de aeromodele din Serbia.
- Participare la Targul de Paste, plimbare cu Mocanita, Spectacol de Craciun.
- Participare la activitatile desfasurate de voluntarii francezi: confectionare podoabe si obiecte decorative, jocuri, iesiri la cumparaturi in oras si la strand.
- Participare la Concursul OHS Deva si la concursul Colegul meu, colega mea, proiect derulat de Centrul de Advocacy si Drepturile Omului si Centrul de Resurse pentru Participare Publica

b) Centrul de ingrijire si asistenta



Fig. 19 - Centrul de ingrijire si asistenta



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Centrul de Ingrijire si Asistenta Brad este o unitate rezidentiala de asistenta sociala care are rolul de a asigura aplicarea politicilor si strategiilor de asistenta sociala a persoanelor adulte cu dizabilitati, prin cresterea sanselor recuperarii si integrarii acestora in familie ori comunitate. Unitatea cu o capacitate de 38 locuri, are in componenta un numar de doua cladiri, unde, pe langa dormitoare, camere de zi, club, bucatarie, sali de mese, grupuri sanitare, se mai gasesc si cabinete de specialitate,sala de ergoterapie, birouri si o capela.

Centrul de Ingrijire si Asistenta Brad ofera urmatoarele servicii: cazare, hrana, cazarmament; asistenta medicala de specialitate, activitati de ergoterapie, recuperare, ingrijire si supraveghere permanenta a persoanelor asistate; activitati cultural – educative si de socializare atat in interiorul centrului cat si in comunitate; consiliere si informare asistatilor si familiilor acestora; acorda sprijin si asistenta de specialitate in vederea prevenirii situatiilor ce pun in pericol siguranta persoanelor asistate; intervine in sensibilizarea comunitatii la nevoile specifice ale persoanelor asistate; colaborare cu biserica, scoala, comunitatea.

Beneficiari:

Persoane adulte cu dizabilitati, aflate in dificultate, de pe raza judetului Hunedoara.

Echipa centrului este formata din:

- Sef centru;
- Asistent social;
- Psiholog;
- Personal sanitar: medic, asistent medical, infirmier, kinetoterapeut, instructor ergoterapeut;
- Personal administrativ si auxiliar



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020



Fig. 20 – Imagini centru



11. EDUCATIE

11.1. Infrastructura educationala

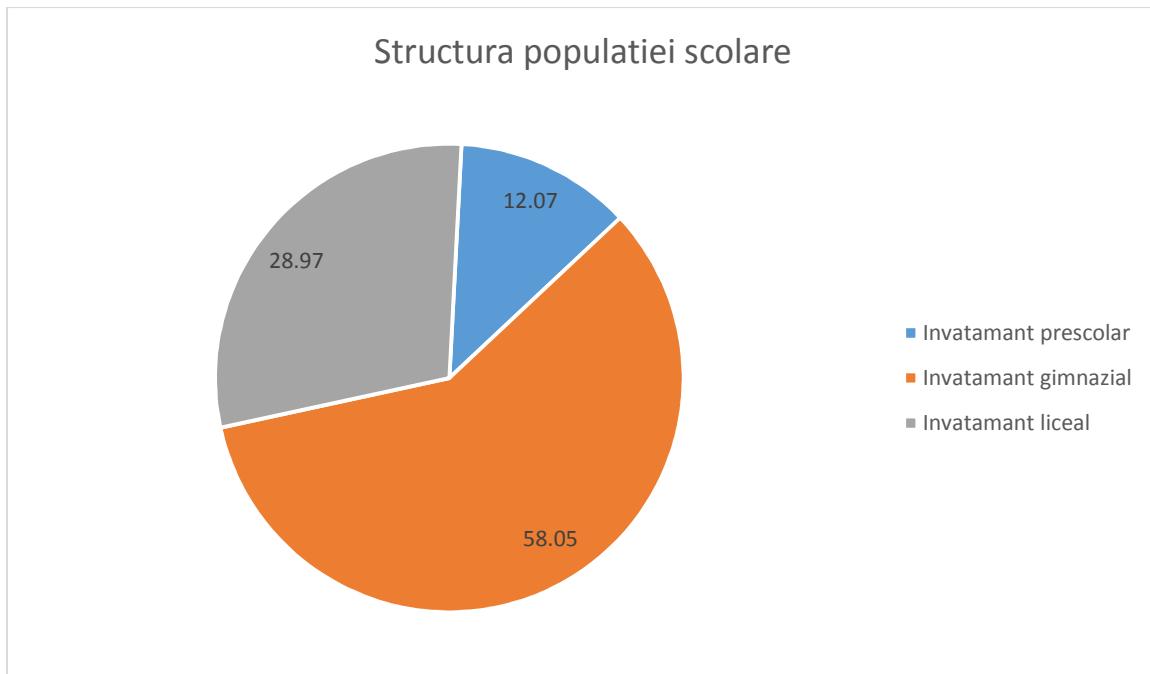
In Municipiul Brad functioneaza 4 unitati de invatamant, reprezentate de un colegiu cu profil educational uman, doua scoli generale si o gradinita.

11.2. Populatia scolara

La nivelul anului 2016, populatia scolara la nivelul Municipiului Brad se prezinta astfel:

- 230 prescolari
- 1.123 elevi inscrisi in ciclul gimnazial
- 552 elevi invatamant liceal

Conform acestor date, structura populatiei scolare la nivelul Municipiului Brad se prezinta astfel:



Tabel 20 - Structura populatiei scolare la nivelul Municipiului Brad la nivelul anului 2016

11.3. Personalul didactic

La nivelul Municipiului Brad, la nivelul anului 2016, situatia cadrelor didactice se prezinta astfel:

In cadrul Gradinitei „Floare de Colt” exista un numar de 19 cadre didactice, dintre care 16 titulari si 3 cu statut de suplinitor.

Distributia pe grade didactice a personalului didactic angajat in anul scolar 2016-2017 are urmatoarea structura:

Gradul I – 12

Gradul II – 4

Definitivat – 3.



11.4. Oferta educatională

➤ Gradinita „Floare de Colt”

Gradinita „Floare de Colt” este una din cele mai vechi” gradini de copii , de stat”, infiintata cu predare in limba maghiara, in perioada dominatiei Austro-Ungare.

In actuala locatie a gradinetei, statul maghiar sustinea inca de prin anul 1900 o "scoala de copii mici" tot cu tendinta de a atrage aici copiii mici la invatarea limbii maghiare. Pentru a contrabalansa aceasta tentativa nici romanii nu s-au lasat mai prejos ci au infiintat asa numitul ”Azil de copii mici”, sustinut din cotizatiile parintilor si cu o invatatoare romanca din localitate, Ana Costea.

Cu lipirea Ardealului la „Tara Muma”, edificiul scoalii de copii mici a fost preluat de statul roman, Perian Sofia fiind numita cea dintai conducatoare romanca... functionand pana in ziua de astazi”...astazi fiind dovedit anul 1925. Dovada graitoare ca in actualul local al gradinetei a functionat ”Scoala de copii mici” este “Anuarul Invatamantului primar”, editat in anul 1933, in care este consemnata Sofia Perian ca si conducatoare a claselor primare de copii mici, inca din anul 1920.

Din pacate exista o intrerupere a dovezilor scrise, ele revin insa in anii 1940, cand gradinita se numea “sezoniera” , iar din 1950 a devenit “camin “ pentru copiii salariatilor de la “Mica Brad”.

Anii care nu se regasesc scriptic consemnati, pentru ca arhiva gradinetei a fost distrusa la inundatiile din anii 1980, au fost reconstituiti cu ajutorul unor persoane, pensionari, cadre didactice pensionare printre care amintim pe doamna profesor Viorica Tod- profesor de istorie, alte persoane pensionare care au frecventat gradinita.

De-a lungul anilor gradinita a functionat cu un numar de copii variabil, intre 100-150-180, fiind singura unitate prescolara cu program prelungit din municipiul Brad, cu personalitate juridica, care s-a mentinut, in ciuda dificultatilor vremurilor.

La momentul actual, Gradinita „Floare de Colt” din Municipiul Brad ofera servicii educationale pentru prescoloari in doua locatii, functionand cu 10 grupe si un efectiv de 230 prescolari:

- 8 grupe program prelungit – strada Horia nr. 25-27;
- 2 grupe program normal – strada Liceului nr. 1



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Servicii oferite de unitatea de invatamant:

- Servicii educationale pentru copii cu varste intre 2/3 -5/6 ani;
- Gradinita ofera servicii de masa si cazare;
- Pregatirea hranei pentru copii este asigurata prin cantina proprie;
- Serviciile medicale sunt asigurate de un medic scolar si 2 asistente medicale. In gradinita exista cabinet medical;
- Asistenta psihopedagogica este asigurata de un consilier scolar si un logoped.

Misiunea Gradinitei „Floare de Colt”

- Dezvoltarea libera, integrala si armonioasa a personalitatii copilului, in functie de ritmul propriu si de trebuintele sale, sprijinind formarea autonoma si creativa a acestuia;
- Dezvoltarea capacitatii de a interactiona cu alti copii, cu adultii si cu mediul pentru a dobandi cunostinte, deprinderi, atitudini si conduite noi. Incurajarea explorarilor, exercitiilor, incercarilor si experimentarilor, ca experiente autonome de invatare;
- Descoperirea, de catre fiecare copil, a propriei identitati, a autonomiei si dezvoltarea unei imagini de sine pozitive;
- Sprijinirea fiecarui copilul in achizitionarea de cunostinte, capacitatii, deprinderi si atitudini necesare acestuia la intrarea in scoala si pe tot parcursul vietii.

Viziunea gradinitei cu program prelungit „Floare de Colt” Brad

- “Educatia in gradinita-educatie pentru scoala-educatie pentru viata!”

Gradinita prezinta o oferta educationala variata, oferind activitati educationale integrate sau pe discipline, pentru Nivelul I educational, adresat grupei de varsta intre 3-5 ani si pentru nivelul II educational, adresat grupei de varsta intre 5-7 ani, activitati de dezvoltare personala / activitati optionale si activitati extrascolare, reprezentate de concursuri si proiecte educationale locale, concursuri, proiecte educationale judetene, oncursuri, proiecte educationale nationale.



➤ Scoala Generala ”Mircea Santimbreanu”

Viziunea scolii

Scoala doreste sa asigure nevoile instructiv-educative ale elevilor, in scopul integrarii lor intr-o treapta scolară post-gimnazială, in acord cu aptitudinile, talentul, dorintele si interesele fiecaruia, dar si cu directiile de dezvoltare ale societatii.

Valorile scolii

- Echilibru
- Dezvoltare
- Umanism
- Creativitate
- Atasament
- Toleranta
- Initiativa
- Echitate

Misiunea scolii

Scoala isi propune sa valorifice potentialul uman de care dispune, in scopul instruirii si educarii tinerei generatii si adaptarii la tendintele macro-economice si sociale, in acord cu directiile moderne si cu traditiile nationale si locale.

Tintele strategice

- Reconsiderarea managementului la nivelul scolii si al clasei, din perspectiva descentralizarii, egalizarii si valorificarii sanselor.
- Orientarea corpului profesoral catre metode europene de educatie, bazate pe respectarea riguroasa a legii si a liberului arbitru bazat pe cunoastere.
- Asigurarea, pentru fiecare elev, a accesului la calculator si a studiului limbii engleze, pe tot parcursul scolarizarii.



- Asigurarea educarii elevilor din perspectiva axiologica, in plan cognitiv, practic-aplicativ, actional – formativ.
- Crearea unui climat de siguranta fizica si libertate spirituala pentru elevi.
- Crearea unui climat educational stimulativ-competitiv.

➤ **Scoala Gimnaziala "Horea Closca si Crisan" Brad**

In anul 1908 autoritatile maghiare infiinteaza la Brad 2 scoli de grad mediu: Scoala Civila de Fete si Scoala Civila de Baieti.

Scoala Civila de Baieti, cu sediul pe str. Horea, nr.28(vechiul sediu al scolii noastre), avea un efectiv de 114 elevi.

Dupa Unirea din 1918, scolile au fost preluate de statul roman si transformate in Scoli Medii. Pana in 1948 cele 2 scoli au functionat separat. In anul scolar 1949-1950 cele 2 scoli s-au contopit intr-una singura, Scoala Elementara Mixta, care avea 600 elevi.

In anul scolar 1962-1963, in localul din str.Horea, nr.28, se infiinteaza o noua unitate scolara, Scoala Generala cu clasele I-VII care, mai apoi, primeste denumirea de Scoala Generala Nr.2. Dupa 1965 incepe o intensa activitate de modernizare a bazei didactico-materiale. Se trece de la studiul in salile traditionale de clase, la studiul in laboratoare si cabinete de specialitate, dotate in functie de programele scolare, depasind stadiul teoretizarii excesive si realizand un invatamant cu un caracter dinamic, activ, pentru o mai buna pregatire pentru viata. Pana in 1989, efectivele de elevi au fost intr-o continua crestere-scoala noastra ajungand la un nr. de 671 elevi.

In anul scolar 1992-1993 au inceput demersurile privind construirea unui nou local al scolii, cel vechi fiind considerat impropriu pentru desfasurarea activitatilor instructiv-educative. Constructia a inceput in anul 1996.

In septembrie 2001 se da in folosinta corpul scolii care adaposteste salile de clasa. In 2002, scoala isi schimba denumirea in Scoala Generala cu clasele I-VIII „Horea, Closca si Crisan”. In anul 2008 se da in folosinta si corpul administrativ al scolii.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020



Fig. 21 - Scoala Gimnaziala "Horea Cloșca si Crișan" Brad

La momentul actual, în cadrul unității de învățământ sunt înscrisi un număr de 591 elevi.

Localul scolii cuprinde 28 sali de clasă :

- cate 1 cabinet de: informatică, biologie, fizică, chimie
- biblioteca
- sala de sport
- teren de sport

➤ Colegiul Național – ”Avram Iancu” Brad



Fig. 22 - Colegiul Național – ”Avram Iancu” Brad a fost fondat în anul 1869, ca gimnaziu, sub conducerea protopopului Moise Lazar.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Viziunea:

- Colegiul bradean - mediu democratic si creativ de dezvoltare pentru toti si pentru fiecare.

Misiunea scolii:

Realizarea politicilor si programelor de dezvoltare a scolii, crearea cadrului organizatoric si functional favorabil schimbarii, cresterea calitatii serviciilor educative si a contributiei acestora la dezvoltarea personala a elevilor si a comunitatii, promovarea valorilor europene si ale cetateniei active.

Tinte strategice:

- Adoptarea ofertei educationale si a metodelor de predare la nevoile si interesele elevilor conform tendintelor de dezvoltare economica locala, nationala si europeana specifice secolului XXI.
- Transformarea scolii intr-o organizatie care incurajeaza dezvoltarea profesionala si promoveaza performanta elevilor.
- Modernizarea si dezvoltarea bazei materiale pentru promovarea unui invatamant modern.
- Parteneriat educativ eficient: scoala - familie - comunitate.
- Promovarea si asigurarea de sanse egale in educatie.
- Promovarea imaginii scolii in contextul climatului concurrential actual de descentralizare.

Oferta educationala prezentata de Colegiul National "Avram Iancu", colegiu cu profil teoretic, se prezinta la modul urmator:

- 28 locuri Matematica-Informatica, intensiv informatica - Profil Real;
- 56 locuri Stiinte ale Naturii - Profil Real;
- 56 locuri Filologie - Profil Uman.

In cadrul unitatii de invatamant, in anul scolar 2016-2017, au fost inregistrati un numar de 552 de elevi.



11 SANATATE

12.1. Infrastructura sanitara

In anul 2017, la nivelul Municipiului Brad functioneaza urmatoarele unitati medicale, publice si private:

➤ **Spitalul Municipal Brad**



Fig. 23 Spitalul Municipal Brad

Spitalul Municipal Brad este spital de tip general, iar ca tip cladire este spital pavilionar. Are un numar de sase cladiri in care sunt amplasate sectiile spitalului in doua locatii:

- Locatia I:
 - pavilion sectia Medicina interna construit in 1880;



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

- pavilion sectia Chirurgie, compartiment ORL, compartiment ATI construit in 1934;
 - pavilion sectia Obstetrica-ginecologie, compartiment Neonatologie construit in 1934;
 - pavilion sectia Pediatrie, construit in 1935;
 - cladire CPU, cladire ad-tiv, cladire bucatarie-spalatorie, cladire morga, cladire ateliere-garaje, cladire magazie-garaje si cladire ateliere.
- Locatia II :
 - pavilion compartiment Dermato-venerice, compartiment Infectioase construit in 1973.

Spitalul asigura spitalizare continua si deserveste un numar de 40.693 locitorii, atat ai municipiului Brad (16.485) cat si ai comunelor invecinate.

Structura functionala a Spitalului Municipal Brad se prezinta astfel:

● Sectia MEdicina Interna	55 paturi
din care:	
- Compartiment Cardiologie -	15 paturi
- Compartiment Neurologie -	10 paturi
● Sectia Chirurgie -	26 paturi
din care:	
- Compartiment ORL -	7 paturi
● Compartiment Ortopedie si traumatologie -	6 paturi
● Compartiment Obstetrica - ginecologie -	20 paturi
din care:	
- Compartiment Neonatologie -	5 paturi
● Compartiment Pediatrie -	15 paturi
● Compartiment Boli infectioase -	13 paturi



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

- Compartiment ATI - 5 paturi
- Compartiment RMFB 5 paturi
- Compartiment de PrimireUrgente (CPU)

TOTAL 145 paturi

- Insotitori 10 paturi
- Spitalizare de zi 8 paturi

- Farmacie cu circuit inchis
- Sala operatii Chirurgie generala
- Sala operatii ORL
- Sala operatii Obstetrica -ginecologie
- Laborator analize medicale
- Laborator Radiologie si imagistica medicala
- Compartiment de prevenire si control al infectiilor nozocomiale
- Cabinet planificare familiala
- Dispensar TBC
 - punct de laborator bacteriologie

- AMBULATORIUL INTEGRAT CU CABINETE DE SPECIALITATE:

- Medicina interna
- Neurologie
- Cardiologie
- Chirurgie generala
- ORL
- Ortopedie si traumatologie
- Obstetrica-ginecologie
- Dermatovenerologie
- Oftalmologie
- Pediatrie
- Recuperare medicina fizica si balneologie



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

- Diabet zaharat, nutritie si boli metabolice

La nivelul anului 2015, indicatorii de utilizare a serviciilor medicale la nivelul spitalului se prezintau la modul urmator:

- numar pacienti tratati pe spitalizare cu paturi : 4.346
- numar pacienti tratati pe spitalizare de zi : 14.904
- numar consultatii ambulator : 2.302
- numar examene paraclinice radiologice : .084
- numar analize laborator : 142.342



Fig 24 Spitalul Municipal Brad

Din punct de vedere al dotarii cu aparatura medicala, Spitalul Municipal Brad este deficitar la acest aspect. Aparatura si dotarile existente sunt uzate din punct de vedere moral, cu durata de viata depasita din punct de vedere tehnic si functional.

Majoritatea aparaturii de care dispune Spitalul Municipal a fost achizitionata inainte de anul 2010, o parte din echipamente avand un grad de uzura tehnica si morala foarte inaintata. Cel mai vechi aparat de care dispune spitalul a fost achizitionat in anul 1971 si face parte din dotarile Sectiei de Medicina Fizica si Fizioterapie.

Sectiile din cadrul Spitalului Municipal Brad in care dotarea cu aparatura se afla la cel mai inalt grad de uzura sunt reprezentate de Chirurgie si Imagistica.



➤ Sanatoriul de Pneumoftiziologie Brad



Fig. 25 - Sanatoriul de Pneumoftiziologie Brad

Pe raza municipiului Brad se afla si Sanatoriul de Pneumoftiziologie Brad care este unitate sanitara cu paturi, in administrarea Consiliului Judetean Hunedoara, situata in municipiul Brad, dealul Magura, la o altitudine de 450 metri, intr-o zona nepoluata, impadurita cu foioase si conifere, la o distanta de aproximativ 4 km fata de municipiul Brad si 42 km fata de municipiul Deva.

Sanatoriul a fost infiintat in anul 1942 cu destinatia initiala de casa de odihna pentru minerii de la Societatea Miniera „Mica Brad”, avand o structura arhitecturala deosebita si a fost preluat in anul 1946 de catre Ministerul Sanatatii ca Sanatoriu TBC.

Accesul la spital este facil, mijloacele de transport fiind diverse - taxi, microbuz, mijloace proprii. In incinta sanatoriului exista amenajata o parcare auto, incluzand si locuri de parcare pentru persoanele cu dizabilitati.

Sanatoriul de Pneumoftiziologie Brad este o unitate medicala subordonata administrativ Consiliului Judetean si din punct de vedere al populatiei efectiv deservite, ofera servicii medicale pentru cca. 485.712 locuitori ai judetului Hunedoara din care 40.693 sunt locuitori ai Municipiului Brad si ai comunelor invecinate, cat si populatiei din judetele limitrofe: Arad, Timis, Mehedinti, Caras-Severin, Bihor, Gorj, Alba.

In Legea 95/2006 este definit ca unitate sanitara cu paturi care asigura asistenta medicala, utilizand factori curativi naturali asociati cu celelalte procedee, tehnici si mijloace terapeutice.

Obiectul de activitate al unitatii il reprezinta furnizarea de servicii medicale de recuperare reabilitare a sanatatii conform contractului incheiat cu Casa Judeteana de Asigurari de Sanatate.

Modernizarea recenta si dotarea cu aparatura medicala complexa a crescut, in ultimii ani, adresabilitatea populatiei la serviciile Sanatoriului de Pneumoftiziologie Brad.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Unitatea are un numar de 155 paturi, repartizate pe doua sectii:

- Sectia I Pneumologie - 78 paturi, din care compartiment TBC 50 paturi;
- Sectia II Pneumologie - 77 paturi, din care compartiment TBC 50 paturi.

Saloanele sunt amenajate modern, cu 2-5 paturi, cu grupuri sanitare noi.

Structura organizatorica si atributiile unitatii

Sanatoriul de Pneumoftiziologie Brad este unitate spitaliceasca cu paturi, destinata tratarii diverselor boli pulmonare cum ar fi: pneumonia, pleurezia, astmul bronsic, tuberculoza, urmatoarea structura functionala:

- Sectia pneumoftiziologie - 78 paturi
- Sectia pneumoftiziologie - 77 paturi
- Laborator de analize medicale
- Laborator de radiologie si imagistica medicala
- Farmacie cu circuit inchis
- Explorari functionale
- Bronhoscopie
- Fizio-kineto-terapie

Servicii medicale oferite:

- diagnosticul si tratamentul bolilor respiratorii;
- radiologie;
- probe functionale respiratorii;
- electrocardiograme;
- bronhoscopie;
- analize de laborator;
- recuperare in pneumologie;
- oxigenoterapie;
- ecografie;
- CT si RMN prin contract cu unitati specializate externe



➤ **Farmacii**

La nivelul Municipiului Brad functioneaza un numar de 6 farmacii.

➤ **Cabinete stomatologice**

La nivelul Municipiului Brad functioneaza un numar de 6 cabinete stomatologice.

12.2. Personalul medical

In cadrul Spitalului Municipal Brad, la nivelul anului 2016 activau un numar de 30 de medici primari si specialisti, in cele 12 sectii ale spitalului.

La nivelul municipiului, functioneaza un numar de 16 cabinete private, din care 4 cabinete apartin medicilor de familie.



12 CULTURA SI SPORT

13.1. Infrastructura si viata culturala

Agenda culturala a Municipiului Brad este bogata, avand loc numeroase si variate evenimente, destinate tutror categoriilor de public si acoperind o gama variata de domenii.

La nivelul municipiului Brad sunt constituite urmatoarele ansambluri si coruri care incanta publicul prin evenimente:

- *Ansamblul folcloric DOINA CRISULUI al Casei de Cultura*
- *Asociatia artistilor plastici MARCEL OLINESCU al Casei de Cultura*
- *Corul BALEA BOAR al Casei de Cultura*

➤ Ansamblul folcloric DOINA CRISULUI al Casei de Cultura

Mentionat in documente inca din secolul al XV-lea, Bradul a fost un cunoscut centru economic si cultural, oras cu traditii milenare, pastrate inca, regasite la nedei si targuri de fete, dar si intr-un adevarat tezaur folcloric al cantecelor locale sau in eleganta si cromatica costumului popular motesc purtat cu mandria caracteristica din stravechime.

Anii au trecut, generatiile s-au schimbat, graiul si datinile romanesti au ramas, completandu-se, iarasi si iarasi cu ceea ce s-a mostenit de la stramosi.

Prea putine dovezi despre ceea ce s-a intamplat sub aspect artistic gasim in anii de dupa al doilea razboi mondial. Abia in anul 1961, la inceput de primavara, in 15 martie, se reinnoada firul rupt. Atunci, Casa de Cultura din cadrul Sfatului Popular al fostului raion Brad realizeaza, cu cativa instrumentisti , o conventie de constituire a unui taraf de muzica populara romaneasca cu denumirea de Doina Crisului, fixand un repertoriu, un program de repetitii, precum si deplasarile in teren, atat in raion, cat si in afara raionului, cu spectacole de muzica populara romaneasca.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

A fost aceasta, se pare, inceputul activitatii unui ansamblu folcloric care, peste ani, si-a pastrat numele frumos de Doina Crisului, schimband doar generatiile de interpreti - animatori ai traditiilor populare.

De mai bine de 20 de ani, Ansamblul Folcloric Doina Crisului al Casei de Cultura Brad s-a impus pe scenele nationale si internationale ca un mesager adevarat al cantului si dansului popular romanesc.

De Ansamblul folcloric Doina Crisului se leaga nume devenite celebre cum ar fi: Aurel Colf, Aurel Babin, Aurel Stanga, Vasile Molodet, Pera Bulz, Maria Tudor , David Meltis, Vasile Cheveresan, Liviu Oros, Valer Prodan, Marin Voicu Marin, iar din generatiile ce au revolutionat miscarea muzical - coregrafica al acestui ansamblu sunt identificate nume purtate pe buzele spectatorilor din tara si strainatate ca: Ionel Coza (dirijor si instrumentist virtuos), Nicolae Grigoras(dansator si coregraf), Elena Evsei, Lidia Benea Matei (soliste - cu calitati vocal-interpretative de exceptie), Nicolae Jurj, Dorel Benea, Aurel Catana (instrumentisti virtuosi de mare finete) ,ce au facut cunoscut lumii valorile noastre culturale prin daruirea si puterea transmiterii unei adevarate vibratii artistice a folclorului romanesc .

Au izbutit sa realizeze aici climatul unei adevarate familii de pastratori si continuatori ai traditiilor mostenite din mosi stramosi.

In prezent, ansamblul valorifica tezaurul folcloric motesc concretizat in jocurile si cantecele populare specifice, dar si din alte zone etnofolclorice din tara, reusind sa prezinte spectaculos multitudinea manifestarilor spirituale ale plaiurilor zarandene.



Fig. 26 - Ansamblul folcloric Doina Crisului



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

➤ Asociatia artistilor plastici MARCEL OLINESCU al Casei de Cultura

Din dorinta exprimarii artistice prin culoare, un grup de talentati plasticieni bradeni infiinteaza Asociatia Artistilor Plastici "Marcel Olinescu" la Casa De Cultura Brad.

Scopul infiintarii acestei asociatii a fost, de a face publicului din Brad o educatie estetica in domeniul artelor plastice, prin expoziitiile personale si de grup cu diferite ocazii, bine structurate, pe diverse teme la care au participat numerosi vizitatori.

De aceasta asociatie se lega nume cunoscute in Brad si judet ca : Ioan Ratz, Tyberiu Domsody, Petru Haiduc, Petru Campeanu, Adrian Campeanu, Mihai Blanda, Lucia Stefan, Viorica Buda, Elena Tolontan, Monica Dusan, Monica Florea, Traian Bec, Mihai Doda, Liviu Berar si altii.

Spre bucuria membrilor asociatiei, un nume cunoscut in tara " Mihaela Bercea", bradeanca, si-a facut simtita prezenta prin expunerea lucrarilor personale la expozitia de grup prilejuita de sarbatorirea celor 10 ani de activitate a corului "Balea Boar".

Asociatia capata valoare prin critica de specialitate facuta de un mare cunoscator si colectionar al artei plastice romanesti, doctorul Sorin Costina.

Obiective principale - punerea in valoare a peisajului urban si rural al Tarii Motilor.



Fig. 27 - Asociatia artistilor plastici MARCEL OLINESCU al Casei de Cultura

➤ Corul BALEA BOAR al Casei de Cultura

Corul s-a infiintat in luna iulie 1993, din initiativa distinsa profesoare Maria Simion, muzician de profesie - prim-flautista si cantareata a Operei Romane din Bucuresti -, retrasa in inima Tarii Motilor odata cu iesirea la pensie. Zbuciumul acordurilor muzicale a vibrat in sufletul acestui



artist de exceptie, care, din clipa sosirii pe aceste meleaguri, a conceput infiintarea unui cor bisericesc. Din vocile de granit ale motilor, prin pricepere, talent si munca asidua a reusit sa obtina cele mai limpezi si curate acorduri sonore de care publicul din Criscior si Brad a fost profund impresionat. Interesul coristilor a fost din ce in ce mai mare, datorita succeselor inregistrate pe scene ale institutiilor de cultura, din diferite localitati.

Abordand un repertoriu variat, alcătuit din operele compozitorilor romani ca : Gheorghe Cucu, Nicolae Lungu, Gavril Muzicescu, Ioana Ghica Comanesti, Ioan D. Chirescu, Felicia Donceanu, Carmen Petra Basacopol, Stelian Olariu, Constantin Catrina si lucrari din patrimoniul universal, al marilor compozitori clasici si preclasici ca: W.A. Mozart, G.Fr.Handel, G.P. da Palestrina, Th. L. da Victoria, precum si din "Negro Spiritual" de Arr. Anders Ohrwall, acest cor slefuit de un mare mester, a dovedit calitati interpretative de exceptie prin valoarea pieselor abordate.



Fig. 28 - Corul BALEA BOAR al Casei de Cultura

➤ Festivaluri

La nivelul municipiului sunt organizate anual doua festivaluri - concurs interjudetene de muzica populara, ambele aflate in acest an la cea de-a IX-a editie.

1. Festivalul - concurs interjudeteen "COMORI FOLCLORICE" pentru tarafuri si grupuri instrumentale de muzica populara (22 - 23 mai 2003).

Scopul: Revitalizarea grupurilor instrumentale si tarafurilor traditionale precum si unor actiuni culturale prestigioase, care presupun o vitala revenire la virtutile folclorului muzical romanesc.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

2. Festivalul - concurs interjudetean "FELICIAN FARCAȘIU" pentru solisti vocali de muzica populară (12 - 14 septembrie 2003) - legat de manifestările culturale prilejuite de "Serbarile Nationale" de la Tebea.

Scopul: Descoperirea unor noi tinere talente și promovarea unor autentice valori ale folclorului nostru muzical, dar și omagierea personalității aceluia care a fost Felician Farcășiu, omul și interpretul de neuitat.

➤ Evenimente

Primăria Municipiului Brad finantează anul programul manifestărilor cultural-educative, artistice și sportive, gazduite în diverse locații, precum Casa de Cultură a Municipiului, Biblioteca Municipală „Gheorghe Parvu” Brad, gradinile, scolile și liceele din municipiu.

Infrastructura culturală

Evenimentele culturale, vernisajele, expozițiile sunt gazduite de **Casa de Cultură a Municipiului Brad**, fost sediu al Societății Mica, monument istoric, identificat cu cod LMI HD-II-m-B-03267 în Lista Monumentelor Istorice.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020



Fig Casa de Cultura a Municipiului Brad

Biblioteca Municipală „Gheorghe Parvu” Brad este o biblioteca publică cu caracter encyclopedic, satisfacă nevoile informationale, educationale, culturale, de lectură și de petrecere a timpului liber a membrilor comunității municipiului BRAD și gazduiește o serie de evenimente culturale și artistice.



Fig. 29 Biblioteca Municipală „Gheorghe Parvu” Brad

Colegiul Național „Avram Iancu”, scolile generale, grădinița din Municipiul Brad gazduiesc de asemenea o serie de evenimente culturale și artistice.



13 GUVERNANTA LOCALA

14.1. Administratia publica locala

In municipiul Brad, administratia publica este organizata si functioneaza potrivit prevederilor Legii administratiei publice locale nr. 215/2001 si in conformitate cu hotararile Consiliului Local. Administratia publica din localitate se organizeaza si functioneaza in temeiul principiilor autonomiei locale, descentralizarii serviciilor publice, eligibilitatii autoritatilor administratiei publice locale, legalitatii si al consultarii cetatenilor in solutionarea problemelor locale de interes deosebit. Structura organizatorica a administratiilor publice locale reprezinta formalizarea si repartizarea misiunilor si functiilor intre diferite subansamble (directii, departamente, servicii, birouri, etc.) definite cu aceasta ocazie, precum si relatiile stabilite intre subansamblele in cauza. Organograma este reprezentarea vizuala a structurii organizatorice.

Principalele domenii aflate sub administrarea autoritatilor publice locale sunt:

- a. planificarea urbana si gestionarea spatiilor verzi de interes local;
- b. colectarea si gestionarea deseurilor menajere, inclusiv salubrizarea si intretinerea terenurilor pentru depozitarea acestora;
- c. distribuirea apei potabile, construirea si intretinerea sistemelor de canalizare si de epurare a apelor uzate si pluviale;
- d. constructia, intretinerea si iluminarea strazilor si drumurilor publice locale;
- e. transportul public local;
- f. amenajarea si intretinerea cimitirilor;
- g. administrarea bunurilor din domeniile public si privat locale;
- h. constructia, gestionarea, intretinerea si echiparea institutiilor prescolare, scolare si extrascolare (crese, gradinite de copii, scoli de arta, de muzica);
- i. dezvoltarea si gestionarea retelelor urbane de distribuire a gazelor si energiei electrice;



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

- j. activitati culturale, sportive, de recreere si pentru tineret, precum si planificarea, dezvoltarea si gestionarea infrastructurilor necesare acestor tipuri de activitati;
- k. amenajarea pietelor agricole, a spatiilor comerciale, realizarea oricaror alte masuri necesare pentru dezvoltarea economica a unitatii administrativ-teritoriale;
- l. instituirea si gestionarea intreprinderilor municipale si organizarea oricarei alte activitatii necesare dezvoltarii economice a unitatii administrativ-teritoriale;
- m. constructia de locuinte si accordarea altor tipuri de facilitati pentru paturile social vulnerabile, precum si pentru alte categorii ale populatiei;
- n. serviciul voluntar pentru situatii de urgență

Descentralizarea si autonomia locala reprezinta elemente constitutive ale oricarui stat democratic. Prin impartirea puterii in stat intre autoritatile centrale si cele locale devine posibila respectarea specificului si a intereselor particulare ale judetelor, oraselor si comunelor, iar cetatenilor li se acorda posibilitati sporite de a se manifesta pe plan politic, economic si social. Misiunea sau scopul Primariei rezida deci in solutionarea si gestionarea, in numele si in interesul colectivitatii locale pe care o reprezinta, a treburilor publice, in conditiile legii.

Primarul, viceprimarii, secretarul, impreuna cu aparatul de specialitate al primarului, constituie o structura functionala cu activitate permanenta, denumita Primaria, care duce la indeplinire hotararile Consiliului Local si dispozitiile primarului, solutionand problemele curente ale colectivitatii locale. Misiunea sau scopul Primariei rezida deci in solutionarea si gestionarea, in numele si in interesul colectivitatii locale pe care o reprezinta, a treburilor publice, in conditiile legii.

In administratia publica locala primarul indeplineste o functie de autoritate publica. El este seful administratiei publice locale si al aparatului de specialitate al autoritatii administratiei publice locale, pe care il conduce si il controleaza. Primarul raspunde de buna functionare a administratiei publice locale, in conditiile legii si reprezinta unitatea administrativ-teritoriala in relatiile cu alte autoritati publice, cu persoanele fizice sau juridice romane sau straine, precum si in justitie.

In exercitarea atributiilor sale, primarul emite dispozitii cu caracter normativ sau individual. Acestea devin executorii numai dupa ce sunt aduse la cunostinta publica sau dupa ce au fost comunicate persoanelor interesate, dupa caz.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

In calitate de reprezentant al statului, primarul poate solicita, inclusiv prin intermediul prefectului, in conditiile legii, sprijinul conducerilor serviciilor publice deconcentrate ale ministerelor si ale celoralte organe de specialitate ale administratiei publice centrale, daca sarcinile ce ii revin nu pot fi rezolvate prin aparatul de specialitate.

Primarul este raspunzator de asigurarea ordinii publice si liniestii locuitorilor, prin intermediul politiei, jandarmeriei, gardienilor publici, pompierilor si unitatilor de protectie civila, care au obligatia sa raspunda solicitarilor sale, in conditiile legii. In acest sens, el va lua masuri de interzicere sau de suspendare a spectacolelor, reprezentatiilor sau a altor manifestari publice care contravin ordinii de drept ori atenteaza la bunele moravuri, la ordinea si linistea publica.

Municipiul Brad are un primar si 1 viceprimar, alesi in conditiile legii pe o perioada de 4 ani. Structura organizatorica a Primariei Municipiului Botosani cuprinde directii, servicii, birouri si compartimente, constituite in conformitate cu organograma, anexa la regulamentul de organizare si functionare. La nivelul anului 2016, la nivelul institutiei existau la nivelul institutiei 132 de posturi, din care 2 functii de demnitate publica, reprezentate de primar si viceprimar, functia publica de secretar – 1 post, 5 functii publice de conducere, 60 functii publice de executie, 5 functii de personal contractual de conducere si 59 de posturi de personal contractual de executie.

In ceea ce priveste dinamica bugetului local al municipiului, acesta a inregistrat scaderi in anul 2016 si 2015, comparative cu 2014. In anul 2014, veniturile totale ale municipiului au fost de 42.227,91 mii lei, in anul 2015 veniturile inregistrate au fost de 36.131,74 mii lei ,iar in anul 2016 de 21.409,96 mii lei, in timp de cheltuielile inregistrate au fost de 42.786,73 mii lei in anul 2014, 34.557,95 mii lei in anul 2015 si 21.403,96 mii lei in anul 2016.

Analizand dinamica veniturilor si a cheltuielilor inregistrate de Municipiul Brad in orizontul de timp 2014-2016, observam o scadere a veniturilor in anul 2015 cu 14,5% fata de 2014, respectiv o scadere a veniturilor cu 40,74% in anul 2016 fata de 2015. In ceea ce priveste dinamica cheltuielilor, observam o scadere a cheltuielilor cu 19% in anul 2015 fata de 2014 si cu 38% in anul 2016 fata de anul 2015. De remarcat este faptul ca in anii fiscale 2014 si 2015 s-a inregistrat deficit bugetar.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

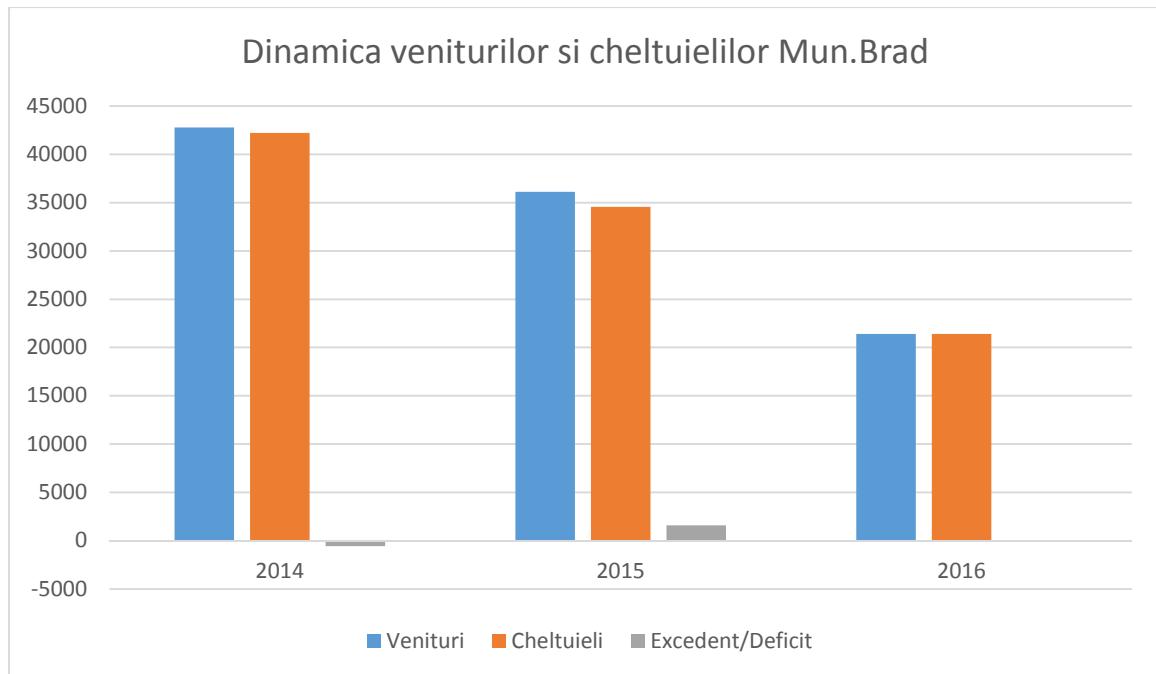


Figura 30 - Dinamica veniturilor si a cheltuielilor totale inregistrate la bugetul local al municipiului Brad, in perioada 2014 - 2016

14.2. Structuri asociative ale administratiei publice locale

Asociatia de Dezvoltare Intercomunitara „AQUA PREST HUNEDOARA” a fost infiintata in anul 2008 sub forma unei asocieri voluntare a Judetului Hunedoara, prin Consiliul Judetean, cu Municipiul Hunedoara, Municipiul Deva, Municipiul Brad, orasele Calan, Geoagiu, Hateg, Simeria si comunele Baia de Cris, Baru, Bacia, Baita, Balsa, Baru, Blajeni, Banita, Bosorod, Branisca, Bretea Romana, Buces, Bucuresci, Bulzestii de Sus, Burjuc, Carjiti, Cerbal, Certeju de Sus, Criscior, Densus, Dobra, General Berthelot, Ghelari, Gurasada, Harau, Ilia, Lapugiu de Jos, Lelese, Lunca Cernii de Jos, Luncoiu de Jos, Martinesti, Orastioara de Sus, Pestisu Mic, Pui, Rachitova, Ribita, Romos, Salaju de Sus, Riu de Mori, Sarmisegetusa, Soimus, Santamari Orlea, Teliucu Inferior, Tomesti, Toplita, Totesti, Valisoara, Vata de Jos, Vetel, Vorta, Zam.

Asociatia are o Adunare Generala, formata din reprezentantii legali ai unitatilor administrativ teritoriale si o structura executiva de conducere alcatauita dintr-un presedinte Asociatiei, patru



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

membri numiti de Adunarea Generala pe o perioada de 4 ani. Sediul Asociatiei este in Judetul Hunedoara, Municipiul Deva, Str. Piata Unirii, nr. 9.

ASOCIAȚIA DE DEZVOLTARE INTERCOMUNITARA „Sistemul Integrat de Gestionare a Deseurilor Județul Hunedoara” a fost înființată în anul 2009 sub forma unei asocieri voluntare a Județului Hunedoara, prin Consiliul Județean, cu Municipiul Hunedoara, Municipiul Deva, Municipiul Brad, orașele Calan, Geoagiu, Hateg, Simeria și comunele Baia de Criș, Baru, Bacia, Baita, Balsa, Baru, Blajeni, Banita, Bosorod, Branisca, Bretea Română, Buces, Bucuresci, Bulzestii de Sus, Burjuc, Carjiti, Cerbal, Certeju de Sus, Criscior, Densus, Dobra, General Berthelot, Ghelari, Gurasada, Harau, Ilia, Lapugiu de Jos, Lelese, Lunca Cernii de Jos, Luncoiu de Jos, Martinesti, Orastioara de Sus, Pestisu Mic, Pui, Rachitova, Ribita, Romos, Salaju de Sus, Riu de Mori, Sarmisegetusa, Soimus, Santamari Orlea, Teliucu Inferior, Tomesti, Toplita, Totesti, Valisoara, Vata de Jos, Vetel, Vorta, Zam.

Asociația are o Adunare Generală, formată din reprezentanții legali ai unităților administrativ teritoriale și o structură executivă de conducere alcătuită dintr-un președinte al Asociației, doi membri numiti de Adunarea Generală pe o perioada de 4 ani.

Sediul Asociației este în România, Județul Hunedoara, Municipiul Deva, Calea Zarandului, nr. 43.



SECTIUNEA II. ANALIZA SWOT

Orice comunitate trebuie sa asimileze si sa promoveze o viziune strategica in ceea ce priveste dezvoltarea sa in viitor. Lipsa unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativa haotica, in cadrul careia se pot rata oportunitati si se consuma irrational resurse pretioase. Experienta internationala a aratat ca proiectele si programele operationale functioneaza cel mai bine atunci cand fac parte dintr-un cadru coherent si cand exista o coordonare la nivel strategic.

Principiile care au stat la baza planificarii strategice au fost asigurarea validitatii stiintifice, implicarea comunitatii, transparenta, obiectivitatea, coerenta si continuitatea demersului.

Pentru a da roade, insa, planificarea strategica trebuie insotita de promovarea, la nivelul administratiei publice, a unui management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil sa identifice si sa speculeze oportunitatile aparute in beneficiul comunitatii.

Analiza SWOT este o metodologie de analiza a unui proiect. Numele este descriptiv: **Strengths** (puncte tari), **Weaknesses** (puncte slabe), **Opportunities** (oportunitati), **Threats** (riscuri).

Pentru a avea certitudine ca politicile si programele existente corespund necesitatilor de dezvoltare a Municipiului Brad, in cadrul limitarilor impunse de resursele locale disponibile si pentru accesarea fondurilor prin care Uniunea Europeana sustine politica de dezvoltare regionala s-a impus elaborarea strategiei de dezvoltare locala pentru perioada 2017-2020.

Punctele forte si cele slabe sunt legate de oras si de strategiile acesteia, si de modul cum se compara cu concurenta. Oportunitatile si amenintarile vin dinspre mediul de piata si din directia concurentei; de regula sunt factori asupra carora zona in general nu are niciun control. Analiza SWOT ia in considerare organizarea asezarii, performantele acesteia, produsele cheie si pietele strategice.

Analiza SWOT permite concentrarea atentiei asupra zonelor cheie si realizarea de prezumtii (presupuneri) in zonele asupra carora exista cunostinte mai putin detaliate. In urma acestei analize se poate decide daca zona isi poate indeplini planul, si in ce conditii.

Unele "oportunitati" si "amenintari" vor aparea din "punctele tari" si "punctele slabe" ale comunitatii.

Amenintarile pot fi concrete sau potentiiale.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Dezvoltarea Urbana	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Oras municipiu care gazduieste institutii de importanta regionala(de ex. Spital Municipal Brad si sectiile specializate, institutii deconcentrate etc.), concentreaza o mare parte din forta de munca salariata din regiune si atrage navetisti din localitatile periferice	Amplasarea in zona de nord a judetului, la o distanta relativ mica fata de municipiul resedinta de judet, ceea ce duce la concentrarea investitiilor si a fortei de munca mai mult in municipiul resedinta, in detrimentul municipiului Brad
Potential hidrografic insemnat	Zona miniera dezafectata
Teren acoperit de vegetatie forestiera	Relatii teritoriale limitate cu zonele inconjuratoare
Importante zacaminte ale subsolului	Existenta unor zone nefunctionale in cadrul municipiului
Elaborarea Planului de Mobilitate Urbana a Municipiului Brad – document programatic pentru dezvoltarea urbana	
OPORTUNITATI	
Posibilitatea de accesare a fondurilor europene prin intermediul Axei prioritare 3 a Programului Operational Regional 2014-2020 pentru mobilitate urbana	Reducerea investitiilor de la bugetul de stat pentru proiecte de infrastructura si de dezvoltare urbana
PROFIL DEMOGRAFIC	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Caracterul multiconfesional al populatiei – peste 92,2% din locuitori s-au declarant romani la ultimul recensament din 2011	Scaderea populatiei municipiului
	Ponderea scazuta a populatiei tinere



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

	Migratia masiva a populatiei tinere catre centrele universitare
	Ponderea redusa a populatiei cu studii superioare in raport cu marile centre urbane
OPORTUNITATI	AMENINTARI
Acordarea de stimulente fiscale pentru incurajarea natalitatii	Migratia fortei de munca (atat persoane inalt calificate cat si necalificate) spre alte centre urbane mai mari sau alte tari.
FOND LOCATIV	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Suprafata importanta afrenta fondului forestier	Blocuri de locuinte si cladiri publice nereabilitate din punct de vedere al eficientei energetice
	Deficitul de locuinte sociale si pentru tineri
OPORTUNITATI	AMENINTARI
Posibilitatea de accesare fonduri europene pentru reabilitarea termica a blocurilor de locuinte si a cladirilor publice	Defrisarile masive care au loc in zona
STRUCTURA URBANA	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Reabilitarea si modernizarea infrastructurii in centrul municipiului	Infrastructura deficitare din zonele periferice
OPORTUNITATI	AMENINTARI
Posibilitatea de a atrage fonduri nerambursabile pentru modernizarea infrastructurii urbane	Dezvoltarea inegală a unei cnetrale comparativ cu periferia orasului
INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Reabilitarea Garii C.F.R. din Municipiul Brad	Distante semnificative fata de cele mai apropriate aeroporturi
Reabilitarea DN76 Deva-Brad, care asigura legatura Deva-Oradea	Gradul ridicat de uzura al infrastructurii rutiere in municipiu
Reabilitarea si modernizarea unor strazi, zone pietonale si intersectii din municipiu prin POR 2007-2013	Existenta unui numar mare de strazi si trotuare care necesita lucrari de reabilitare si modernizare;
Elaborarea si aprobararea Planului de Mobilitate Urbana	Lungimea redusa a pistelor pentru biciclete(25 km) si lipsa unui sistem integrat de transport velo
Operator de transport public care acopera nevoile municipiului	Trafic feroviar redus
Existenta transportului auxiliar la nivel de municipiu	Relativa izolare a municipiului fata de reteaua TEN-T rutiera si feroviara
	Lipsa unui sistem de management al traficului in municipiu
OPORTUNITATI	AMENINTARI
Posibilitatea de accesare fonduri nerambursabile prin Intemediul Axei Prioritare 3 din cadrul Programului Operational Regional 2014-2020, in baza Planului de Mobilitate Urbana aprobat	Lipsa fondurilor europene pentru continuarea reabilitarii si modernizarii infrastructurii rutiere in municipiu
INFRASTRUCTURA TEHNICO -EDILITARA	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Derularea unui proiect POS MEDIU pentru extinderea si reabilitarea infrastructurii de apa si apa uzata	Lipsa gazului metan la nivelul municipiului si a arealului inconjurator
Derularea unui proiect POS MEDIU pentru management integrat al deseurilor	Sistem centralizat de alimentare cu caldura si apa calda



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Lucrarile partiale de modernizare a retelei de termificare realizate prin Programul „Termoficare si confort 2006 -2009 – calitate si eficienta”	Numarul mare de debransari de la sistemul centralizat de furnizare a energiei termice
Lucrari de modernizare a punctelor termice si a retelelor aferente prin Programul "Termoficare 2006-2020 caldura si confort"	Unele zone sunt deficitare din perspectiva accesului la infrastructura tehnico-edilitara
Contractarea Strategiei pentru Eficienta energetica a Mun. Brad	Insuficienta extindere a sistemului de supraveghere video
	Nevoile de extindere, reabilitare, modernizare si eficientizare a sistemului centralizat de termoficare
	Lipsa unui sistem de canalizatie subterana pentru cabluri
OPORTUNITATI	AMENINTARI
Accesarea de fonduri nerambursabile in actuala perioada de programare	Cresterea pretului suportat de populatie si agenti economici la utilitati
ECONOMIE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Important istoric in ceea ce priveste exploatarea minereurilor auro-argentifere	Zona preponderant miniera bazata pe extractia minereurilor auro-argentifere, in care activitatea a fost sistata
Incurajarea dezvoltarii si acordarea de facilitati fiscale societatilor care valorifica in activitatea lor resursele locale existente – oportunitatea crearii de noi locuri de munca	Inchiderea minelor de exploatarea a generat o rata mare a somajului si migratia populatiei active
Existenta unui spatiu pretabil pentru crearea unui incubator de afaceri care sa ofere sprijin si sa incurajeze dezvoltarea de noi firme - fosta	Forta de munca slab calificata sau cu calificari in domeniul exploatarii zacamintelor



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

platforma a Exploatarii Miniere Tebea, dezafectata.	
Zona defavorizaata - posibilitate de acordare facilitati fiscale antreprenorilor	Nevoia unui parc industrial cu functiuni si servicii complexe de sprijinire a afacerilor
Existenta unui potential de exploatare forestiera ridicat – zona cu important fond forestier	Numarul redus de locuri de munca din domenii cu valoare adaugata ridicata, bine remunerate
	Nivelul scazut de salarizare
	Slaba dezvoltare a infrastructurii si a serviciilor de CDI
OPORTUNITATI	AMENINTARI
Posibilitatea de accesare fonduri nerambursabile prin POR 2014-2020 pentru crearea de structuri de sprijinire a afacerilor	Migratia populatiei active, in lipsa atragerii unor investitori si crearii de locuri de munca in zona
Posibilitatea accesari de finantari nerambursabile pentru reabilitarea platformei Exploatarii Miniere Tebea si crearea unei structuri de sprijinire a afacerilor	Orientarea investitorilor catre pietele emergente cu potential ridicat de crestere.
Cresterea atractivitatii mediului de afaceri pentru investitorii	Sprijin guvernamental insuficient pentru dezvoltarea sectorului IMM.
MEDIU	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Calitatea satisfacatoare a aerului, conform indicatorilor privind calitatea aerului	Procese de degradare naturala si antropica a solului, care produc modificari ale peisajului
Existenta unei statii de monitorizare automata a calitatii aerului	Suprafata spatiilor verzi este de 23,58 mp/loc, cu 2,42 mai mica fata de normele europene



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Existenta unor puncte speciale pentru colectarea deseurilor reciclabile	Suturi contaminate istoric provenite de la vechea exploatare miniera
Pozitie limitrofa cu Ariile naturale protejate de importanta comunitara ROSCI0325 – “Muntii Metaliferi” si „Muntii Metaliferi”	Aparitia alunecarilor de teren pe suprafete importante
Existenta unui statii de transfer a deseurilor si a unor echipamente moderne de colectare si transport a acestora	
OPORTUNITATI	AMENINTARI
Accesarea de finantare pentru proiecte de ecologizare a zonei	Pericol frecvent de inundatii
Posibilitate de accesare fonduri europene pentru crearea de spatii verzi si parcuri	Accentuarea schimbarilor climatice- Studiile efectuate de catre Administratia Nationala de Meteorologie folosind analiza valorilor termice la nivelul perioadei 1901-2013 de la un numar de 17 statii meteorologice cu un sir consecutiv de masuratori de peste 100 de ani indica faptul ca, in Romania, temperatura medie anuala a aerului a crescut in ultimii 33 de ani cu 0,5 grade Celsius (1981-2013/10,2 grade Celsius) fata de intreaga perioada analizata (1901-1980/9,6 grade Celsius).
Realizarea de perdele verzi care sa minimizeze impactul negativ al transportului	
TURISM	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Patrimoniu cultural bogat, de interes national	Lipsa unui Centru National de Informare si Promovare Turistica



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Cladiri monument istoric semnificative	Existenta unor constructii de patrimoniu aflate intr-o stare avansata de degradare
Monumente istorice unice la nivel de tara	Slaba reprezentare si valorificare a patrimoniului turistic natural
Potential ridicat de dezvoltare a turismului datorita resurselor detinute si a monumentelor istorice reprezentative la nivel national pentru istoria mineritului	Slaba promovare la nivel national a potentialului turistic
	Lipsa fondurilor pentru reabilitarea monumentelor istorice aflate in stare de degradare
	Infrastructura turistica si oferta de servicii si cazare redusa
OPORTUNITATI	AMENINTARI
Valorificarea si promovarea potentialului turistic al regiunii; cresterea numarului de turisti care viziteaza Romania si regiunea.	Promovarea insuficienta si ineficienta a Romaniei ca destinatie turistica pe plan extern
Accesarea de fonduri nerambursabile pentru reabilitarea monumentelor istorice	
Accesarea de fonduri nerambursabile guvernamentale pentru organizarea de evenimente culturale si de promovare a municipiului	
SERVICII SOCIALE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Existenta unui serviciu in cadrul Primariei care asigura servicii complexe pentru persoanele supuse riscului de excluziune sociala	Numarul mare de copii



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Infrastructura de servicii sociale modernizata si dotata corespunzator	Lipsa de personal in sfera serviciilor sociale
Derularea de proiecte sociale si educationale cu copii aflati in centrele de plasament si copii aflati in situatii de risc	Deficitul de locuinte sociale, pentru tineri si specialisti
	Cresterea numarului de persoane varstnice dependente
	Riscul ridicat de crestere a numarului de copii cu parinti plecati la munca in strainatate si excluziune sociala a acestora
OPORTUNITATI	AMENINTARI
Cresterea gradului de implicare a mediului privat si non-guvernamental in furnizarea de servicii de asistenta sociala.	Cresterea numarului de persoane care pleaca la munca in strainatate si implicit a copiilor care raman in grija unui singur parinte, a bunicilor sau a altor rude
Elaborarea si implementarea de politici coerente la nivel national in domeniul incluziunii sociale	Deficitul tot mai mare de personal specializat
Accesarea de finantari nerambursabile in sfera sociala	
Posibilitatea derularii de programe in scopul pregatirii profesionale a asistentilor sociali si intaririi capacitatii de furnizare a serviciilor sociale	
EDUCATIE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Investitiile realizate in infrastructura educationala de la nivel local	Oferta educationala liceeala neadaptata cu specificul zonei



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Programe de formare derulate la nivelul institutiilor de invatamant	Declinul invatamantului tehnic si profesional (disparitia scolilor de arte si meserii)
Oferta educationala adaptata numarului de solicitari	Infrastructura si dotarea deficitara a unor unitati de invatamant
Performantele bune ale elevilor la olimpiade si concursuri judetele si nationale	Capacitatea redusa a serviciilor de tip "A doua sansa" pentru combaterea abandonului scolar
	Scaderea numarului de cadre didactice
	Dotarea deficitara a laboratoarelor scolare
OPORTUNITATI	AMENINTARI
Cresterea interesului populatiei pentru invatamantul tehnic si profesional si pentru FPC	Accentuarea deficitului de cadre didactice calificate
Cresterea gradului de implicare a mediului privat si non-guvernamental in furnizarea de servicii educationale	
Posibilitatea accesari de finantari nerambursabile pentru modernizarea si dotarea unitatilor de invatamant	
SANATATE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Existenta unui spital municipal care asigura in mare parte nevoile populatiei	Dotarea deficitara a Spitalului Municipal cu aparatura medicala si un grad de uzura avansat al celei existente
Oferta relativ diversificata de servicii medicale generale si de specialitate	Migratia personalului medical spre unitati spitalicesti situate in centre mai mari
Existenta Sanatoriului de Pneumofiziologie Brad, recent modernizat si dotat, care asigura servicii medicale de inalta calitate	



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Existenta cabinetelor private care asigura nevoile populatiei	
OPORTUNITATI	AMENINTARI
Posibilitatea de accesare fonduri nerambursabile pentru modernizarea si dotarea unitatilor spitalicesti	Continuarea fenomenului de migratie a personalului medical din sectorul public de sanatate, cu precadere catre alte tari
CULTURA SI SPORT	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Existenta infrastructurii adekvate pentru derularea evenimentelor culturale	Institutii culturale importante nereabilitate si valorificate corespunzator
Existenta unui muzeu unicat – Muzeul Aurului si a unor monumente istorice importante	Scaderea numarului de vizitatori in muzee
Casa de Cultura a Municipiului recent reabilitata si modernizata	Infrastructura sportiva insuficienta si lipsa facilitatilor pentru anumite sporturi
Biblioteci scolare care detin un important fond de carte	
Agenda cultural-educativa, artistica si sportiva bogata in evenimente	
OPORTUNITATI	AMENINTARI
Cresterea interesului populatiei pentru sport si mentinerea unei stari bune de sanatate	Alocarea de fonduri reduse de la bugetul de stat pentru conservarea si revitalizarea patrimoniului cultural
Cresterea interesului populatiei pentru activitati si evenimente culturale	
Posibilitatea de accesare fonduri guvernamentale pentru derularea unor evenimente culturale	
GUVERNANTA LOCALA	



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Cresterea interesului populatiei pentru administrarea comunitatii	Deficitul de personal din administratia publica locala
Elaborarea unei strategii integrate de dezvoltare locala pentru urmatorul ciclu de programare	Slaba capacitate institutionalala si financiara a asociatiilor de dezvoltare intercomunitara
	Nivelul scazut de salarizare al personalului din admnistratia publica locala
	Veniturile scazute la bugetul local in comparatie cu nevoile de dezvoltare si investitii.
	Nevoia de formare profesionala continua a personalului din administratie
OPORTUNITATI	AMENINTARI
Nevoia de formare profesionala continua a personalului din administratie	Cadru legislativ complex, instabil, inflexibil, necorelat si fiscalitatea excesiva.
Cresterea alocarilor de la bugetul de stat pentru investitii la nivelul municipiului	



SECTIUNEA III. STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD PENTRU PERIOADA 2017-2020

3.1. CONTEXTUL STRATEGIC

3.1.1. Contextul strategic european

Strategia „Europa 2020” - Obiectivul general al acestei strategii este transformarea UE intr-o economie inteligenta, ecologica si favorabila incluziunii, pentru a oferi un nivel ridicat al ocuparii fortelei de munca, al productivitatii si pentru a asigura coeziunea economica, sociala si teritoriala. Cele trei prioritati stabilite in cadrul acestei strategii sunt:

- Crestere inteligenta
- Crestere durabila
- Crestere favorabila incluziunii sociale.

Printre tintele Strategiei Europa 2020 se numara:

- rata de ocupare a populatiei cu varsta cuprinsa intre 20 si 64 de ani de 75%
- nivelul investitiilor in cercetare si dezvoltare de 3% din PIB-ul Uniunii Europene
- obiectivul 20/20/20 in materie de energie si schimbari climatice:
 - emisiile de gaze cu efect de sera cu 20% sub nivelul inregistrat in 1900
 - 20% din energia produsa sa provina din surse regenerabile
 - cresterea cu 20% a eficientei energetice
- rata de parasire timpurie a scolii sub 10%
- ponderea tinerilor cu varsta intre 30-34 ani, absolvenți ai unei forme de invatamant tertiar, de cel putin 40%



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

- scaderea numarului de persoane expuse saraciei cu 20 de milioane.

De asemenea, strategia include si 11 obiective tematice care se doresc a fi realizate in perioada 2014-2020:

- Intarirea cercetarii, dezvoltarii tehnologice si a inovarii
- Im bunatatile accesului la si a utilizarii si calitatii tehnologiilor informatiilor si comunicatiilor
- Cresterea competitivitatii intreprinderilor mici si mijlocii
- Sprijinirea tranzitiei spre o economie cu emisii scazute de carbon in toate sectoarele
- Promovarea adaptarii la schimbarile climatice, prevenirea si gestionarea riscurilor
- Protejarea mediului si promovarea utilizarii eficiente a resurselor
- Promovarea transportului durabil si eliminarea blocajelor in retelele cheie
- Promovare ocuparii si sprijinirea mobilitatii fortei de munca
- Investitii in competente, educatie si invatare continua
- Promovarea incluziunii sociale si combaterea saraciei
- Im bunatatile capacitatii institutionale si a eficientei in administratia publica

Cadrul Strategic pentru Amenajarea Teritoriului Uniunii Europene integreaza la nivel teritorial obiectivele de coeziune si competitivitate ale Uniunii, stabilind ca obiective:

1. Amenajarea policentrica a teritoriului
2. O noua relatie urban-rural
3. Accesul egal la infrastructura si cunoastere
4. Administrarea inteleapta a patrimoniului natural si cultural

Liniile directoare strategice ale Uniunii Europene (Community Strategic Guidelines) indica trei prioritati:



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

- imbunatatirea atraktivitatii Statelor Membre, regiunilor si oraselor, prin imbunatatirea accesibilitatii, asigurarea unui nivel si a unei calitati adecvate a serviciilor si protejarea mediului inconjurator
- incurajarea inovarii, antreprenoriatului si dezvoltarea economiei bazate pe cunoastere, prin promovarea capacitatii de cercetare-inovare, inclusiv a noilor instrumente TIC
- crearea de noi locuri de munca, mai bine platite, prin atragerea de noi persoane in procesul de ocupare si in activitati antreprenoriale, imbunatatirea adaptabilitatii lucratorilor si a firmelor si investitiile in capitalul uman

Conectarea Europei – are scopul de a accelera investitiile pe termen lung in drumuri, cai ferate, retele energetice, conducte si retele de mare viteza in banda larga.

- **Ameliorarea legaturilor de transport** – investitii in proiecte de infrastructura menite sa faciliteze transportul de marfuri si calatori, in special intre vestul si estul Europei. Investitiile se vor axa pe moduri de transport ecologice si durabile.
- **Conectarea retelelor energetice** – realizarea de conexiuni intre tarile UE, care sa faciliteze furnizarea energiei - atat a celei traditionale, cat si a energiei provenind din surse regenerabile.
- **Sprijinirea retelelor digitale de mare viteza** – crearea de retele in banda larga si furnizarea de servicii digitale paneuropene. Se vor acorda subventii pentru crearea infrastructurii necesare in vederea introducerii serviciilor de identificare digitala, precum si a serviciilor electronice in domeniul achizitiilor publice, sanatatii, justitiei si operatiunilor vamale. Banii vor fi utilizati pentru a asigura conectarea si interoperabilitatea serviciilor nationale.

CARTA ALBA Foaie de parcurs pentru un spatiu european unic al transporturilor – Catre un sistem de transport competitiv si eficient din punct de vedere al resurselor – stabileste urmatoarele obiective de atins pana in anul 2050:

- Eliminarea autoturismelor cu combustibili conventionali din orase
- Reducerea cu 40% a emisiilor din transportul maritim



- Trecerea a 50% dintre pasagerii si marfurile de pe relatiile interurbane de distanta medie de pe modul rutier pe modul feroviar si naval
- Reducerea in ansamblu cu 60% a emisiilor generate de activitatea de transport.

In contextul Retelelor Trans Europene de Transport, Agentia Executiva pentru Dezvoltarea Retelelor Transeuropene de Transport monitorizeaza pregatirea si implementarea proiectelor aferente celor 30 de axe prioritare definite in decizia nr. 884/2004/EC.

Energie 2020: O strategie pentru energie competitiva, sustenabila si sigura COM(2011) 21 din 26.1.2011 – intteste realizarea unei Europe eficiente din punct de vedere energetic; construirea unei adevarate piete integrate pan-europene de energie; sporirea puterilor consumatorilor si atingerea celui mai inalt nivel de siguranta si securitate; extinderea pozitiei de lider a Europei in domeniul tehnologiilor energetice si al inovarii; consolidarea dimensiunii externe a pietei energetice a UE.

Regiunile cunoasterii - scopul de a intari potentialul Regiunilor Europene, si in particular de a incuraja si sprijini dezvoltarea, in intreaga Europa, in “clustere orientate pe cercetare”, universitatii asociate, centre de cercetare, intreprinderi si autoritati regionale.

Strategia Dunarii este o platforma pentru incurajarea parteneriatelor, atat intre autoritatile locale si regionale, cat si intre autoritati, mediu privat si sectorul neguvernamental, prin generarea de proiecte pentru dezvoltarea regiunii Dunarii. Aceasta strategie are patru piloni:

- conectivitatea (transport durabil, retele de energie, turism si cultura);
- protectia mediului, a resurselor de apa si managementul risurilor;
- prosperitate si dezvoltare socio-economica (educatie, cercetare, dezvoltare rurala, competitivitate, piata interna);
- imbunatatirea sistemului de guvernare (capacitate institutionalala si securitate interna)

3.1.2. Contextul strategic national:

Tintele Strategiei Europa 2020 asumate de Romania sunt:

- rata de ocupare a populatiei cu varsta cuprinsa intre 20 si 64 de ani de 70%



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

- nivelul investitiilor in cercetare si dezvoltare de 2% din PIB-ul Romaniei
- obiectivul 20/20/20 in materie de energie si schimbari climatice:
- emisiile de gaze cu efect de sera cu 20% sub nivelul inregistrat in 1900
- 24% din energia produsa sa provina din surse regenerabile
- cresterea cu 19% a eficientei energetice
- rata de parasire timpurie a scolii sub 11,3%
- ponderea tinerilor cu varsta intre 30-34 ani, absolventi ai unei forme de invatamant tertiar, de cel putin 26,7%
- scaderea numarului de persoane expuse saraciei cu 580.000.

La nivelul Statelor Membre, Strategia Europa 2020 este implementata prin intermediul **Programelor Nationale de Reforma** (PNR).

Acordul de parteneriat 2014-2020 (varianța aprobată de Guvern, martie 2014) are ca și obiectiv global Reducerea disparitatilor de dezvoltare economică și socială între România și statele membre ale UE. Pentru a atinge aspirațiile de creștere economică și pentru a avea o economie modernă și competitivă, România trebuie să răspunda următoarelor provocări: competitivitatea și dezvoltarea locală, oamenii și societatea, infrastructura, resursele și administrația și guvernarea.

Astfel, pentru fiecare provocare au fost identificate obiective (corelate cu obiectivele tematice de la nivelul UE) și priorități de dezvoltare pentru perioada 2014-2020:

- Provocarea 1 – Competitivitatea și dezvoltarea locală
- Provocarea 2 – Oamenii și societatea
- Provocarea 3 – Infrastructura
- Provocarea 4 – Resursele
- Provocarea 5 – Administrația și guvernarea



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Programul Operational Regional 2014-2020 isi propune ca si obiectiv general cresterea competitivitatii economice si imbunatatirea conditiilor de viata ale comunitatilor locale si regionale prin sprijinirea dezvoltarii mediului de afaceri, a conditiilor infrastructurale si a serviciilor, care sa asigure o dezvoltare sustenabila a regiunilor, capabile sa gestioneze in mod eficient resursele, sa valorifice potentialul lor de inovare si de asimilare a progresului tehnologic.

Axele prioritare definite in cadrul POR 2014-2020 sunt:

1. Imbunatatirea activitatilor de transfer tehnologic
2. Imbunatatirea competitivitatii intreprinderilor mici si mijlocii
3. Eficienta energetica in cladiri publice
4. Sprijinirea dezvoltarii urbane
5. Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabila a turismului
6. Imbunatatirea infrastructurii rutiere de importanta regionala si locala
7. Dezvoltarea infrastructurii de sanatate si sociale
8. Sprijinirea regenerarii economice si sociale a comunitatilor defavorizate din mediul urban
9. Imbunatatirea infrastructurii educationale
10. Imbunatatirea activitatii cadastrale
11. Asistenta tehnica

Programul Operational Infrastructura Mare 2014-2020

Plecand de la experienta perioadei de programare 2007-2013, in scopul asigurarii unei mai bune coordonari a procesului de gestionare a fondurilor europene, a unei abordari integrate a proiectelor majore de investitii vizand indeplinirea obligatiilor asumate de Romania prin Tratatul de Aderare precum si prin alte directive europene a caror perioada de implementare se incheie la orizontul anilor 2020, Guvernul a stabilit necesitatea gruparii prioritatilor de investitii aferente



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

sectoarelor infrastructurii majore de transport, mediu si energie intr-un singur program operational - Programul Operational Infrastructura Mare.

Axele prioritare ale POIM 2014-2020:

Transport:

1. Dezvoltarea retelei TEN-T pe teritoriul Romaniei
2. Cresterea accesibilitatii regionale prin conectarea la TEN-T
3. Dezvoltarea unui sistem de transport sigur si prietenos cu mediul

Mediu:

4. Protectia mediului si promovarea utilizarii eficiente a resurselor
5. Protejarea si refacerea biodiversitatii, remedierea solurilor contaminate si monitorizarea calitatii aerului
6. Promovarea adaptarii la schimbarile climatice, prevenirea si gestionarea riscurilor

Energie curata si Eficienta Energetica:

7. Energie sigura si curata pentru o economie cu emisii scazute de dioxid de carbon
8. Asistenta tehnica

Programul Operational Competitivitate 2014-2020

In cadrul POC 2014-2020 au fost identificate doua axe prioritare:

1. Cercetare, dezvoltare tehnologica si inovare (CDI) in sprijinul competitivitatii economice si dezvoltarii afacerilor
2. Tehnologia Informatiei si Comunicatiilor (TIC) pentru o economie digitala competitiva
3. Asistenta tehnica

Programul Operational Capital Uman 2014-2020

In cadrul POCU 2014-2020 au fost identificate urmatoarele axe prioritare:



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

1. Initiativa "Locuri de munca pentru tineri"
2. Im bunatatile situatiei tinerilor din categoria NEET
3. Locuri de munca pentru toti
4. Incluziunea sociala si combaterea saraciei
5. Educatie si competente
6. Asistenta tehnica

Programul Operational Capacitate Administrativa 2014-2020 isi propune sa consolideze capacitatea administrativa a autoritatilor si institutiilor publice, contribuind astfel la sustinerea cresterii durabile in Romania.

POCA 2014-2020 este structurat pe trei axe prioritare si are rolul de a contribui la crearea unei administratii publice moderne capabila sa faciliteze dezvoltarea socio-economica a tarii, prin intermediul unor servicii publice, investitii si reglementari de calitate, contribuind la atingerea obiectivelor strategiei 2020:

1. Guvernare eficienta, predictibila si transparenta
2. Administratie accesibila
3. Asistenta tehnica

Programul Operational Asistenta Tehnica 2014-2020 isi propune ca si obiectiv general asigurarea sprijinului necesar implementarii eficiente si transparente a fondurilor ESI alocate Romaniei in cadrul Politicii de Coeziune a UE, precum si pregatirii urmatoarei perioade de programare.

Strategia POAT 2014-2020 cuprinde doua directii principale de actiune:

- 1) Sprijin pentru beneficiari in implementarea proiectelor finantate din fondurile ESI, precum si pentru promovarea utilizarii fondurilor si a rolului politicii de coeziune catre beneficiari si publicul larg. Aceasta directie de actiune va fi pusa in practica prin intermediul:



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

- Axei prioritare 1 ”Capacitatea beneficiarilor de a pregati si implementa proiecte finantate din fondurile ESI si diseminarea informatiilor privind aceste fonduri”
- 2) Sprijin pentru sistemul de coordonare, gestionare si control al fondurilor ESI prin asigurarea resurselor umane, a cadrului adevarat si a instrumentelor necesare. Aceasta directie de actiune va fi implementata prin intermediul:
 - Axei prioritare 2 ”Sprijin pentru coordonarea, gestionarea si controlul fondurilor ESI”
 - Axei prioritare 3 ”Resursele umane implicate in sistemul de coordonare, gestionare si control al fondurilor ESI in Romania”.

Strategia pentru transport durabil pe perioada 2007 – 2013 si 2020, 2030 – obiective:

- modernizarea si dezvoltarea retelei de transport de interes European si national, cresterea conditiilor de siguranta si a calitatii serviciilor;
- liberalizarea pietei interne de transport;
- stimularea dezvoltarii economiei si a competitivitatii;
- intarirea coeziunii sociale si teritoriale la nivel regional si national;
- compatibilitatea cu mediul inconjurator.

Strategia de transport intermodal in Romania 2020 – obiective avute in vedere:

- modernizarea si/sau construirea unor terminale intermodale si a infrastructurii aferente
- realizarea unor servicii intermodale de calitate
- implementarea unui sistem de urmarire, planificare si management a transportului intermodal de marfa, utilizand sistemele inteligente de transport disponibile pe piata
- stimularea promovarii sistemului national de transport intermodal



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului National al Romaniei 2007-2026 are ca principale obiective transformarea Romaniei intr-o destinatie turistica de calitate pe baza patrimoniului sau natural si cultural.

Strategia Nationala pentru Dezvoltare Durabila a Romaniei pentru orizontul de timp 2020, respectiv 2030. Obiectivele pentru 2020 vizeaza atingerea nivelului mediu actual al tarilor Uniunii Europene la principalii indicatori ai dezvoltarii durabile.

Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritoriala Romania 2030 – are urmatoarele obiective:

- Valorificarea periferialitatii prin dezvoltarea rolului de conector si releu la nivel continental si intercontinental
- Raccordarea sa reteaua europeana de poli si coridoare de dezvoltare
- Structurarea si dezvoltarea echilibrata a retelei de localitati urbane
- Afirmarea solidaritatii urban-rural
- Dezvoltarea rurala
- Consolidarea si dezvoltarea legaturilor interregionale ca suport al dezvoltarii regionale
- Dezvoltarea adecvata a diferitelor categorii de teritorii
- Cresterea competitivitatii teritoriale
- Protejarea, dezvoltarea si valorificarea patrimoniului natural si cultural.

3.1.3. Contextul strategic regional

Planul de Dezvoltare Regionala Regiunea Vest 2014-2020

Obiectiv general: Regiunea Vest isi propune ca, orientand interventiile pe nevoile locuitorilor sai, sa ajunga la nivelul de calitate a vietii din regiunile puternice, non-capitale ale Europei Centrale.

Prioritati tematice si obiective specifice regionale:



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

1. Cresterea competitivitatii regionale prin promovarea inovarii si specializarii inteligente
2. Dezvoltarea unei economii dinamice bazate pe cresterea productivitatii si antreprenoriat
3. Imbunatatirea accesibilitatii si mobilitatii intr-o regiune conectata intern si international
4. Dezvoltarea capitalului uman si cresterea calitatii in sectoarele educatie, sanatate si servicii sociale
5. Promovarea cresterii sustenabile prin sprijinirea tranzitiei catre o economie verde in vederea adaptarii la schimbarile climatice, preventirea si gestionarea risurilor
6. Valorificarea specificului local al comunitatilor urbane si rurale
7. Dezvoltarea durabila a turismului
8. Intarirea capacitatii administrative regionale

Strategia de Specializare Inteligenta a Regiunii Vest pentru perioada 2014-2020:

Obiectiv general: Prin cresterea constanta a investitiilor in CDI pana in anul 2023, Regiunea Vest isi propune sa devina o regiune:

- mai productiva – bazata pe eficienta fortelei de munca si cu un nivel ridicat de inovare;
- mai dinamica – prin atragerea si capitalizarea competencelor, ideilor si capitalului;
- in permanenta conectata la nou – urmarind cresterea valorii adaugate pe produs si proces.

Ca urmare a analizei parteneriale realizate la nivel de regiune, pentru perioada 2014–2020, au fost identificate urmatoarele axe prioritare orizontale, grupate in functie de „tinta” actiunilor:

1. OFERTA de CDI;
2. CEREREA de CDI;



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

3. INTERMEDIARII de CDI;

4. FINANTATORII de CDI.

Operatiuni orientative / actiuni:

AUTOMOTIVE

- ✓ Atragerea unui producator de automobile in regiune
- ✓ Facilitati de cercetare: prototipare, productie serie limitata si testarea de noi modele
- ✓ Formare in industria auto
- ✓ Explorarea oportunitatilor legate de cresterea sigurantei, e-mobilitate si vehicule electrice

TIC

- ✓ Centru de excelenta
- ✓ Scoala de afaceri TIC
- ✓ Dezvoltarea de produse si servicii proprii
- ✓ Sprijin: antreprenoriat, mentorat, coaching

TEXTILE

- ✓ Crearea unui centru CDI
- ✓ Achizitionare de noi tehnologii si utilaje
- ✓ Dezvoltarea activitatii de proiectare sau generarea de produse noi

AGRO-ALIMENTAR

- ✓ Crearea unor centre de productie, colectare, procesare si marketing produse locale
- ✓ Sprijin pentru implementarea standardelor de calitate si securitate a produselor
- ✓ Parteneriate producatori – lanturi de distributie

3.1.4. Contextul strategic local

Planul de Mobilitate Urbana Durabila (PMUD) al Municipiului Brad

Obiectul Planului de Mobilitate Urbana Durabila al Municipiului Brad este structurarea politicior de mobilitate la nivelul municipiului in scopul atingerii obiectivelor generale de



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

îmbunătăiere a calității mediului, a competitivității și siguranței, incorporând tehnologii de informare și comunicare care conduc la sustenabilitatea sistemului urban.

Directii operationale propuse prin tematicile de mobilitate:

➤ *Transport public:*

- Achiziționare autobuze ecologice transport local;
- Implementare sistem de tarifare integrată transport local - transport județean, e-ticketing;
- Implementare sistem de informare a călătorilor.

➤ *Transport de mărtă:*

- Reglementare logistică de aprovizionare;
- Promovarea și susținerea dezvoltării de centre logistice în zona de Nord-Vest a localității.

➤ *Sisteme alternative de mobilitate:*

- Realizarea unor trasee pietonale.

• *Managementul traficului:*

- Implementare sisteme de management al traficului;
- Reglementare interzicere parcare pe axa principale de circulație, DN 76 în zona centrală;
- Reglementari privind reducerea vitezei de circulație în zonele vulnerabile;
- Reglementari privind programul de realizare a serviciilor de utilități publice.

➤ *Zone cu nivel ridicat de complexitate:*

- Reglementare interzicere parcare pe axa principale de circulație, DN 76 în zona centrală;
- Reglementari privind reducerea vitezei de circulație în zonele vulnerabile.

Tinte specifice pentru anul 2020

1. *Municipiul Brad – un oraș cu o infrastructură modernă, accesibil și competitiv*



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

La orizontul anului 2020, Municipiul Brad va beneficia de drumuri de acces si strazi urbane modernizate, de noi trasee pentru biciclete si pietoni, cu locuri de parcare amenajate, spatii verzi si urbane moderne si sigure, iluminat public eco-eficient, calitate crescuta a vietii pentru locitorii municipiului.

2. Municipiul Brad –destinatie turistica atractiva

La nivelul anului 2020, Municipiul Brad va avea o oferta turistica diversificata, bazata pe o infrastructura turistica si culturala moderna, unitati de cazare diversificate, un centru de informare si promovare turistica, monumente istorice relevante rehabilitate si introduce in circuitul turistic. Calendarul de evenimente culturale organizate in localitate va fi unul diversificat, care impreuna cu oferta de produse turistice vor fi promovate intensiv. Municipiul va putea oferi servicii de calitate turistilor de toate varstele romani, dar si straini, interesati de turism cultural, de istorie, prin conservarea si valorificarea resursele locale (tradiiile zonei, monumentele, siturile arheologice, rezervatiile si resursele naturale), servicii dezvoltate prin colaborare intre toti agentii interesati, autoritati publice, dar si agenti economici.

3. Municipiul Brad – municipiu cu o economie dezvoltata, competitiva si diversificata

La nivelul anul 2020 Municipiul Brad va fi un municipiu cu o economie dinamica si competitiva, bazata pe dezvoltarea afacerilor antreprenorilor locali si e crearea unor structuri de sprijinire a afacerilor. Se va sustine o infrastructura turistica moderna care sa valorifice resursele locale. Comunitatea economica va avea o pondere mare in productie si servicii (prodicatori locali), prin resurse umane a caror pregatire si specializare este valorificata si corespunde ofertei de pe piata muncii locale, intr-un mediu de afaceri flexibil, reprezentativ si bine structurat, cu reglementari legislative care stimuleaza dezvoltarea, in beneficiul ambelor sectoare public si privat, contribuind in cadrul parteneriatelor public – privat la dezvoltarea locala, iar in cadrul structurilor asociative profesionale si sectoriale, la o foarte buna reprezentare a intereselor specifice domeniilor in care activeaza.



4. *Municipiul Brad – municipiu cu o administratie locala responsabila si orientata catre nevoile cetatenilor*

Municipiul Brad va oferi cetatenilor sai la orizontul anului 2020 servicii semnificativ imbunatatite, cu un personal corespunzator calificat si responsabil si conditii de lucru imbunatatite semnificativ. Dezvoltarea municipiului se va face intr-o maniera de abordare strategica, pe baza unei planificari, cu tinte si prioritati precise si concrete. Planificarea dezvoltarii locale este un proces transparent, care va implica asumarea sa de intreaga comunitate.

5. *Municipiul Brad – municipiu cu o comunitate urbana activa si cu un nivel ridicat al calitatii vietii*

La nivelul anului 2020 in Municipiul Brad dezechilibrele teritoriale vor fi atenuate printr-o retea eficienta de servicii sociale, educatie si formare profesionala, care raspunde nevoilor pietei in continua dezvoltare, asigurandu-se oportunitati egale de participare pentru toata comunitatea, locuitorii vor beneficia de un stil de viata sanatos, atat ei cat si vizitatorii avand acces la servicii medicale preventive, curative si de recuperare de calitate si la o viata culturala bogata si captivanta, care promoveaza patrimoniul cultural existent, traditia si creativitatea.



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Sectiunea IV – Portofoliul de proiecte prioritare strategice ale Municipiului Brad pentru perioada 2014-2020

Nr. crt.	Domeniul de interventie	Obiectiv strategic	Obiective specifice / opera	Plan de actiune	Proiecte propuse	Institutia responsabila	Sursa de finantare potentiala
1	Infrastructura tehnico - edilitara	Cresterea calitatii vietii locuitorilor din unitatea administrativ teritoriala	Reabilitarea si modernizarea strazilor, drumurilor, realizarea de piste de biciclete	Reabilitarea tramei stradale pentru strazile din Municipiul Brad	Modernizare strazi in municipiul Brad Dezvoltare infrastructura urbana (strazi, apa, canal, iluminat public)	UAT UAT	Buget local/ PNDL Buget de stat prin Programul National de Dezvoltare Locala si buget local Fonduri europene nerambursabile – POR 20140-2020, Axa prioritara 3
					Extindere stradală – Str. Dacilor – DN 74	UAT	Buget local
					Reconstruirea podului peste raul Crisul Alb de pe strada Closca	UAT	Buget local Fonduri guvernamentale



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Nr. crt.	Domeniul de interventie	Obiectiv strategic	Obiective specifice / opera	Plan de actiune	Proiecte propuse	Institutia responsabila	Sursa de finantare potentiala
			Cresterea eficientei energetice si reducerea consumului de energie	Reabilitarea termica a blocurilor de locuinte	Reabilitarea termica a blocului A4 din Mun.Brad, Jud. Hunedoara, in vederea sprijinirii eficientei si a gestionarii inteligente a energiei	UAT	POR Axa 3, PI 3.1 si Buget local
				Modernizarea iluminatului public	Modernizare si eficientizare iluminat public in municipiu si satele	UAT	POR Axa 3 si Buget local



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Nr. crt.	Domeniul de interventie	Obiectiv strategic	Obiective specifice / opera	Plan de actiune	Proiecte propuse	Institutia responsabila	Sursa de finantare potentiala
				Modernizare a sistemului de producție și distribuție a energiei termice și a rețelei de agent primar	Lucrari de modernizare a sistemului public de producție și distribuție a energiei termice în vederea eliminării pierderilor și a scaderii costului de producție a gigacaloriei (Modernizare Punct termic nr. 4 și a rețelelor aferente, Modernizare Punct termic nr. 20 și a rețelelor	UAT	Programul "Termoficare 2006-2020 caldura și confort".
				Centrala termică pe biomasa cu rețea de transport agent termic		UAT	Programul "Termoficare 2006-2020 caldura și confort" și Buget local POIM 2014-2020, Axa 6.1



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Nr. crt.	Domeniul de interventie	Obiectiv strategic	Obiective specifice / opera	Plan de actiune	Proiecte propuse	Institutia responsabila	Sursa de finantare potentiala
				Modernizare Spitalul Municipal asigurarea conditiilor Brad si optime de desfasurare a actului medical	,,Eficientizarea energetica a imobilului Ambulatoriu și Dispensar T.B.C a Spitalului Municipiului Brad, Jud. Hunedoara	UAT	POR Axa 3 si Buget local
				Infiintare sistem de distributie gaze naturale in municipiul Brad prin aducerea conductei de gaz metan(conducta Dn 300 x 40 bar, 34,6 km, transport gaze naturale Mintia – Brad)		UAT	Fonduri guvernmentale



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Nr. crt.	Domeniul de interventie	Obiectiv strategic	Obiective specifice / opera	Plan de actiune	Proiecte propuse	Institutia responsabila	Sursa de finantare potentiala
			Crearea/modernizarea unor spatii verzi destinate petrecerii timpului liber	Amenajarea unor zone de agrement		UAT	Fonduri guvernamentale Buget local
				Construirea unei baze sportive in cartierul Micro I		UAT	Fonduri guvernamentale Buget local
				Reparatia capitala a cinematograful ui Zarand		UAT	Fonduri guvernamentale Buget local
				Crearea de facilitate de recreere si promenada	Construirea unei alei de promenada pe malul Crisului Alb	UAT	Fonduri guvernamentale Buget local Fonduri europene
2	Educatie si cultura	Dezvoltarea infrastructurii si imbunatatirea accesului locuitorilor la procesul de educatie si cultura	Asigurarea accesului la infrastructura si servicii de educatie de calitate pentru toti locuitorii	Modernizare/reabilitare cladiri in care functioneaza institutii de invatamant	Reabilitarea, modernizarea si construirea unei Sali de sport in cadrul Scoalii Gimnaziale "Mircea Santimbreanu" Brad	UAT	Fonduri nerambursabile POR 2014-2020, Axa 10 Buget local



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Nr. crt.	Domeniul de interventie	Obiectiv strategic	Obiective specifice / opera	Plan de actiune	Proiecte propuse	Institutia responsabila	Sursa de finantare potentiala
					Construirea unei gradinite cu program prelungit, pentru asigurarea unor conditii optime de desfasurare a activitatii invatamantului prescolar	UAT	Fonduri nerambursabile POR 2014-2020, Axa 10 Buget local
				Reducerea ratei de parasire timpurie a scolii	Promovarea importantei scolarizarii in randul populatiei care prezinta risc de abandon scolar	UAT si Institutii de invatamant	Buget local POCU 2014-2020
					Derularea de programe scolare tip "scoala dupa scoala", accesibile tuturor copiilor	UAT si Institutii de invatamant ONG	Buget local Fonduri private
					Derularea de programe si proiecte pentru copii afalati in situatii de risc	UAT si Institutii de invatamant, ONG	Buget local POCU 2014-2020



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Nr. crt.	Domeniul de interventie	Obiectiv strategic	Obiective specifice / opera	Plan de actiune	Proiecte propuse	Institutia responsabila	Sursa de finantare potentiala
			Sustinerea miscarii sportive si a activitatii culturale din municipiu Brad	Dezvoltarea potentialului cultural si sportiv	Derularea de evenimente culturale si sportive prin Agenda culturala si sportiv a municipiului	UAT	Buget local AFCN
3	Activitate economica	Dezvoltare durabila a economiei locale	Crearea unui mediu de afaceri atractiv, dinamic si sprijinirea unei economii competitive	Sprijinirea competitivitatii mediului economic si stimularea mediului	Incurajarea firmelor care folosesc resursele umane si materiale existente la nivel local	UAT si societatile comerciale din oras	Buget local POR 2014-2020,Axa 1
					Sustinerea dezvoltarii IMM-urilor	UAT si societatile comerciale din oras	Buget local POR 2014-2020,Axa 1
				Crearea si/sau extinderea diferitelor tipuri de structuri locale de sprijinire a afacerilor	Infiintarea de societati comerciale noi pe terenurile puse la dispozitie de UAT – incubatoare de afaceri	UAT si societatile comerciale din oras	Buget local si Buget de stat POR 2014-2020,Axa 1



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Nr. crt.	Domeniul de interventie	Obiectiv strategic	Obiective specifice / opera	Plan de actiune	Proiecte propuse	Institutia responsabila	Sursa de finantare potentiala
				Revitalizarea si reconversia zonelor industriale	Reconversia fostei platforme industriale MinaTebea in vederea dezvoltarii unor activitati economice	UAT	Buget local POR 2014-2020, Axa 1
			Incurajarea si dezvoltarea agroturismului	Incurajarea activitatilor mestersugaresti/ artizanale, inclusiv de comercializare	Sprijin din partea Consiliului local pentru producatori	UAT, Asociatii de producatori	Buget local si Buget de stat
4	Turism si mediu	Dezvoltarea durabila a turismului local	Valorificarea potentialului turistic local	Valorificarea traditiilor in minerit	Reabilitarea si introducerea in circuitul turistic a monumentului istoric Galeria Treptele Romane	UAT	Buget local Buget de stat Fonduri nerambursabile
				Modernizare obiective turistice si cladiri de patrimoniu		UAT	Buget local Buget de stat
			Valorificarea patrimoniului cultural	Valorificarea durabila a patrimoniului imobil cultural cu potential turistic	Valorificarea durabila a patrimoniului imobil cultural cu potential turistic	UAT	Buget local Buget de stat Fonduri nerambursabile



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Nr. crt.	Domeniul de interventie	Obiectiv strategic	Obiective specifice / opera	Plan de actiune	Proiecte propuse	Institutia responsabila	Sursa de finantare potentiala
				Valorificarea durabila a patrimoniului mobil cultural	Sustinerea mestersugurilor traditionale	UAT	Buget local Buget de stat Fonduri nerambursabile
			Imbunatatirea imaginii municipiului Brad	Promovarea municipiului Brad	Crearea unui Centru National de Informare si promovare turistica	UAT	Buget local
					Participarea la targuri si expozitii	UAT	Buget local ONG Fonduri private
5	Sanatate, asistenta si protectie sociala	Dezvoltarea infrastructurii de sanatate, asistenta sociala si protectie sociala	Asigurarea accesului la infrastructura si serviciile de sanatate pentru toti locuitorii	Crearea/reabilitarea/modernizarea/extinderea si diversificarea infrastructurii sociale si de sanatate	Modernizarea si dotarea Spitalului Municipal Brad	UAT	Buget local Fonduri nerambursabile
					Modernizarea si dotarea centrelor de asistenta specializata	UAT, parteneriate, ONG	Buget local Fonduri nerambursabile



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Nr. crt.	Domeniul de interventie	Obiectiv strategic	Obiective specifice / opera	Plan de actiune	Proiecte propuse	Institutia responsabila	Sursa de finantare potentiala
			Asigurarea accesului la infrastructura si servicii sociale de calitate si combaterea saraciei	Reabilitarea, modernizarea, infrastructurii de servicii sociale, inclusiv dotarea cu echipamente	Dotarea cu echipamente si aparatura de recuperare centre sociale municipiul Brad – Centru de Ingrijire si Asistenta	UAT, parteneriate	Buget local Fonduri nerambursabile
				Derularea de programe de promovare destinate accesului la serviciile sociale	Proiect pentru promovarea incluziunii sociale	UAT, parteneriate	POCU si buget local
			Promovarea incluziunii sociale	Extinderea, diversificarea si imbunatatirea accesului grupurilor vulnerabile si a comunitatilor izolate la conditii bune de locuire	Constructia de locuinte sociale pentru grupurile dezavantajate, care locuiesc in conditii improprii	UAT	Buget local
					Construirea de locuinte pentru tineri in zona Cartier Micro	UAT	Buget local Fonduri guvernamentale



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Nr. crt.	Domeniul de interventie	Obiectiv strategic	Obiective specifice / opera	Plan de actiune	Proiecte propuse	Institutia responsabila	Sursa de finantare potentiala
			Promovarea educatiei incluzive prin eliminarea segregarii si combaterea discriminarii	Proiect pentru educatie promovarea educatiei incluzive prin eliminarea segregarii si combaterea discriminarii (scoala dupa scoala, sau a doua sansa)	UAT, parteneriate	Buget local POCA 2014-2020	
		Diversificarea serviciilor sociale oferite	Stimularea ocuparii prin intermediul activitatilor economice sociale	Sprijinirea initiativelor locale pentru dezvoltarea capacitatii antreprenoriale a persoanelor ce apartin grupurilor dezavantajate	UAT, parteneriate	Buget local POCA 2014-2020	
			Activitati de dezvoltare comunitara integrata (informare/ consiliere/ mediere), in vederea cresterii gradului de coeziune	Organizare de campanii pentru combaterea discriminarii	UAT, ONG-uri	Buget local POCU 2014-2020	



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Nr. crt.	Domeniul de interventie	Obiectiv strategic	Obiective specifice / opera	Plan de actiune	Proiecte propuse	Institutia responsabila	Sursa de finantare potentiala
6	Administratie publica	Asigurarea unei bune guvernanțe la nivel local	Imbunatatirea serviciilor oferite de administratia publica locala	Dezvoltarea capacitatii de planificare strategica	Pregatirea personalului din administratia publica in domenii strategice, respectiv: managementul proiectelor, achizitii publice, management financiar	UAT	Buget local POCU 2014-2020
			Stimularea schimburilor de experienta si a cooperarii teritoriale	Cresterea performantelor administratiei publice locale si a interactiunii acestaiei cu cetateanul	Implementarea unor solutii de e-governare la nivelul orasului	UAT	Buget local POCA 2014-2020
				Cooperare si schimb de experienta cu alte administratii	Participarea in programele ce vizeaza transferul de expertiza din partea altor institutii de profil din Uniunea Europeana	UAT	Buget local POCA 2014-2020 Fonduri nerambursabile



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Nr. crt.	Domeniul de interventie	Obiectiv strategic	Obiective specifice / opera	Plan de actiune	Proiecte propuse	Institutia responsabila	Sursa de finantare potentiala
			Implementare sisteme management in administratia locala	Investitii in implementarea si certificarea sistemelor de management	Proiect privind implementarea si certificarea sistemelor de management al calitatii si	UAT	Buget local POCA 2014-2020
				Strategii privind dezvoltarea unitati administrativ teritoriale	Elaborarea/ revizuirea strategiilor de dezvoltare, planurilor urbanistice si de amenajare a teritoriului, elaborare Plan de mobilitate urbana	UAT	Buget local POR 2014-2020



SECTIUNEA V – SISTEMUL DE IMPLEMENTARE. PLANUL DE ACTIUNE PENTRU IMPLEMENTAREA STRATEGIEI

Pentru asigurarea implementarii prezentei strategii, propunem urmatorul plan de actiune, structurat pe trei intervale de timp:

Actiuni de intreprins pe termen scurt (2017)

Actiuni	Responsabili
Aprobarea Strategiei de Dezvoltare a municipiului Brad pentru perioada 2017-2020 in cadrul Consiliului Local, prin adoptarea de hotarari in acest sens	Consiliul Local
Selectarea listei de proiecte prioritare propuse spre implementare si aprobarea acestora de catre Consiliul Local	Consiliul Local
Elaborare documentatiilor tehnico-economice aferente proiectelor prioritare (identificare terenuri/cladiri, pregatire documente care sa ateste regimul juridic al terenurilor/cladirilor, studii de prefezabilitate-fezabilitate, documentatii urbanistice, etc.)	Primaria Brad Servicii si directii specializate din cadrul institutiei Firme de consultanta Parteneri din judet, din alte judete din Romania sau din alte tari
Identificarea, analizarea si selectarea surselor de finantare pentru proiectele propuse spre implementare in urmatoarea perioada de programare din alte fonduri decat FESI 2014-2020 (parteneriate public-privat, credite, alte resurse financiare externe, fonduri de la bugetele de stat si local, etc.)	Primaria Brad Servicii si directii specializate din cadrul institutiei
Identificarea partenerilor publici si privati pentru dezvoltarea si implementarea proiectelor prioritare	Primaria Brad



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

	Servicii si directii specializate din cadrul institutiei
Realizarea de acorduri de parteneriate intre Primaria Brad si actorii relevanti de la nivel local, judetean si national pentru realizarea proiectelor din portofoliul de proiecte prioritare	Primaria Brad Servicii si directii specializate din cadrul institutiei ADI-uri Consiliul Judetean Hnedoara Mediul de afaceri Alti actori relevanti
Identificarea si informarea potentialilor beneficiari asupra surselor de finantare complementare existente pentru cresterea gradului de absorbtie al fondurilor europene	Primaria Brad Servicii si directii specializate din cadrul institutiei Autoritati de Management / Organisme Intermediare
Planificarea multianuala a bugetului avand in vedere resursele necesare pentru implementarea proiectelor prioritare si stabilirea graficului de derulare/implementare a Strategiei (includerea in bugetul multianual a investitiilor propuse ca fiind prioritare in vederea pregatirii lor)	Primaria Brad Directia Economica in colaborare cu serviciile si directiile specializate din cadrul institutiei
Pregatirea cadrului institutional si a resurselor umane pentru implementarea cu succes a proiectelor prioritare, in primul rand prin consolidarea unitatilor de implementare a proiectelor din cadrul municipalitatii si a institutiilor subordonate, dar si prin externalizarea unor activitati de management de proiect.	Primaria Brad



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Actiuni de intreprins pe termen mediu (2018-2019)

Actiuni	Responsabili
Continuarea activitatilor pe termen scurt care nu au fost finalizate (actiunile noi si diferite fata de cele anterioare)	Primaria Brad Servicii si directii specializate din cadrul institutiei
Realizarea de parteneriate public private pentru dezvoltarea proiectelor majore de la nivel local	Primaria Brad Servicii si directii specializate din cadrul institutiei
Promovarea si sprijinirea initiativelor private in domeniile prioritare si complementare proiectelor prioritare (de ex. acordarea de facilitati fiscale intreprinzatorilor privati care creeaza locuri de munca in oras, sprijinirea activitatilor de responsabilitate sociala ale companiilor locale etc.)	Primaria Brad (Consiliul Local, Primar, Directia Economica, Impozite si Taxe, Urbanism, Mediul de afaceri
Implementarea proiectelor prioritare (realizare achizitii publice, executare lucrari, etc.),	Primaria Brad Servicii si directii specializate din cadrul institutiei Echipele de proiect constituite
Promovarea rezultatelor proiectelor la nivel national si international (materiale promotionale, participare la manifestari internationale, site-uri, etc.)	Primaria Brad Servicii si directii specializate din cadrul institutiei Echipele de proiect constituite



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

Monitorizarea stadiului implementarii proiectelor din portofoliul de proiecte prioritare si realizarea unor rapoarte de progres	Servicii si directii specializate din cadrul institutiei Echipele de proiect constituite
Evaluarea intermediara a Strategiei de Dezvoltare a Municipiului Brad pentru perioada 2017-2020	Primaria Brad Echipa desemnata prin Dispozitie a Primarului pentru monitorizarea Strategiei
Depunerea de proiecte de rezerva cu finantare din posibilele prealocarile	Primaria Brad Servicii si directii specializate din cadrul institutiei Echipele de proiect constituite

Actiuni de intreprins pe termen lung (2019-2023)

Actiuni	Responsabili
Continuarea activitatilor pe termen mediu care nu au fost finalizate (actiunile noi si diferite fata de cele anterioare)	Primaria Brad
Revizuirea strategiei pe baza evaluarii si luarea de masuri corective (daca este cazul)	Primaria Brad Consultant extern
Finalizarea implementarii proiectelor prioritare	Primaria Brad
Promovarea rezultatelor proiectelor la nivel national si international	Primaria Brad



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

	Servicii si directii specializate din cadrul institutiei Echipele de proiect constituie
Promovarea si sprijinirea initiativelor in domeniile prioritare si complementare proiectelor prioritare	Primaria Brad Servicii si directii specializate din cadrul institutiei Echipele de proiect constituie
Elaborarea Strategiei de Dezvoltare a Municipiului Brad pentru urmatoarea perioada de programare (2021-2027)	Primaria Brad Servicii si directii specializate din cadrul institutiei Consultanti externi

Surse de finantare care pot fi utilizate pentru implementarea proiectelor prioritare din portofoliul de proiecte prioritare sunt: fonduri europene, bugetul de stat, bugetele locale, credite sau fonduri private. In lista proiectelor strategice prioritare ale municipiului Brad au fost indicate, pentru fiecare dintre acestea, sursele de finantare potențiale.

Structura de implementare a Strategiei de Dezvoltare a Municipiului Brad pentru perioada 2017-2020

Implementarea cu succes a Strategiei de Dezvoltare a municipiului necesita stabilirea unor relații de cooperare între diferitele departamente ale municipalității, în vederea planificării



STRATEGIA DE DEZVOLTARE A MUNICIPIULUI BRAD 2017 - 2020

proiectelor si implementarii cu succes a acestora. In acest sens, pentru realizarea acestui obiectiv, municipalitatea asigura resursa umana si financiara necesara.

Primaria Municipiului Brad va desemna o echipa care sa coordoneze si sa supervizeze implementarea Strategiei de Dezvoltare a Municipiului Brad.

Echipa de Implementare a Strategiei de Dezvoltare a Municipiului se constituie prin decizia Primarului Municipiului Brad, afandu-se sub coordonarea directa a acestuia, formata din personal specializat din cadrul anumitor departamente relevante ale municipalitatii.

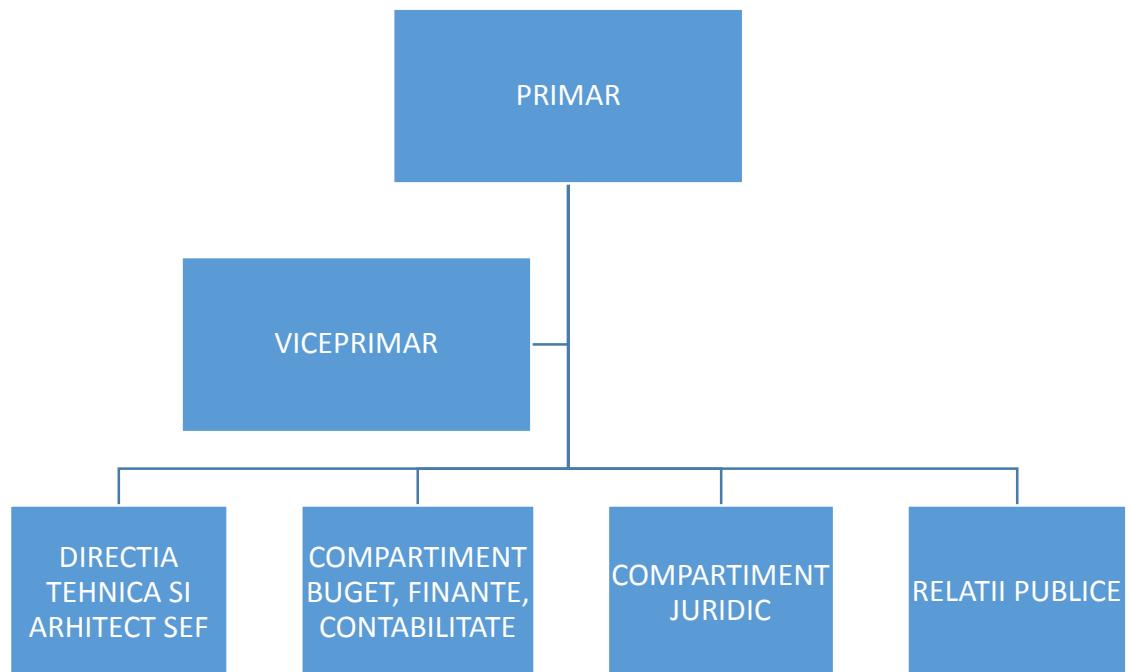


Fig.31 Structura de implementare a Strategiei de Dezvoltare a Mun. Brad pentru perioada 2017-2020